

3/1/46

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212

Telephone No. 2544.

Vol. 12

సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మార్చి నెల 18-వ తేది గురువారము

శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర అధిక చైత్రమాస శుద్ధ పంచమి గి.

నం. 253

సంచిక ౨౯౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పకారితే వలకువల యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది వంశభాష చీటి మాచి కొనిన జూనముగలుగదు

అమృతాంజనము న కలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

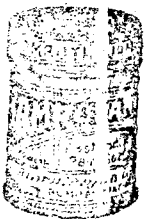

తలనొప్పుల మాన్పును, వాముపుపోట్ల తాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారడోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టిపీథి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్ట్ బొంబాయి.

వివాహము మొదలగు శుభకార్యసమయములందు, మమ్ములను మరువకుడు.

ఆకాశంగము
గలుగదు!

చిన్న వస్తువు మొదలు పెద్దదివరకు మావద్ద స్టాకులోనున్నది!!

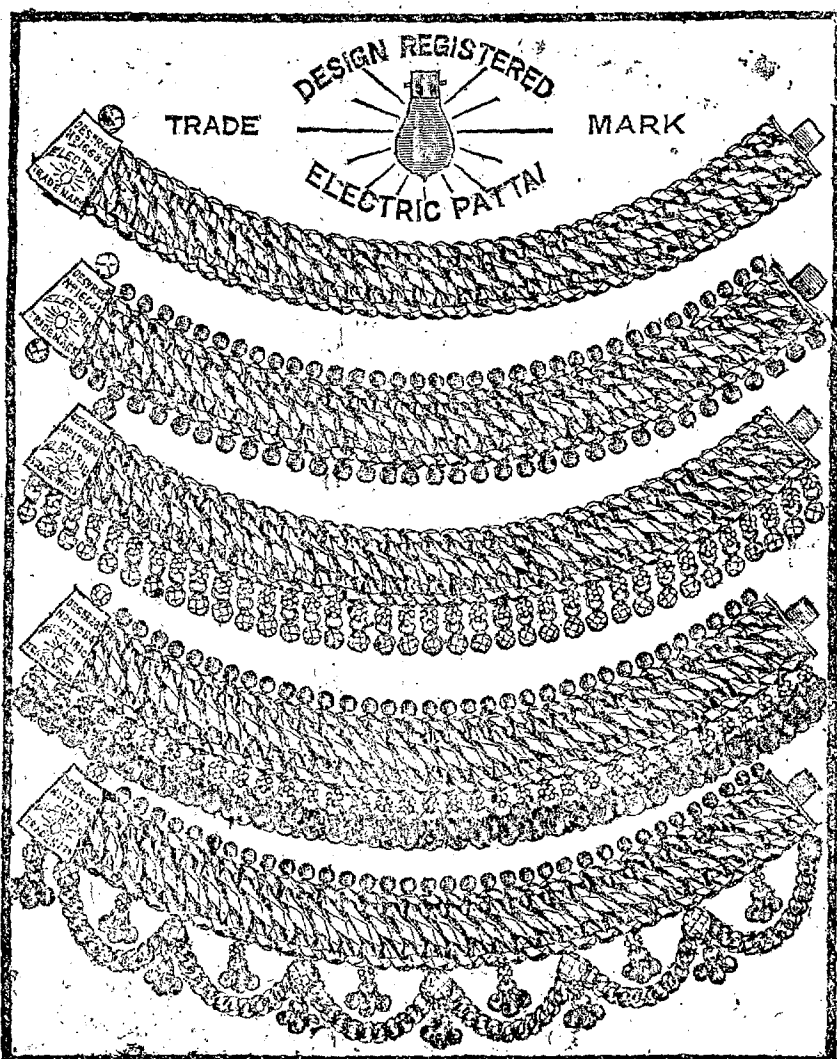
తృప్తికరముగా
నుండును!!!

మావద్ద సాదా బంగారుఉంగరములు, పువ్వరాగములు, కంపులు పొదిగిన ఉంగరములు, తోడులు, మాటీలు, వంకీలు, బిడ్యూములకు కావలసిన మోపులు, పలురకముల చెతిగాజులు, గొలుసులు, బేసరీలు, ముక్కుపుడుకలు, నాగరలు, మల్లెమొగ్గలు, రోజాపువ్వులు, పెండెంటులు, బహుమానపత్రములు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. సీమచెండికి, సవరంబంగారుకు, పేలైన పువ్వరాగములకు, కంపులకు, పూచీ నిచ్చెదము. వగలవిషయములో ఏనహాయము కావలసినను చేసెదము.

1842 తృప్తికరముగాలేనిచో పైకము వాపసిచ్చెదము. ఒకడసా మానమృకమును చూడగోరెదము.

1

ఉమ్మడిరామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కట్టపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

నూతనముగా ప్రవర్తింపబడిన
“ఎలక్ట్రిక్”

పట్టెగొలుసులు

మొదటితరము

వెండికి గ్యారంటీ

పేలెంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు చేయబడినది. ప్రేడు మార్కు రిజిస్టరు అయినది.

ఆర్డరులపైని గొలుసులు వి. పి. ద్వారా పంపించ గలము. కాళ్లకొలయు ఎంతతూనిక వెండితో గొలుసు చేయవలసి నదియు (వాయింఛ కోరెదము. వెండికి నా నాటి ధరల చార్జీ చేయుదుము.

జత 1-కి మజూరీ:—

వెద్దవెజా. చిన్నవెజా.

నెం. 1 రు 6 రు 4

నెం. 2 " 7 " 5

నెం. 3 " 8 " 6

నెం. 4 " 9 " 6

నెం. 5 " 9 " 7

పోల్ ఫ్లెంటు:—

నారాయణదాస్ ప్రింట్స్,

191, చైనాబజారు, రోడ్.

మదరాసు.

కౌను థియేటరు 2253

17-3-26 బుధవారమునుండి 19-3-26 శుక్రవారమువరకు

తరతరము 2 ప్రదర్శనములు 6-15 గం, రాత్రి 9-20 గం.

మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్

మాక్ సెన్నెట్టు

“మెల్లి ఓ”

ఈ ప్రదర్శింతుకు

యశ్వంతము, ప్రేమగుల అర్జున్ కల్పితకర్

భయమును, హాస్యము, ప్రేమ మొదలగువాటితో కలిగ

8 రీల్స్ కథ అనేక ఇతర ఫీల్ములును చూడవచ్చును

గాంధిమహాత్ముని సీతిమంజరి

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి

నిడదవోలు 2671

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా సానీగా రివర్బు టి 2 లా సా

(తమే. సానునకు రహారము 1200 చేతులు. తెచ్చి 1/16 వై

న 2 తెలుగు కొకటాత్తు. ప్రతియిది కలిగించును. సానీ థి

ది కంపును. ప్రతి సామగ్రిలో కలిగించును. సానీ థి

నెం. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

నెం. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

నెం. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

నెం. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

నెం. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

బెజవాడ మైలవరం బాలభారతి

స మా జ ము వారు
మైలవరం హాలు నందు

సావిత్రి నాటకమును

20-3-28 తేది శనివారమునాడు ప్రదర్శింతురు

యజమాన్:—యజ్ఞశ్రీ మార్కటాచార్యులు,
సర్వకార్య:—నిడుముక్కల సుబ్బారావు,
సావిత్రి:—పొగుపల్లి సుబ్బారావు.

డాక్టరు కె. పట్టాభిరామయ్య
కార్యదర్శి.

కావలెను

ఒంగోలు తాలూకా కడప రెగ్యులారునువలె వైశ్యభృం
దమువారి గృహములందు జేసే కర్తవ్యము ననుసరించి ప్రజా
హితముచేయించగల బ్రాహ్మణుడు కావలెను. వివరముల కొర
కు యాక్రిందివిరునామాకు వ్రాయుడు.

జి. వెం. శ్రేష్ఠి,

కనుపల్లి గ్రామపైశ్య సంఘాధిపతి,
లక్ష్మీనివాసము, వేటపాలెము 10-3-28,

గాంధీ జ్యోతిష్కులు 2598

జననకాలవివరము లేక ప్రశ్ననాయకాలమైనను తె
లుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన క ప్రశ్నలకు 1-0-0 పై
పత్రికప్రశ్నకు 0-4-0 ఫలము మాసవారిక వ్రాయ 2-0-0.
అంధప్రతిక: ఈ జ్యోతిష్కుల పాండిత్యమును మనఃపూర్వక
ముగ వివరించుచున్నాము.

అంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము,
తిరుత్తణి-చిత్తూరుజిల్లా.

శ్రీ జీవయాత్ర

కవితిలక శ్రీమతి కంచనవల్లి కనకాంబా ప్రణీతము

ఉత్తమ తత్త్వమును బోధించు పద్యకావ్యము.

గీతాశాస్త్ర సీతారామంజనేయగ్రంథముల గల సారము
పెక్కు విశేషములతో నిండియుండును.

వెల రు 2—8—0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

వలయువారు ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

పం. జగన్నాథరావు, 2/11 అలంగ త్రస్టిల్ల వీధి,
2662 త్రిస్లి కేను, మద్రాసు.

శ్రీ అల్లూరి సీతారామరాజు

ప్రశంస

భుమిపాటి సత్యనారాయణగారిచే రచింపబడినది.

ఆంగ్ల దినపత్రిక "హిందు" విమర్శన మిట్లు
చేసినది:—

"గ్రంథకర్త యీపుస్తకమును ఆంధ్రదేశమునకు రాబిన్
హుడ్ (Robin Hood) వంటి యాదవీశుని పేరట
కాద్యంమర్మముగా నిచ్చినాడు. అతని జాతకచక్రముగూడ
నన్నది. ఒకయుద్ధోగిదురాగతులచే కిత్తూరి యెట్లు రేగినది;
బాధితులపాలిట నిలిచి పనిచేయుటకు రాజెట్లు సంసిద్ధుడయ్యె
నో; తన విక్రత కృతచేతను, ప్రతప్త దేశభక్తిచేతను, నిష్ఠు
హిత స్వామ్యబుద్ధిచేతను ప్రజలతనె కెట్లునురక్తులైపో; ఇంగ్లీ
షముజ్జీలకంసాగారముల నాతె దెట్లుసంపాదించెనో; ప్ర
భుత్వ మాతనిపై నెట్లు చేయివేయగలిగెనో; యాతనిపితూర్కై
యాతనిప్రాణము నెట్లుపుచ్చుకొనినో యంతయు మనకు చూప
బడినది. నిజమైన సీతారామరాజు నింకను ప్రభుత్వము పట్టు
కొనవలసియున్నదనియు, వారు పట్టుకొని యుక్కడి యొకయు
ద్యోగిచే ఆనవాలు పట్టించబడినవాడు తన ప్రియసేనానాయ
కునితోడై మనఃపూర్వముగా తనప్రాణముల నిచ్చివైచిన
మరియొకడనియు; నాయకుడు మరియు బాగుగా తయారగు
టకై తనస్వచ్ఛేయట్లై యేగి సమయము వేచియున్నాడని
యు గ్రంథకర్త వాదించుచున్నాడు." (శనివారము 7 వ నవం
బరు 1925).

పుస్తకముల ఆర్థహానియ; పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. పి.
పి. గా 11 అడాలెస్ పరిపాలన.

కావలినవారు క్రిందిచిరునామాకు వ్రాయవలెను.

భుమిపాటి సత్యనారాయణ,
ఇన్నీనుపేట, రాజమహేంద్రవరము.

రోటరీ ఆదర్శములు

సర్ ఆర్థురూపుగారి ఉపన్యాసము

కలకత్తా, మార్చి 16:— సేదు కలకత్తా రోటరీక్లబ్బులో
రోటరీ ఆదర్శముగూర్చి మాటాడుచు యువజనశ్రేష్ఠ సంఘము
నకు దానికిని గల సంబంధమునుగూర్చి చెప్పుచు లండనురోటరీ
సభ్యుడు జై. యమ్. సి. ఎ. కార్యదర్శియైన సర్ ఆ
ర్థురూపుగారు ఇట్లు చెప్పిరి. రోటరీ ఆదర్శము, సంఘీభావ
నా, పూర్వత, మతైకవాంఛ రోటరీ జీవితమును ఘనశతమై
వనానికొరకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. సేవచేయుటకు ప్రయ
త్నించుచున్నాడు. ఏమతమైనను ఏమాత్రపు సహాయమును
ప్రపంచమునకు చేయు చున్న ను వాని సానుభూ
తి బడయుచున్నది. మతమునుగూర్చి వాదనములు ఎక్కువ
జరుగుచున్నవి అయిన తలంచుచున్నాడు. ఆయన కోరునదే
మన రోటరీ యొక్క ప్రథమనిశితమును ఆదర్శలానికి తె
చ్చుట, అది త్యాగము. తనకంటె ముందితరులకు సాయపడుట
నడవడిక కుద్రపరచుకొనుట ఈసందర్భమున యువజనశ్రేష్ఠ సం
ఘమువారు ఎంతవరకు రోటరీకి రూపిడియన్నారో చెప్పెను.
ప్రతి నగరముందును రోటరీ యువజనసంఘములు పరస్పరము
పని చేయుచున్నారో కనుచున్నాము. నిరుద్యోగులగు పిల్లవాండ్రు
ను వివిధముగ తమ దేశము దీనసంఘములు చదువు చెప్పించియు,
ఇతర విధములగు సహాయము తేసియు వృద్ధిలోనికి తీసికొని
వచ్చుచున్నారో తెల్పెను. ఏసంఘమునైనను పిల్లవాండ్రేనిధన
ము. ఈమాదిరి పనిని కలకత్తాలోనున్న సంఘములు చేపట్టు
వని తలంచుచున్నాను.

వారి జాతీయ అంతర్జాతీయ జీవితములందు ముఖ్యమగు
విషయము వారి నడవడిక దానినే రోటరీయనులు తమ దృష్ట
యందుంచుకొనవలెను. (అ-ప్రె)

చిట్టగాంగు వర్తకసంఘ వార్షికోత్సవము

వి. జె. కార్కరనుగారి వ్యాఖ్య

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 16:— చిట్టగాంగు వర్తకసంఘ
వార్షికోత్సవసందర్భమున చిట్టగాంగు వర్తకమును గూర్చి అ
ధ్యక్షుడైన కార్కరనుగారు వ్యాఖ్యచేసిరి. 1924-25 లో రు
148761818 లును, మార్చి 31 తో ఆఖరుయ్యే సంవత్సరమునకు
14½, 15 కోట్ల మధ్యనుండుననియు అంచనావేయబడెను. కా
ర్కరనుగారు క్రిందటి సంవత్సరము ప్రారంభము బాగుండెనని
యు చూడకావ్యర్థర ఆఖరుసంవత్సర పోస్టులెక్కలు రు 7891098
లుండెను, దురదృష్టముచే ఇప్పుడు ఆదేశ సఫలము గా
లేదు. ఎగుమతి 188 లక్షలు తగ్గినది. కాని ప్రతిసంవత్సరమునలెను
మొత్తము లేయకు చాలవరకు అంతయును పంపితిము. అకాల
ములో శీతామాంసకంటె జనవార ఎగుమతి 87 లక్షలు
ఎక్కువయ్యెను. పోర్టువిషయములలో చెప్పవలసిన విషయమే
మన ఎన్నికత్వములు వచ్చినను చిట్టచివరకు 50 లక్షల రుణమును
చేకూర్చబడినది. పోర్టుకమిషనర్లకు అడ్డుబును సరిగను ఉపయో
గకరముగను ఖర్చుచేయవలసినదని సలహానిచ్చెను. దీనివలన ఈ
రేపు మొదటితరగతి రేపు కావలయును. చిట్టగాంగునకు ఇంత
అదృష్టము పట్టుటకు ఇదియే ప్రథమపర్యాయము. మనరేపు
యొక్క లెక్కలు 15 కోట్లను మూడేండ్లలో పెరిగి, మనరేపు
ప్రభుత్వముచే మేజరు పార్టీబాబితాలో జేర్చబడి పరిపాలింప
బడులోజనకు వేచియున్నాను. ఆరోజు దూరములేదని నమ్ము
చున్నాను. ప్రస్తుతసంవత్సరమునకు ఎ. ఆర్. లీమ్మనుగారిని
అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి. ఎ. బి. స్టేటరును ఉపాధ్యక్షునిగాను
పాచ్. ఆర్. బ్లాకును కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనిరి. (అ. ప్రె)

ఓడలు నాశనమౌట

కలకత్తా, మార్చి 16:—చాల ఓడలును సాధారణపు
పడవలును నిన్న హుగ్లీనదిలో ఒకపెద్ద కెరటమువలన నాశ
నమై ముక్కముక్కలుగా చేయబడినవి. ఒకఓడ కుల్లిగాటులో
కట్టుతెంచుకొని నదికెదురుగా పోయెను. దోవలో మాడునా
లుగు డింగీలుతో ప దాని తాకుకువలన నాశనమయ్యెను. ఒక
పడవ ముక్కలై నందున ఒకప్రయాణికుడు చనిపోయెనని తెలి
యచున్నది. కొందరు కనుపడుటలేదు. (అ. ప్రె.)

శవముదొరకుట

కలకత్తా, మార్చి 17:—సలీముదీన్ కాయ అను జ్యో
కురవాని శవము కొట్టికొనిపోగా ఛండాలపుట్టుమువద్ద దొర
కినది. (అ. ప్రె.)

మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభ

ఆపుడలచేయబడుట

నాగపూరు, మార్చి 16:— నేటిదినము మధ్యరాష్ట్రముల
శాసనసభలో ప్రశ్నోత్తరములు జరిగినవి. అధ్యక్షుడు తా
నొసగిన కాస్టింగ్ వోటును సమర్థించుచు ఒకప్రకటన గావించిరి.
స్వరాజ్య ఇండిపెండెంటు పక్షములవారు సభయందు
లేకుండిరి. ప్రశ్నోత్తరముల సందర్భమున ప్రభుత్వసభ్యుడగు
మాలైనుగారు బీహారునందలి ట్నాముముగురించియు తిన్నీవారణా
సిరై ప్రభుత్వమువారు గావించుచున్న ప్రయత్నములగురించియు
ఒక ప్రకటనగావించిరి.

అధ్యక్షుడును కేలుగారు ఈక్రిందిప్రకటన గావించిరి:—

నేను ఇచ్చిన కాస్టింగ్ వోటువిషయమై రాఘవేంద్ర
రావుగారు కొన్నిమాటలు చెప్పిరిగాని అవి నాకు చక్కగవిన
పడకపోయెను. అపోహలకు ఆవకాశము లేకుండుటకై నేనీక్రింది
ప్రకటనము గావించుచున్నాను. వీరో ఒకటి పార్టీని జలపరుప
వలయునని ఉద్దేశముతో నేను కాస్టింగ్ వోటు ఇవ్వలేదు. వీరో
ఒకపార్టీకి సహాయపడవలయునను ఉద్దేశము నాకంతమాత్రము
లేదు.

అధ్యక్షుని నిష్పక్షపాతబుద్ధిని ఆధికసభ్యుడు ప్రశం
సించెను.

సభ ఆపుడలచేయబడుట

నాగపూరు, మార్చి 16:—పబ్లిసిటి ఆఫీసరు ఈక్రింది
ప్రకటనము గావించుచున్నాడు:—

నేటిదినము శాసనసభ సమావేశము ముగిసినపిమ్మట సభ
యందున్న ప్రముఖులతో ప్రభుత్వ సభ్యులు
సంప్రదించి కార్యక్రమము న నూచింపబడిన విధమున
ఇంకను నాలుగు దినములు శాసనసభ సమావేశమును కొనసాగిం
చుట ఉచితమా కాదా అను విషయమై మాట్లాడిరి. పిమ్మట
వారి అభిప్రాయమును గవర్నరుగారికి తెలిపిరి. ప్రస్తుతపరిస్థితుల
నన్నిటిని గమనించి సభను ఆపుడలచేయుటకు గవర్నరుగారు
తీర్మానించుకొని నేటిదినముతో సభను ఆపుడల చేయు
చున్నారు.

స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వగ్రామములకు పోవుట

కొన్ని దిల్లులను తీర్మానములను మాత్రము ప్రవేశపెట్టుట
కు స్వరాజ్యపక్షమువారు పండితమోతీలాలు నెహ్రూగారి అను
మతివేడిరని తెలియుచున్నది. కాని అందులకు నెహ్రూగారు
అంగీకరింపనందున స్వరాజ్యపక్షమువారు రందరు తమతమ గ్రామ
ములకు వెళ్లిపోయిరి.

బ్లాకుబేగోడవ

బొంబాయిపౌరుల ఆక్షేపణలు

బొంబాయి, మార్చి 16:—నిన్నటి దినము బొంబాయి
లో గొప్పబహిరంగసభ జరిగెను. నారిమునగారు రిక్లమేషను
స్క్రీమును ఖండించుచు స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభను వ
దలివచ్చుటచే ఈవిషయమై బడ్డెటుచర్చయందు మాట్లాడ తనకు
విలులేకపోయెనని చెప్పెను. ప్రభుత్వమువారు శాసనసభవారి
నిర్ణయమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుచుండెననియు ఈవిషయ
మై నేరనిర్ణయము గావించుట కొక విచారణసంఘము నేర్పరు
చుట అవసరమనియు చెప్పిరి.

అధ్యక్షతవహించిన జయకరుగారు విచారణసంఘము
నేర్పరచుట అవసరమని చెప్పిరి (అ. ప్రె.)

విల్సన్ ప్రభువు ఆరోగ్యము

బొంబాయి, మార్చి 16:—విల్సన్ ప్రభువు నేడు కొంచ
ము తెరపగనున్నదిగాని ఇంకను బాధ్యము తీవ్రముగనే యు
న్నది. (అ. ప్రె.)

గొప్పతుపాను

రంగూను, మార్చి 15:— 20 నిమిషములపాటు రం
గూను ఘోరమగు తుపానును, అనుభవించినది. నిన్నసాయం
తము మేమెల్లాలో చెట్లను నేళ్లతో పెల్లగింపబడి రోడ్లను అరి
కట్టెను. అనుపత్రి, ఆరోగ్యనిలయము, జైగానుగోపురము వీ
నికి చాలవత్సము కలిగెను. తెలిఫోను, తెలిగ్రాఫు తీగలు
పెక్కువోట్ల తెగిపోయెను. కడచిన 20 ఏండ్లలో ఇట్టిఅవధి
ఎన్నమును పట్టలేదని ఛెప్పుచున్నారు. ఎవరును చనిపోయినటు
వార్తలు వచ్చియుండలేదు. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ చట్టమును
నవరించు టనవనరము

(సభ్యత్వ ప్రకటన)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును గూర్చి ౩-౩-26 తేదీ ప్రభుత్వ ప్రకటన యాదినవరీతి వెలువడినది:-

1926 మార్చి 2 వ తేదీ నెం 68 ప్రకటన ప్రకారము ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టము యాదినవరీతిగా 1926 ఏప్రిల్ 28 వ తేదీనుండి అమలునకువచ్చును. గంజాము, విశాఖపట్టణం, ప. గోదావరి, తూర్పుగోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, నెల్లూరు, బళ్లారి, అనంతపురం, కర్నూలు, చిత్తూరు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయచట్టము (1926, 2 వది) ప్రకారము చట్టముచే మదరాసు విశ్వవిద్యాలయచట్టము, 1928 సవరింపవలసియందునామను విషయము ప్రభుత్వమువారు విచారించి, యీ తీరుపరకారములచే సవరింప నవసరము లేదని సలహాజేసింది:-

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టమునందు 8 వ సెక్షను ప్రకారము, అచట్టము అమలునకు వచ్చినప్పటినుండి ఆయా జిల్లాలలో మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ చట్టము అమలు క్రిందను. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయావరణయందలి కాలేజీలన్నింటిపై 1928 మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ చట్టమును తొలగించి, వాటిని మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు చేరుకేయుటయే యీ సెక్షను యొక్క ఫలితము. మరియు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టము 6 (1) సెక్షను ప్రకారము, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయావరణలోని కళాశాలలన్నియు, ప్రస్తుతము మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము క్రింద నున్నవి. విడబడి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టముక్రింద చేరును. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయావరణయందలి నూతన కళాశాలలనుగూడ 6 వ (3) సెక్షనులో సూచించిన ప్రత్యేకాంశములు గాక భక్తికి విషయములందు విశ్వవిద్యాలయానుబంధక కళాశాలలుగ చేర్చుకొనుటకు 6 (2) సెక్షను ప్రకారము అధికారము గలదు. ఈ సెక్షనుల ఫలిత మేమన, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయావరణయందున్న కళాశాలలేవియుగూడ మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునందు చేరుకుండ వారింతుట.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయాధికారుల నిర్ణయవిధము

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయాధికారవర్తనలందు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయావరణ దాటి తదితర ప్రాంతముల ప్రతినిధులే యుండునట్లు చేయుటకై పై చెప్పిన నిబంధనలు తోడ్పడును. ఈ రెండుచట్టముల ఫలితముగ మదరాసు విశ్వవిద్యాలయాధికారులు యీ దిగువరీతి నియమింపబడుదురు:-

(1) సెక్షన్లు:- మదరాసు యూనివర్సిటీ చట్టము 14 వ సెక్షను 1 వ క్లాజు (10) ప్రకారము, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయావరణకు బయటనుండు మొదటిగ్రేడు కాలేజీల ప్రధానోపాధ్యాయులే ఉద్యోగరీత్యా సభ్యులుగ నుండురు.

సభ్యుల చట్టము 14 వ సెక్షను 3 వ క్లాజు (4) ప్రకారము ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయావరణకు బయటనుండు రెండవ గ్రేడు కళాశాలలు, హైస్కూల్స్ ప్రధానోపాధ్యాయులు మాత్రమే సెక్షన్లుసభ్యుల సెన్సుకొనవచ్చును. 14 వ సెక్షను 3 వ (6) క్లాజు ప్రకారము ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయావరణకు వెలుపలనుండు జిల్లాలోను మునిసిపల్ సంఘసభ్యులు మాత్రమే యెన్నుకొనబడవచ్చును.

(2) అకడమిక్ కౌన్సిలు:- ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయావరణకు వెలుపలనుండు మొదటిగ్రేడు, వృత్తివిద్యకళాశాలల ప్రధానోపాధ్యాయులే ఉద్యోగరీత్యా సభ్యత్వమునకు రెండవ గ్రేడు కళాశాలల ప్రధానోపాధ్యాయులు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడుటకు హక్కు గలిగియుండురు.

(3) ఆఫీలియేటెడు కాలేజీల సంఘము:- ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయావరణకు వెలుపలనుండు కళాశాలల ప్రధానోపాధ్యాయులును, జిల్లాలోను మునిసిపల్ సంఘముల ఆఫీలియేటెడు కాలేజీల కౌన్సిల్ సభ్యుల సెన్సుకొన హక్కు గలిగియుండురు.

ఈదిగువ సందర్భములలో ఆంధ్ర మదరాసు విశ్వవిద్యాలయముల రెండిటియావరణలో నున్న టీటరులు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ సెక్షన్లునకు అచట్టము 14 వ సెక్షను 3 వ క్లాజు ప్రకారము సభ్యుల సెన్సుకొన హక్కుగలిగియుండురుగ్గి ఇందు కేమియు అభ్యంతరముండదని ప్రభుత్వమువారు దలంచుచున్నారు.

1 వ అంశము:- ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయావరణలో వారిలో సహాయదరు రిజిస్ట్రార్ గ్రాడ్యుయేటులు సెక్షన్లుసభ్యుల సెన్సుకొనవచ్చును.

2 వ అంశము:- శాసనసభలో ఉద్యోగతర గ్రాడ్యుయేటులందు, ఆంధ్రజిల్లాలలోని వారుగూడ సెక్షన్లుసభ్యుల సెన్సుకొనవచ్చును.

3 వ అంశము:- మదరాసు భూస్వాముల సంఘసభ్యులు ఆంధ్ర జిల్లాలలోనివారు కూడ సెక్షన్లుసభ్యుల సెన్సుకొనవచ్చును.

ఏప్రిల్ 6-13 జాతీయవాసరము

గాంధీమహాత్ముని హేచ్చరిక

అహమ్మదాబాదు, మార్చి 18:-

ఈ వారపు యంగిండియాలో గాంధీ మహాత్ముడు ఏప్రిల్ 6 నుండి 13 వరకును జరుపవలసిన జాతీయవాసర వ్రతమును గూర్చి హేచ్చరించు చున్నారు. ఈ వారములో ఖద్దరు అమ్ముటకును, నూలువదుకుటకును అఖిలభారత దాసు స్మారకనిధికి విరాళములను వసూలుజేయుటకును దీక్ష బూసవలయును. హారతాళములు జరుపరాదు. శాసనోల్లంఘనమునకు గడంగరాదని మహాత్ముడు సూచించుచున్నాడు.

(అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ప్రారంభ యత్నములు

రెడ్డిగారికి ప్లానులు ఒప్పగించుట

కట్టించు రామలింగ రెడ్డిగారిని ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము నైనుచాన్సుటగా నియమించినట్లు ప్రభుత్వ ప్రకటన వెలువడినందున విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించుటకు కృషి ప్రారంభమగుచున్నది. మొన్న సూరనసంవత్సరాదినాడు సర్ ఎ. పి. పాత్రో విద్యామంత్రిగారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సెక్షన్లు పొందినట్లు ప్లానులు అంచనాను అందజేసిరి. సెక్షన్లు మంజూరు జెజవాడలో నిర్మింపబడును. అంతవరకు పనిజావుటకై జెజవాడలో తాత్కాలికముగ నొక యిల్లు తీసుకొనిరి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టము ప్రకారము సలహా సంఘముగూడ యేర్పాటు చేయబడెను. కావున నైనుచాన్సుటగాను అవసరము వివిధ ఉపసంఘముల నియమించి విశ్వవిద్యాలయ సంస్థాపనము కొనసాగింపబడుచును. ప్రకటనగాని (పబ్లికేషను వీరొ) గూడ స్థాపించబడెను.

అప్పుడే రూ 4 లక్షలు విరాళములు వచ్చినవి. ఇంకా నెక్కువ రాగలదు.

జెజవాడలో టెక్నలాజికల్ (సాంకేతిక) విద్యాసంస్థ త్వరలో స్థాపించబడును. ప్రజాభిమానముగల జమిందార్లొకడు కట్టించి గవర్నరుగారి పేరుపెట్టును.

వాల్తేరు, రాజమహేంద్ర వరములలోగూడ యేర్పాటులు తొందరగ జరుగుచున్నవి. వాల్తేరులో ఇంజనీరింగు కళాశాలకు స్థలము యేర్పాటుజేసి, ప్లానులు అంచనాలు సిద్ధముగ నున్నవి. రాజమహేంద్ర వరములో, ఆర్ట్స్ సైన్స్ సాహిత్య శాఖలందుచోట, నూతన భవనములు కావలసియున్నవి. అందుని త్రము ప్లానులు సిద్ధముగ నున్నవి. (మదరాసు మెయిలు)

మద్రాసు అండ్ సదరన్ మహారాటా

రైల్వేకంపెని, లిమిటెడ్;

(ఇంగ్లాండులో ఇక్ కార్పొరేట్ చేయబడినది)

ప్రకటన

1926 సంచిక ఏప్రిల్ నెల తే 1 ది మొదలుకొని బ్రాడ్ గేజ్ సెక్షన్ లో బండ్ల రాకపోకలలో మార్పులు చేయబడినవి. దీనిని అందరు గమనింపవలెను.

ఈ క్రిందిబండ్లు క్రొత్తగా ఏర్పరుపబడినవి

సెం 41 మిక్సెడ్ ఆరక్స్ గాము వదలుట	14—10
రేజీనుంట చేరుట	15—25
సెం 42 రేజీనుంట వదలుట	9—15
ఆరక్స్ గాము చేరుట	11—25
సెం 155 రైల్వే ట్రైనింగ్ వదలుట	16—45
8 తరగతి మాత్రం తెనాలి చేరుట	18—45
సెం 156 డిటా తెనాలి వదలుట	14—45
చీరాల చేరుట	16—30
సెం 111 లోకల్ మదరాసు వదలుట	13—12
రాయపురం చేరుట	13—33
సెం డిటా మదరాసు వదలుట	14—40
పాన్సేరి చేరుట	15—43
సెం డిటా పాన్సేరి వదలుట	16—0
మదరాసు చేరుట	17—30
రైలులోచే } తెనాలి వదలుట	20—0
8 తరగతి } రేపల్లి చేరుట	21—6

రేపల్లి వదలుట	21—25
తెనాలి చేరుట	22—31
సెం 193 లోకల్ మదరాసు వదలుట	7—5
ఆరంబాకం చేరుట	9—30
సెం 196 లోకల్ ఆరంబాకం వదలుట	9—45
మదరాసు చేరుట	12—30
ఈ క్రిందిబండ్ల వరుసలు రద్దుపరుపబడినవి	
సెం 153 లోకల్ మదరాసు వదలుట	13—5
పాన్సేరి చేరుట	14—15
సెం 154 డిటా పాన్సేరి వదలుట	13—30
రాయపురం చేరుట	14—43
సెం 155 డిటా రాయపురం వదలుట	11—30
మదరాసు చేరుట	11—23
సెం 144 ప్యాసెంజరు తెనాలి వదలుట	20—10
రేపల్లి చేరుట	21—13
సెం 147 డిటా రేపల్లి వదలుట	21—40
తెనాలి చేరుట	22—44

ఈ క్రిందివి ముఖ్యమైన మార్పులు

సెం 1 మద్రాసు—కలకత్తా మెయిలు వాల్తేరుకు 14—35 కు బదులు 13—48 కి చేరును. ఈబండి టంగుటూరు తాడివేకంకోలలో నిలువదు.

సెం 2 కలకత్తా, మద్రాసు మెయిలు 13—22 కు బదులు 12—55 లకు బయలుదేరును. ఈబండి దువ్వాడ, ద్వారాపూడి, టంగుటూరు స్టేషన్లలో ఆపబడును.

సెం 3 జెజవాడ ప్యాసెంజరు జెజవాడ బిటగుంట వద్ద ప్రతివేళలో నిలుచుచు జెజవాడకు 10—40 ఘంటలకు చేరి అచ్చటినుండి యిప్పుడు కాకినాడ పోవుబండ్ల ఏర్పాటు ప్రకారము 11—45 ఘంటలకు బయలుదేరి కాకినాడ వరకు పోవును.

సెం 10 వాల్తేరు ప్యాసెంజరు 17—50 కు బదులుగా 18—0 ఘంటలకు మద్రాసు చేరును.

సెం 32 వాల్తేరు ప్యాసెంజరు:- యిప్పుడు బిటగుంట లో నిలువబడునట్టిబండి బిటగుంట కి—8 గంటలకు చేరును. అచ్చటినుండి 3—25 కు బయలుదేరి యిప్పుడు మద్రాసు 12—25 కు చేరు 42 ప్యాసెంజరుబండికి బదులుగా 10—30 కి చేరును. ఒక క్రొత్త సెం 196 బండి ఆరంబాకం నుండి 9—45 ఘంటలకు బయలుదేరి మద్రాసు 12—20 ఘంటలకు చేరును.

సెం 34 కాకినాడ ప్యాసెంజరు 6—0 ఘంటలకు బదులు 5—55 ఘంటలకి కాకినాడ వదలును.

సెం 150 లోకల్ (యిప్పుడు 180 గా మార్చబడిన బండి) పాన్సేరి 7—15 బదులు 6—55 కి వదిలి రాయపురం కి—37 కు బదులు 8—25 కి చేరును.

సెం 13 మూడవతరగతి మిక్సెడ్ బండి రై—0 ఘంటలకు బదులు 4—35 కి బయలుదేరి కడపకు 11—2 కు చేరును.

సెం 4 S. I. R. మెయిల్ మద్రాసుకు 7—15 గంటలకు నూనె సెం 20 బెంగళూరు ప్యాసెంజరు 8—30 గంటలకు నూనె సెం 25 రై మారుప్యాసెంజరు 16—50 ఘంటలకున్ను చేరును.

సెం 35 తిరువల్లూరు లోకల్ ఆవడిలో నిలువదు. రాజిపేట, కాకినాడ, విశాఖపట్నం, గుంటూరు, రేపల్లె బ్రాంచీలలోని బండ్లవరుసల కాలనిర్ణయములు మద్రాసు లోకల్ బండ్ల ఏర్పాటుల సరాసరి రైలువరుసల ఏర్పాటు సహజరీతిని తొలగి మార్పు లాగరింపబడినవి.

ఇంకను యితర వివరములగు కాలనిర్ణయములను తెలియగోరువారు డిప్యూటీ కమిషనర్ ఆఫ్ రైల్వే యింపబడిన కాలనిర్ణయవర్తికలను మూచింపవచ్చును. (సెం 16)

త మా షా లు

(ఆంధ్రవత్రికకు ప్రత్యేకం)

పోలిక

ఒకడు—నీవు రామయ్యకు తమ్ముడవా, లేక సమీప బంధువువా? రామయ్యను నేను ఎరుగుదునులే.

ఒకరొకడు—నేనే రామయ్యనండి.

ఒకడు—అట్లానెప్పు. అందుకనే చాలా పోలికవుంది.

తాళం చెప్పి

ఒకడు—పెట్టెలోకి వెళ్లి పోయిందండి.

ఒకడు—రెండోదానితో పెట్టె తీయి.

ఒకడు—రెండోతాళం చెప్పి, పెట్టెలోనే ఉందండి.

మూర్ఖు

ఒకడు—మర్నీ వంకాయకూర పప్పులు నేనా, లేక కూరలు ఏమయిన వుండా?

ఒకరు—మూర్ఖు ఉన్నాడండి.

ఒకడు—బ్రతికిపోయానాను. ఏం చేసావు?

ఒకరు—వంకాయకూర ఒక్కటేనండి.

దొంగతనం

ఒకడు—ఆఫీసులో దొంగతనం జరుగుతున్నట్టుంది. నీకు అనుమానంగా వుంటే నాకరులను వెతుకు.

ఒకడు—చిత్తమండి.

ఒకడు—(మరునాడు):—ఏమయినా పోయిందా యేమి, అందరిదగ్గిరా వెతుకుతున్నావు?

ఒకడు—ఏమీ ఒకటి కనబడలేదండి.

వంతు

ఒకడు—తాను జేబాడి తెచ్చిన పులిచర్మాల, జింక చర్మాల, చూపిస్తుండెను.

ఒకడు—బాగున్నయ్యా?

ఒకడు—అమ్మతంకావున్నవి. నేను పాతస్తాంపులను చాలా తెచ్చాను. రేపు వచ్చి చూచిపొండి.

అనుకో

ఒకడు—ఈకూర కలుపుకో, బాగుంది.

ఒకడు—నాకు సయించదు.

ఒకడు—సయిస్తుం చనుకో.

ఒకడు—నేను తిన్నా ననుకో.

కట్టెలు

ఒకడు—ఇంకా నిప్పు రాజయ్యనేమయ్యా? నంటవాడు—కట్టెలు లేవండి.

ఒకడు—నిన్నటిదినం ఎందుకు చెప్పలేదు? నంటవాడు—నిన్నటిదినం వున్నవండి.

నంటవాడు

ఒకడు—నీవు పనికిరావయ్యా. రేపటి నుంచి వేరే చోట పని చూచుకో.

నంటవాడు—ఎందుచేత నండి? భోజనానికి వచ్చే వాడైందరా నావంట ఎంతో బాగుందన్నార.

ఒకడు—యజమాని—అందుకనే నీవు అక్కరలేదు.

ఆట

ఒకడు—ఏమిటి మీరు అడుకొనే ఆట?

ఒకడు—యజ్ఞం చేసి కోట పట్టుకుంటాను.

ఒకడు—అరగంటలోగా పట్టుకొంటే మీకు రూపాయ బహూమానం ఇస్తాను.

అందుకు ఏమిటాలో ఆట ముగిసెను.

ఒకడు—కోటపట్టుకున్నాం రూపాయి ఇస్తావా?

ఒకడు—ఇంకొందరిలో ఏట్లా పట్టుకున్నారు?

ఒకడు—అవతలవాండ్రకు పావలా యిస్తామంటే, వాండ్లు లొంగిపోయినారు.

భోజనం

ఒకడు—మీరూగ్గా ఈచోటలు నా కేమీ బాగా లేవు. కడుపునొందా భోజనమునా పెట్టరు.

ఒకరు—మీరూగ్గా నాకుగానీ జరుగుతున్నది.

ఒకరు—అట్లాగా, యజమానిని అడిగినా ప్రయోజనం లేదంటా ఉంది.

ఒకరు—నేను నంటవాడిని మంచిమాట చేసుకొన్నాను. అందుచేత, ముగ్గా జరుగుతున్నది.

పథ్యం

ఒకడు—నీవు చాలా బలహీనంగా ఉన్నావు. రోజుకు ఒక్క సార్లు తాను.

రోగి—అయ్యో!

డాక్టరు—అయ్యో లేదు. గియోలేదు, రోజుకు ఒక్కసార్లు. బాగున్నా.

నెలరోజు లయితరువాత రోగి మళ్ళీ వచ్చెను.

డాక్టరు—వళ్ళు ఎట్లావున్నది?

రోగి—బాగుంది.

డాక్టరు—పథ్యంగా వున్నావా?

రోగి—ఉన్నానుగాని, సిగరెట్లు మాత్రం

డాక్టరు—తెలిసిందిలే.

రోగి—అయ్యో నామాట వినండి. నేను ఎన్నడూ సిగరెట్లు తాగలేదు. తమరు ఒక్కటి విధితాగమని లేక అంటే తాగాను. అన్నమంతా వెల్లిపోయింది. అప్పటినుంచి నేను దాన్ని ముట్టుకోలేదు.

డాక్టరు—ఏమి తెలివి కలవాడవయ్యా?

పాతం

ఒకరు—బాగు ఎక్కడవుంటే ఇనుముకూడా అక్కడ ఉంటుంది. తెలిసిందా?

ఒకరు—తెలిసిందండి.

ఒకరు—బాగువుండేచోట, ఏమివుంటుందో చెప్పు.

ఒకరు—పాగ.

మర్యాద

స్వాధీపతి చాలా మర్యాదగా మాట్లాడే స్వభావం గలవాడు.

స్వాధీపతి—నీకు ఎప్పుడయినా ఖయిదుశిక్ష వేశారా?

మృదాయి—వెయ్యలేదండి (అని వీడ్చును.)

స్వాధీపతి—ఏడవవద్దు. ఏడవవద్దు. ఇప్పుడు వేస్తాలే.

ఎరిక

ఒకరు—నీవు యాకోర్లుకు ఎప్పుడయినా వచ్చావా? సాక్షి—లేదండి.

ఒకరు—నిజం చెప్పు.

సాక్షి—నిజమేనండి.

ఒకరు—అయితే, నిన్ను ఎక్కడో చూశినట్టు ఇంకా పకం వుంది.

సాక్షి—నేను బ్రాంది అమ్ముతానండి.

కండ్లవెద్యం

వైద్యుడు—ఈసీసాలో ఉండేమందు రోజుకు రెండు బొట్లు కంట్లో వేసుకో.

రోగి—అట్లాగా వేసుకొంటాను. భోజనానికి ముందా, భోజనం అయిం తరువాతనా?

ఇన్సూరెన్సు

వైద్యుడు—ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలో ఎందుకు డబ్బు వేశావు?

పిచ్చయ్య—నాభార్య చెప్పితే వేశాను.

వైద్యుడు—నీభార్యకు ఇన్సూరెన్సు కంపెనీల సగతి కూడా తెలుసునా?

పిచ్చయ్య—తెలుసును. ఈకంపెనీవారి క్యాలెండరు చాలా అంశంగావుంటే, దాల్లో డబ్బు వెయ్యవచ్చు.

విసుగు

విద్యార్థి—స్కూలుకు రాలేదు తండ్రి సెలవు చిటికీ పంపెను.

టీచరు—గారాబంతో పిల్లవాళ్ళను ఇట్లానే చెడకొట్టుతున్నాడు. తల్లి తండ్రులకు బిడ్డ లండకుండా ఉంటే, బాగుండును.

చెప్పలు

పాపయ్య చాలా ఖరీదుపెట్టి బూట్లుజోడు కొనెను. వారంరోజు లయితరువాత వాపున వచ్చెను.

పాపయ్య—నేను కొన్న బూట్లుజోడు బొత్తిగా సరిపోలేదు. నడవడం చాలా కష్టంగా ఉంది.

అంగడివాడు—నడవడాని కయితే, మాషాపులో బూట్లు చొరకనే చొరకవు.

కోతులు

భార్య—అయితే, మాపూర్వులు కూడా కోతులేనా? భర్త—మీవాండ్రసంగతి నాకు తెలియదు.

ధర్మం

సంతుష్టిగలవాడికి తనపాలమంతా ఇస్తానని, పెద్దమనిషి ప్రకటించెను.

భీమయ్య—అయ్యో, నేను తృప్తిగలవాడినే అండి. మీ ప్రకటన ప్రకారం పాలం యిస్తారా?

పెద్దమనిషి—నీవుతృప్తిగలవాడవయితే, నాపాలానికి ఎందు కాళపడుతావు?

సిఫార్సు

గుమాస్తా—అయ్యో, నేను బాగాపని చేస్తానని సిఫార్సు వ్రాసి యిస్తారా?

యజమాని—నాలుగురోజులయినా కాలేదు నీవు ప్రవేశించి. అప్పుడే ఏమి తొందర?

గుమాస్తా—నేను చాలింతుకొని వెళ్లేటప్పుడు మీరు అసలే ఇయ్యరేమోనని భయం.

విల్లు

వృద్ధుడు—నాఆఫీసులో ఇరవై ఆయిదు సంవత్సరాల పనిచేసిన వాడికి ఏభయ్యేయి యిస్తానని విల్లులో వ్రాయి.

గుమాస్తా—తమరు ఆఫీసు పెట్టి ఇరవయి సంవత్సరాలయినా కాలేదే.

వృద్ధుడు—కాకపోతే ఏమి? పేషంట్ వేస్తే అందరూ చూస్తారగా.

స్ట్రీవర్గీలు హాజరగుట

కలకత్తా కోర్టులో అప్పీలు

కలకత్తా, మార్చి 17:—స్ట్రీవర్గీలు మిన్ కార్మిలియా సోరస్పీ నిన్న ఆలీపూరు జిల్లాజడ్జి యెదుట అప్పీలు దాఖలు చేయటకు హాజరయ్యెను. ముదయలు రమాలాఖాను అనువారలు మాడుదున్న పోతుల నెత్తుకొని పోయిన సభ మేజిస్ట్రేటు మాడుమాసముల కఠినశిక్ష ఒక్కొక్కరు విధించెను. అప్పీలు దాఖలు చేసికోబడి వారు జామీనుమీద విడుదల చేయబడిరి. (అ. ప్రె.)

సాంధ్యస్కల్యాళాల

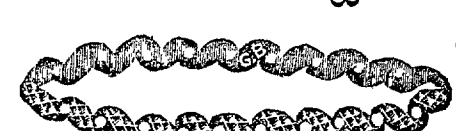
భారతీయున కుచితవేతనము

డిల్లీ, మార్చి 16:—పంజాబు 15 వ రెజిమెంటు 4 వ బెటాలియనులో పనిచేయుచున్న సుబదారు మేజరు ఆనరరీ లెఫ్టినెంటు మహమ్మదు నవాజాఖానుగారి కుమారుడు మహమ్మదు అజ్జలు ఖాను 1925 లో సాంధ్యస్కల్యాళో జేరెను. అయితే సర్ పెర్సెబుసింగు మెమోరియలు ఉచిత వేతనము 100 పౌనులను కాలేజియందు ఇండియను కేడటుకీయబడెను. (అ. ప్రె.)

దొంగసాత్తును దాచి అమ్మినందులకుశిక్ష

కలకత్తా, మార్చి 16:—దొంగలింపబడిన రెండు రత్న పుటుంగరములను అమ్మినను నేరముమీద బూక్షి కుమార్తెయు విల్లునునలియు ప్రసిడెన్సీస్వాధీపతిచే రెండేసి నెలల కఠినవరకము ప్రసాదింపబడిరి. ఈ ఉంగరములు ముర్రాదబాదు రాజా వారివి. వారు యాత్రలకై వచ్చినపుడు దొంగలింపబడెను. ఇట్టి శిక్షయే దొంగలింపబడిన సిగరెట్లు పెట్టెను, తనవద్దనుంచు కోన్నందులకు జె. విల్లును గారికి విధింపబడెను. మోసముచేయు నడ్డేశముతో తనవద్ద వొక దొంగసంతకము చేయబడిన నకలు నుంచుకొన్నందులకు ఎవ్వరు జార్జిగారికి ఒకనెల కఠినవరకము విధింపబడెను. జార్జి తనవద్దనొక ఉత్తరము కొన్ని సభ్యునిచే వ్రాయబడిన ఉత్తరమున్నదనియు దానివలన డిప్టికమిషనరు బార్జిగారిని 15 రూపాయలను పూర్తిబాక్సు, నుండి ఈయవలసినదని కోరినట్లు కేసు తేలివెడి. (అ. ప్రె.)

సవరను బంగారు గట్టిగాజులు

జత 1 కి మజూరి రు 4-0-0 మాత్రమే

దైమండు కట్టింగుచేయబడినవి. అద్భుతమయిన పని తనము. ఆనేక రకములలో గలవు. సవరను బంగారుకు గారంటి, యెప్పుడయిననూ సరే మీ కవసరము లేనియెడల సవరనుల ధర ప్రకారం సాము నావను యివ్వబడును. కోరువారికి క్లెటాపు చితముగా పంపబడును. 2489-1264

గోల్డుబేంగిల్సు మేనుపాక్పరింగ్ కో

.18 ఇనరత్ ముత్తయ్య మొదలిది, సాపుకారు పేట నల్లవాళ్ళు.

సామ్రాజ్యకానననభ

ప్రభుత్వబిల్లులు

శీర్షి, మార్చి 17:—సామ్రాజ్యకానననభ నేటిదినము సమావేశమయ్యెను. స్టేటుకాన్సిలుసభ హామ్యులు హోదా మున్నగు విషయములనుగురించి పరిశీలించుటకై ఒక ప్రత్యేకఉప సభను ఏర్పరచబడెననియు అట్టిసంఘమునే ఈసభయందు కూడ నియమిత ప్రభుత్వమువారికి ఉద్దేశము కలదా యనియు గుహ్యము యాచులుగారు ప్రశ్నించిరి. గ్రహాంగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు గౌరవసభకు త్వరచే నను తీర్మాన ముపపాదించ వచ్చునని చెప్పిరి.

ప్రశ్నితరములు జరిగెను. ప్రశ్నలసంఖ్య నాలుగు మాత్రమే యుండెను. అందులో ఒకదానికి ప్రభుత్వసభ్యుడు లేనందున ప్రత్యుత్తర మివ్వబడలేదు.

ప్రతి బిల్లు నూలుకొరకు పంపుట నిర్బంధమొనర్చు బిల్లుకు సర్ చార్లెసు థర్ని సుగా రుపపాదించిరి. ఎట్టిచర్చ లేక బిల్లు ఆమోదింపబడెను.

నకిళ్లు తమకీస రాబట్టుకొనుటకు పార్టీలపై కేసు దాఖలుచేసి రాబట్టుకొనుటకు, కేసు నడుపుటయందు ఆక్రమణపొందిన వకిళ్ళపై పరిహారమునకు పార్టీదారులు కేసు దాఖలుచేయుటకును అవకాశమునకు లీగలుప్రాప్తీ వనరుల చట్టమును సవరించిన బిల్లు ఎట్టిచర్చలేక ఆమోదింపబడెను.

దైవర్సత్తు

ప్రస్తుతము ఈదేశమున దైవర్సత్తుమున కొన్నిలోపము లున్నవి. ఇంగ్లాండునుండిగాని స్కాటులాండునుండి ఎవరైనను ఈదేశమునకువచ్చి ఈదేశపువారిని పెండ్లాడి తిరిగి ఇంగ్లాండుకు వెళ్లిన ఈదేశమునందున్న భార్య భారతదేశపు కొద్దలయందు దైవర్సత్తుపొందుటకు వీలలేదు. ఈలోపమును సవరించు సంపూర్ణాధికారము ఈదేశపుకొద్దల కిచ్చుటకై టాముకినుసనుగా రొకబిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. ఇండియామంత్రిగారు ఈబిల్లును ప్రవేశపెట్టి అనుమతయొసంగుచు భారతదేశపుకొద్దల కిట్టిఅధికారము కలుగజేయ పార్లమెంటునం దొకబిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు వాగ్దానమొసగిరి.

భారతదేశపుకొద్దల కీవిషయమై సంపూర్ణాధికారము లేనందుకు సర్ హారిసింగ్ గౌరుగారు విచారముతెలిపిరి.

ఆంగ్లేయులక్షయన సర్ హెన్రీస్టాన్లెనుగారు బిల్లును బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారివిషయమై క్రద్ధతో పనిచేసినందులకు అభినందించిరి.

అధికారసభ్యులు ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడినందులకు సర్ ఆల్ఫ్రెండు మడ్డిమెనుగారు కృతజ్ఞత తెలిపిరి.

ప్రభుత్వసభ్యుడు ఈ క్రిందిసవరణ నుపపాదించెను. ఈ చట్టము క్రిస్తవమియునకు చేసినవారి పట్లనే అనువర్తించును. పెటెషనరులు ఈదేశమునకు చేసినవారుగను పెటెషను దాఖలు చేయునపుడు ఈదేశమునందు నివాస మేర్పరచుకొనినవారుగ నుండవలయును. వివాహమును రద్దుజేయుటకుమాత్రమే భారత దేశపుకొద్దలకు అధికారముండును. సవరణ ఆమోదింపబడెను.

సవరింపబడినబిల్లు ఆమోదింపబడెను.

ఫాక్టరీఆక్టు సవరణబిల్లు

సర్ బి. యకొ. మిత్రగారు సెలెక్టుకమిటివారిచే సు రింపబడిన ఫాక్టరీఆక్టు సవరణబిల్లుపై చర్చజరుగవలయునని ఉప పాదించిరి.

బిల్లు ప్రభుత్వమున తయారుచేయబడినప్పుడు యంత్రాలయములందు వేడి అధికముగ నుండకూడదను నిర్బంధము ఒక క్లాజునందు సూచింపబడెను. సెలెక్టుకమిటివారు ఈక్లాజును తీసివైచిరి.

ఈక్లాజును మరల బిల్లునందు చేర్చవలయునని జోషిగారు పపాదించుచు కార్మికుల ఆరోగ్యమును సంరక్షించుట ప్రభుత్వమువారి ధర్మమనియు, ప్రభుత్వమున బిల్లునందు చేర్చబడిన ఈక్లాజు ఇప్పుడెందులకు తీసివేయబడెనో తెలియకున్నదనిరి.

మనము ఆల్బుపంఖ్యాకులమై పోవుటచే కాబోయి అని సభ్యులందరు నవ్వుయింప జిన్నాగారు చెప్పిరి.

కన్సులేటోయి లల్లాఖాయిగారు సవరణను ఆక్షేపించుచు ఈక్లాజు చేర్చబడిన యంత్రాలయాధికారులు ఇప్పుడెక్కడ ఉన్నారో దెల్పవలయునని పాలయ్యెదనని చెప్పిరి.

డాక్టరు లోకరిగారు సవరణను బలపరచుచు కార్మికుల ఆరోగ్యము నశించినగాని భారతదేశపు పరిశ్రమలు వృద్ధిగాంచ వాయు ప్రశ్నించిరి. కార్మికులకూడ వసతోపాటు మనుష్యులనియు, వారి యారోగ్యము నశించుటకన్న పరిశ్రమాభివృద్ధిచే కోరక యుండవచ్చుననియు చెప్పిరి.

రంగాచారిగారు సవరణపై మాట్లాడుచు ఇట్లు చెప్పిరి: నేను యంత్రాలయాధికారి గాను, పెట్టుబడిపెట్టువాడనుకాను. నేను భూస్వామిని. ప్రభుత్వమువారుగాని యంత్రాలయాధికారులుగాని ఈక్లాజును ఆక్షేపించియుండలేదు. ఈక్లాజును తీసివేయుట ఉచితమని సెలెక్టుకమిటియందు నేనే సూచించి యుంటిని. వివిధరాష్ట్రములందు శీతోష్ణపరిస్థితులు వేరువేరు విధముగ నుండుటచే ఒకప్రమాణమును నిర్ణయించుటకు వీలు లేదు. యంత్రాలయాధికారులకే ఈవిషయమును సంపూర్ణముగ వదలివేయుట ఉచితము.

సర్ బి. యకొ. మిత్రగారు చర్చకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు జోషిగారి సవరణపట్ల సానుభూతిచూపిరి.

ఈవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అభిప్రాయములను తెలిసికొని త్వరలో ఒకసవరణ బిల్లును ప్రవేశపెట్టెదనని చెప్పెను.

బి. సి. పాలుగారు సవరణను బలపరచుచు సులభముగ యంత్రాలయాధికారులు యంత్రాలయాధులు లందు నేడిని తగ్గించి కార్మికులకు ఇబ్బంది లేకుండ చేయవచ్చునని చెప్పిరి.

జిన్నాగారు ఇట్లు చెప్పిరి:—ప్రభుత్వమువారు తమ బాధ్యతలను విడనాడుచుండట ఆశ్చర్యము కలుగజేయుచున్నది.

సర్. మిత్రగారు:—కొంత అవకాశము మాత్రమే కోరుచున్నాము.

జిన్నాగారు:—మీరే ఈబాధ్యతను భరింపవలయును. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అభిప్రాయములను అతితీవ్రతముగ తెలిసికొనుటకు మీకు చక్కని అవకాశము లున్నవి. రాబోవు సమావేశమున ఈలోపమును నివారించుటకై సవరణబిల్లు ప్రవేశపెట్టబడునని ప్రభుత్వ సభ్యుడు వాగ్దాన మొసగెను. జోషిగారి సవరణను నేను బలపరచెదను. దివాను బహదరు రంగాచారిగారు హైకోర్టునందు ఎక్జిక్యూ షంకాక్రింద ఒకపెద్ద కేసును వాదించునప్పుడే దినమునకు రెండు వర్యాయములు ఉడుపులను మార్చుచుండెదరు. బాయిలర్ల ఎదుట చెమట యూడ్చి పనిచేయవలసిన కార్మికులగతియేమి. కార్మికుల ఆరోగ్యము సంరక్షించుటకు ఈక్లాజు అత్యవసరము.

రాబోవు సమావేశమున సవరణబిల్లు ప్రవేశపెట్టబడునని సర్ బి. యకొ. మిత్రగారు వాగ్దాన మొసగిరి.

జోషిగారు మాత్రము సవరణను వోటుకు పెట్టవలయునని కోరిరి.

సవరణ అధిక సంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను.

కార్మికులకు ఇవ్వవలసిన సెలవులు, విరామము మున్నగు విషయములకు సంబంధించిన సవరణలను కొన్నిటిని జోషిగారు ఉపపాదించిరిగాని అవన్నియు నిరాకరింపబడెను. కడకు సెలవు వారిచే సవరింపబడిన రూపముననే బిల్లు ఆమోదింపబడెను.

“మాహాత్ములు మాకు ప్రసాదించుడు”

మధ్యాహ్నము ఫలహారానంతరము సభ్యులు సమావేశమై నవ్వుకు ఒక్కొక్కరి ఎదుట మాహాత్ములు మాకు ప్రసాదించు డు అనుపేరుగల చిన్న పుస్తకము యుంచబడి యుండెను. సరిహద్దు రాష్ట్రమువారు ఈ పుస్తకమును సామ్రాజ్యకానన సభ్యులకు పంచిపెట్టిరి. నేడో రేపా సరిహద్దు రాష్ట్రములకు సంస్కరణముల వొసగు విషయమై చర్చ జరగనున్నందున రాష్ట్రీయ వాస్తవ్యులు పలువురు ప్రేక్షకుల గ్యాలరీలయందుండిరి.

ఆదాయపుపన్ను చట్టపుసవరణ బిల్లు

సెలెక్టు కమిటి వారిచే సవరింపబడిన ఆదాయపు పన్ను చట్టపు సవరణబిల్లుపై చర్చ జరుగవలయునని సర్ జేసెలు బ్లా కెటుగా రుపపాదించిరి. కంపెనీల డివిడెండులకు ప్రతివేరు హోల్డరుకు చేరు మొత్తమును ప్రభుత్వమువారికి తెచ్చుటను నిర్బంధముచేయుచు ఒక సవరణను విల్సనుగారు రుపపాదించిరి. ఈసవరణ ఆమోదింపబడెను.

అనవసరముగ కంపెనీ లాభములను ఎక్కువయిందకి తెలియునట్లు చేయుట ఉచితముగాదను ఉద్దేశముతో బిల్లునందు కొన్ని భాగములను తీసివేయవలయునని విల్సనుగారు రుపపాదించుచు ఈ ఉపపాదన ఆమోదింపబడకున్న విదేశీయులు ఎక్కువ మొత్తములను పెట్టుబడి పెట్టుటకు వెనుదీయుదురని చెప్పిరి. ఇట్టి భయమునకు అవకాశముండదని సర్ జేసెలు బ్లా కెటుగారు చెప్పిరి. విల్సనుగారి సవరణ నిరాకరింపబడెను.

రెస్పాండెంటు కోర్టునందు హాజరుకానప్పుడు ఆరు ఆదాయపుపన్ను ఆఫీసు డిక్లరేటో ప్రభుత్వమువారు ఖర్చులను

పార్టీ వద్దనుండి రాబట్టుకొనరని సర్ జేసెలు బ్లా కెటుగారు వాగ్దాన మొసగిరి. ఈసవరణలతో బిల్లు ఆమోదింపబడెను.

శీర్షి వాటరుబోర్డు బిల్లు ఆమోదింపబడెను.

పిమ్మట ప్రేడయూనియనుల బిల్లును సర్ బి. యకొ. మిత్రగారు ప్రవేశపెట్టిరి. స్టేటుకాన్సిలువారు ఈబిల్లు, నందు గావించిన సవరణలు అంతచక్కలేకవున్ను తాను ఆక్షేపించుట లేదని జోషిగారు చెప్పిరి.

ఈబిల్లును తయారుచేసినందులకు జిన్నాగారు సర్ బి. యకొ. మిత్రగారిని అభినందించిరి. బిల్లు ఆమోదింపబడెను.

బెల్టువల్ల కలుగు ఇబ్బందులను తొలగించుటకై లీగలు ప్రాప్తీవనరుల చట్టములు సవరించుటకు టాముకినుసనుగా రొక ప వ ర ణ బిల్లు ను ప్ర వేశ పెట్టి రి. టౌటులు ఎవరో నిర్ణయించుటకు సర్ శి వ స్వామి అ య్య ర గారు కొన్ని సవరణల నుపపాదించిరిగాని అవన్నియు నిరాకరింపబడెను. కడకు స్టేటుకాన్సిలునందు ఆమోదింపబడిన రూప ముననే ఈబిల్లు ఆమోదింపబడెను.

బార్ కాన్సిలుబిల్లు

బార్ కాన్సిలుబిల్లును పరిశీలించుటకై ఈక్రింద జేల్లో నబడిన వారిని సెలెక్టు కమిటిగ నియమించవలయునని సర్ ఆల్ఫ్రెండు మడ్డిమెనుగారు రుపపాదించిరి. యకొ. గ్రాహం, కె. సి. నియోగి, యకొ. సి. ఘోసు, రామచంద్రరావు, బి. బ. రంగాచారి సర్ చిమములాలు సిల్వర్మన్, జేవీ ప్రసాదసిన్హు, ముపుర్తిగులాంబారి, రాజవారాయణ, యం. సి. వాయుడు, సర్ హెన్రీస్టాన్లె, హరిశ్చంద్రబిల్లదాసు, ముపుర్తి మహమ్మదుయామాబు, సర్ హెన్రీ యన్ గౌరు సర్ శివస్వామి అయ్యరు, కె. అహమదు సర్ ఆల్ఫ్రెండు మడ్డిమెనుగార్లు, బార్ కమిటివారు అన్ని విషయములు చక్కగ పరిశీలించి నిశేధికమును ప్రకటించిరియు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములతో సంప్రధించి బార్ కమిటి నిశేధికమును ఆధారముగ నైకొని ప్రత్యేక మువారిబిల్లును తయారుచేసెననియు హోంమెంబరు తెలిపెను. ఆగస్టులో సెలెక్టుకమిటి సమావేశమననియు ఈలోపుగ హైకోర్టులకును, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకును ఈబిల్లు చిట్ట పంపబడుననియు హోంమెంబరు చెప్పెను.

స్వరాజ్యపక్షమునకుచేరిన టి. పి. సిన్హాగారి పేరును సెలెక్టుకమిటిలో చేర్చవలయునని హుస్సేను అనిగారు ఉపపాదించిరి. అందులకు హోంమెంబరు అంగీకరించెను.

కె. సి. నియోగిగారు ఈ క్రింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి:—

బార్ కమిటివారి సలహాలు మూడు మాఖ్యవిషయములకు నూదించుచున్నవి. వ్యాయవాద సంఘముల నిర్మాణము ఈ నృత్తియందున్న అందరికి పరస్పర సంబంధమును ముదుర్చుట, బాంబాయి కలకత్తా హైకోర్టు ఒరిజినలు వైసునందు ద్యాయలు సిప్రమును అంతమొందించుట.

జిల్లాకోర్టులయందును వ్యాయవాదులకూడ ఈచట్టము అనువర్తించునట్లు చేయుట ఉచితము. ద్వారలోనే జిల్లా బార్ కాన్సిలు స్థాపింపబడునని నమ్ముచున్నాను. సంక్షేమములకు వీలులేనివిధమున ఈబిల్లుసంపూర్ణ మైయుండవలయును. కలకత్తా బాంబాయి హైకోర్టువారు ఈవిషయమై వ్యతిరేకాభిప్రాయ మొసగియున్నారు. హైకోర్టు ఆడ్వోకేటుల గున్నతని పరిశీలించుటకై సబార్డినేటు కోర్టులకు అధికార మివ్వబడినది.

డాక్టరుగౌడ:—ఈవిషయములన్నిటిని సెలెక్టుకమిటి యందు ఫరిష్కరింపవచ్చును.

తాను సెలెక్టుకమిటి సభ్యత్వమును అంగీకరింపవలెనని ర్యము ఈఆక్షేపణలను తెలుప నుద్దేశమని నిరూపింపగలుగ చెప్పిరి.

బాంబాయి వర్తకసంఘమువారి అభిప్రాయములను తెలిప బి. దాసుగారు లేచిరి.

డాక్టరుగౌడ:—నువ్వెందుకు లేచెదను. మీరు లామ్యుర కారు.

రంగాచారిగారు (అప్రెక్షితహాజరునందుండి) నేను గౌరవ సభ్యునిగుర్తించవలసినది. ఒక విషయము గొప్పదని ఎవరును చెప్పకుండను. (ప్రకాశ స్వరము)

సర్ ఆల్ఫ్రెండు మడ్డిమెనుగారు ఇప్పుడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు లోపములేనైన నన్ను సవరణ బిల్లు చేయవలసినదని ను. సెలెక్టు కమిటినియూచుకను ఆమోదింపబడెను.

సెలెక్టు కమిటివారిచే సవరింపబడిన ప్రాప్తీప్రాయస్కరు ఆక్టు సవరణ బిల్లును సర్ హారిసింగ్ గౌరుగారు ప్రవేశపెట్టిరి ఈబిల్లు ఆమోదింపబడెను.

అంతటితో సభ ఆరంభమై చెయబడెను మరల శీర్షి సమావేశమగును. (ఆ, ప్రే.)

నేటుకొన్నిలసభ

స్వతంత్ర తమిళ రాష్ట్రము

సర్ శంకరన్ నాయరు తీర్మానము ఓడిపోయెను

గవర్నరు మెంటు నల్లమందు ఎగుమతి క్రమముగ

తగ్గించ తీర్మానించుట

(అసెంబ్లీ టేబులు ప్రెసెంటేషన్)

ఫిల్మ్ మార్చి 16:-

క్రమముగ నల్లమందు ఎగుమతి తగ్గించుటకు దొరతనము ప్రతిపాదించుచున్న తీర్మానము నేటి ఫ్లేటుకొన్నిల కార్యక్రమాలకు లోబడి ప్రధానమంత్రి నాయకుల సమావేశమున ప్రారంభించుటకు పూర్వము యింతియూకు మరీయొక దేశమునకు గల పరస్పర సంబంధమున వర్తకసంబంధము, ముఖ్యముగా తమిళనాడు యింతియూకు సంబంధముగల వర్తక బహుబళికలు చాక్కియ్యగారు సభ్యులుచేరికొనుటకు ప్రకటించెను. అనంతర ఆమోదింపబడిన మదరాసు సివిల్ కోర్టుల సమరణచట్టము, టూరిష్టులకు సురక్షచట్టము కార్యదర్శి సభయందు ప్రవేశపెట్టెను.

మెక్కాటర్లుగారి తీర్మానము

నియమిత కాలములో సంపూర్ణముగ నల్లమందు ఎగుమతి రద్దుచేయుటకు, నైద్యమునకును శాస్త్రీయ పరిశోధనలకును దప్ప, క్రమముగ ఎగుమతి భారతదేశమునుండి తగ్గించుటకు బొక్కాటర్లుగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించెను. ఈ తీర్మానము గవర్నరు మెంటుయొక్క నల్లమందువిధానము విషయమై అభివృద్ధిపూర్వము ప్రాక్టూచున్నదని ఆర్థిక కార్యదర్శి వివరించెను. ఈ తీర్మానమువలన ఎగుమతివిషయమై మెక్కాటర్లుగారు దొరతనము యేర్పాటుచేయుచున్నది. దేశమందలి వ్యయమునుగూర్చి స్థానిక ప్రభుత్వములుగావించిన అభిప్రాయములపై విచారణ జరుగుచున్నది. నల్లమందు వ్యాపారవిధానమందు దొరతన మవలంబించిన మూడు అంతరపులు సభ్యుడు వివరించెను. 1918 వ సంవత్సరమునుండియు నల్లమందు చీనాదేశమునకు ఎగుమతి చేయుట యింతియూదొరతనము సంపూర్ణముగ మానుకొనెను. అప్పటినుండియు నల్లమందు ఎగుమతిచేయుటకు ప్రభుత్వములతో యింతియూప్రభుత్వము ఒడంబడిక చేసికొనెను. అట్లుచేయుటచే తొంగతనము నల్లమందు దేశములలోనికి గొంపోవుట కవకాశములు సన్నగిల్లెను. క్రైంచి యిందూచైనాతో ప్రభుత్వము ఒడంబడికచేసికొని నిర్దేశముగనడెను. ఒడంబడిక జరిగినప్పటి నుండియు, కలకత్తాయందు నల్లమందు వేలము అంత్యమగును. నానారాష్ట్ర సమితియొక్క రెండవ నల్లమందు కన్వెన్షన్ జరిగినప్పటినుండియు దూరప్రాచ్యదేశములు నల్లమందు త్రాగుటకు సాధ్యమైనంతవరకు మానటకు నిశ్చయించినట్లు జెనీవా చర్చల న తేలివది. అందువలన ఎంతవరకు వారి ఆశయముల నెరవేరుటకు యింతియూ ప్రభుత్వము తోడ్పడవలయునో యోచించవలసియుండెను. పారిసీక దేశమందు దిగుమతి చేయుటకు అవకాశములున్నను అదేశమునకు నల్లమందు దిగుమతి చేయబడుటలేదు. సాధ్యమైనంత వేగముగ అంతర్జాతీయ ధర్మముల నెరవేర్చుటకు భారతదేశమునందుండి నల్లమందు ఎగుమతి చేయుట నిషేధించవలయునని యింతియూ ప్రభుత్వము తలంచెను. ఇదివరటి అభిప్రాయము గాదు. అంతర్జాతీయ ధర్మము పరిష్కారము నిమిత్త మవలంబింప బడినచర్య యని తేలవలయును. ఆర్థికముగ జూచినయెడ ప్రభుత్వమునకు సంవత్సరమునకు రెండుకోట్లరూపాయలు నష్టమగును. ఇతర శాఖలందు పుష్కలము తగ్గించిగాని లేదా యితర విస్తృతమైన పన్ను విధించిగాని లోటు భర్తీ చేయవలసియున్నది. సంయుక్త రాష్ట్రమునందు నల్లమందు పంట తగ్గించుటకు దొరతనము అవలంబించు వర్గములలో రెండవది. ఈవిధాన మెంతకాలములో సక్రమ వాగ అనుననందు చెప్పవలసి నదియు చెప్పట మసాధ్యము గాదు. కాన అవసరముగ అభిప్రాయముగావని దొరతనము తలంచుచున్నది అది మెక్కాటర్లుగారు బట్టిరి. తీర్మాన మేకగ్రీవముగ ఆంగ్ల రిపోర్టునందు.

సర్ శంకరన్ నాయరు తీర్మానము

తమిళ భిల్లాలకు స్వపరిపాలన నీయవలయునని సర్ శంకరన్ నాయరు ప్రతిపాదించిన తీర్మానముపై చర్చ తీవ్ర ప్రారంభింపబడెను.

అరవజిల్లాలు బాగుగా సంస్కరణముల కొనసాగించెనని ఆంగ్ల రిపోర్టునందును సర్ శంకరన్ నాయరుగారి తీర్మానము కపర్తిగారు బలపరచిరి. తరగతియందు మంజీ పిల్లవాడు బహుమతి నొందవలయు నను నూత్రముపై తీర్మానము ఆధారపడియున్నది. చక్కగ పంచరించి, యిచ్చినదానితో సంతృప్తి నొంది అరవజిల్లా లభివృద్ధి నొందును. అందువలన యితరరాష్ట్రములు గుణపాతము నేర్చు కొనును. ఇతరులను ప్రతిభించుట యందు తమ్యు తామే ప్రతిభించు కొనినట్లు చుక్కమ్రును.

కె. సి. రాయుగారు తీర్మానము నెదిరించుట

తీర్మానమువలనని వెక్కు ఆధ్యంతరముల నూచించి కె. సి. రాయుగారు శంకరన్ నాయరు ప్రతిపాదనను ఎదిరించిరి. తెంగాలు విభజనా సంతరము వాటిల్లిన రాష్ట్రీయ దురభిమానమును అలజడిని సభ్యుల జ్ఞప్తికి తెచ్చి శంకరన్ నాయరుగారిపై నివేదన దక్షిణదేశమునందు గలిగింప గోరుచుంటిరనియు, నిజమున భారత దేశాభివృద్ధికిని, జాతీయతకును నాయరు గారి తీర్మానము గొడ్డలిపెట్టు అనియు కె. సి. రాయుగారు చెప్పిరి. ఎల్లరును భారతదేశము స్వరాజ్యము సంపాదించి ఫెడరల్ రాజ్యాంగము స్థాపించవలయునని గోరుచున్నారు. వారి ఆశయములపై తీర్మానముచేయవలంబుగలియును. ఆర్థికముగ తీర్మానము సరిగలేదు. తన నూతన రాష్ట్రముయొక్క ఆయన్యాయుల గురించి సర్ శంకరన్ గారు మానమును చాల్చిరి. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణమును కె. సి. రాయుగారు రద్దీక్షించిరి. నాయరుగారి నూతన అంబువ్యాధి వంటిది. మూచనయుఅనుసరణీయమైనదిగాదు. వీలయిన చిన్న చిన్న భాషలనుమాడగలిగినచో నుమారు రెండువందలభాషలుదేశమందుగలవు. ప్రాంతములపట్టి విభజించి పరిపాలన జేయబడుచున్న బ్రిటిషు విభజనమే మంచిదని కె. సి. రాయుగారు నుడిచిరి. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసు నిర్మించిన మాట వాస్తవమే. ఫెడరల్ ప్రాతినిధ్యము కొరకడ మంచిదియే. కానిచక్కగ పరిపాలన గావించుటకా విభజనము పనికిరాదు. ఇందుమించుగా అన్ని ఫెడరల్ సభ్యులను అరవ రాష్ట్రమునకు సర్ శంకరన్ గారు స్వాధీనము చేయదలచిరి. లైట్లు, మిల్లిటరీ, వాయుదళము మొదలగు ఫెడరల్ సభ్యులను రాష్ట్రమున కీ మూట వారిఅభిప్రాయము. కానిశీం ద్రప్రభుత్వమునకును వారు నిర్మింప నున్న నూతన రాష్ట్రమునకును సంబంధ మెట్లుండవలయునో సర్ శంకరన్ గారు నూచించుచుచిరి. అభిలభారత రక్షణకొర కెంతధనము అరవజిల్లాలు యాయవలసినదియు ప్రతిపాదకుడు విస్తృతము చేయలేదు.

చరిత్రను మరువవలదు

భారతదేశచరిత్ర బోధించు గుణపాతములను మరువవద్దని సర్ శంకరన్ నాయరును కె. సి. రాయుగారు హెచ్చరించిరి. స్వాతంత్ర్యము గల చిన్న చిన్న రాష్ట్రములు స్థాపించ బడుటచే మొగలాయి సామ్రాజ్యము అంతమొందెను. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము బడయ ఆశించుచు దినదినము ప్రవర్తిల్లుచున్న రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల స్వాధీనమందు గల కేంద్ర ప్రభుత్వమును బ్రిటిషువారు స్థాపించిరి. అవిధానము మాగ్నప్రయత్నించిన యెడల, స్వాతంత్ర్యము గల చిన్న చిన్న రాష్ట్రములు భాషనుబట్టి స్థాపించినచో, బ్రిటిషువారు నిర్మించిన రాజ్యసౌభము గూలిపోవును అని స్పష్టముగ కె. సి. రాయుగారు చెప్పిరి.

పి. సి. దేశికాచారి గారు

ప్రతిపాదకుడు సంగ్రహముగ వివరించిన ప్రణాళికను విమర్శించిన సర్ శంకరన్ గారి తీర్మానమును పి. సి. దేశికాచారిగారు బలపరచిరి. మదరాసు రాజధాని ప్రజలు సంస్కరణముల చక్కగ కొనసాగించిరి. వారు మరికొన్ని సంస్కరణముల గావలయునని గోరుచున్నారు తీర్మానము వలన జూపబడిన అవకాశముల ప్రభుత్వము పోగొట్టుకొనవలసి సభ్యుడు విశ్వసించుచున్నాడు. ప్రణాళిక బాగుగలేదు సభ్యునకు సెనెటుఅంగీకారము గలేదు. ప్రజాప్రతినిధులసభ సంవత్సరమున కొకసారి నూర్గురు సభ్యుల వెవలగొట్టుటయు ఆచారిగారికి వచ్చలేదు. రాష్ట్రీయ అభిమానముచే సభ్యుడు తీర్మానమును బలపరచుట లేదు. సంస్కరణముల సంపూర్ణముగ కొనసాగించుటకు నిశ్చయించిన రాజధాని ప్రజల ఆశయమగుటచే సభ్యుడు తీర్మానమును బలపరచెను. అభిలభారత దేశము కొరకు పెద్దడిమాండు ఉన్నయెడల పలువురు తీర్మానము సభ్యులతో పెట్టవచ్చును.

రటన్ సి మొరార్జీ గారు తీర్మానమును

ప్రతిభుటించిరి

ప్రణాళికయందు వెక్కు లోపములు గలవని రటన్ సి మొరార్జీగారు సర్ శంకరన్ గారి తీర్మానమును ప్రతిభుటించిరి. భారతదేశమందలి యితర భాగముల ప్రజలకంటే అరవలు మిక్కిలి అభివృద్ధి నొందిన వారని సభ్యుడంగీకరింపజాలడు. కేంద్ర ప్రభుత్వమును భాగ్యత క్షేత్రవేళపెట్టుకొండ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము

త్ర్యము కొరకు పెనగులాడవలదని మూడుసంవత్సరముల క్రితము పునఃపరిశీలన ఫెడరేషనునందు సర్ టి. సప్రగారుచెప్పిన విషయముతో నేను యోగిభవించుచుంటిని మొరార్జీగారు చెప్పిరి. లేనియెడ రాష్ట్రములకును కేంద్ర ప్రభుత్వమునకును పోరాటము వాటిల్లును. నైన్వనిదేశ శాఖలందు గాక కేంద్ర ప్రభుత్వమును స్వల్పమైన బాధ్యతవైనను ప్రవేశ పెట్టును అభిలభారత దేశము నందలి రాష్ట్రములకును స్వాతంత్ర్యము నిచ్చుటకు ప్రతిపాదకుడు ప్రణాళికను తయారు చేసినయెడ తాను సర్ శంకరన్ గారి ప్రయత్నముల ప్రశంసించునని మొరార్జీగారు బట్టిరి. కాని తయారు చేసిన ప్రణాళిక అనుచరణీయమైనదిగాదు అని రటన్ సి మొరార్జీగారు బట్టిరి.

సర్ ఉమార్ హాయత్ ఖాను

సర్ శంకరన్ నాయరు ప్రణాళిక అనుసరణీయమైనదిగాదని సర్ హాయత్ ఖాను బట్టిరు. రాష్ట్రీయ నైన్వములు శక్తిసామర్థ్యములుగలవైచక్క చేతికిందవైతరీఫినునొందినగాని అవసరమైనప్పుడు రాష్ట్రముల రక్షించుట విరుల కష్టమగునని సర్ ఉమార్ హాయత్ ఖాను వచించెను.

బొబ్బిలిరాజు అభిప్రాయములు

సర్ శంకరనాయరు ప్రణాళిక సరిగలేదనియు, ముఖ్యముగ ప్రజలు విద్యావిహీనులై యుండ తీర్మానమును ఆంగ్ల రిపోర్టు వివేకముగావనియు బొబ్బిలిరాజు తెల్పెను. రాజకీయ, సాంఘిక, మతభేదములు ప్రజలందు గలవు. సర్ శంకరన్ గారి ప్రణాళిక కొనసాగించుటకు అవసరమగునంత హృదయ సంయోగము ప్రజలందులేదు. ఒకమెట్టు తరువాత నొకమెట్టు ఎక్కి స్వపరిపాలన సాధ్యము జేరవలయును. ప్రజలకింకను అభివృద్ధి నొందినది అరవజిల్లాల కిప్పును పరిపూర్ణ స్వపరిపాలన నిచ్చినయెడల, ఏమియు నెరుగని ఆయాములను అన్యాయముగ అపహరించు బడద్రోయు నట్లుగను అని నూతనముగ ప్రభుత్వముచే నియమింపబడిన బొబ్బిలిరాజు వచించెను.

సర్ శంకరన్ నాయరు ప్రత్యుత్తరము

దొరతనము తరపున క్రేరారుగారు చెప్పిన వాదనమునకు సర్ శంకరన్ గారు ముఖ్యముగ సమాధాన మిచ్చెను. తనతీర్మానమందు స్వపరిపాలన సామాన్య నూత్రములు గలవనియు, ఆనూత్రముల నమలునందు బెట్టుటకుగూర్చి సంగ్రహముగ వివరించెననియు సర్ శంకరన్ గారు నుడిచిరి. సార్వభౌముని ప్రభుత్వమునకు సిఫార్సుచేయుటకు పూర్వము తోచిన ప్రకారము సవరణలు గావించుటగాని లేక మార్పులు చేయుటగాని ప్రభుత్వము ధర్మమైయున్నది. గవర్నరు మెంటునకును యుక్తవయస్కులందరికిని వోటునీయు సధికార మిచ్చుట విషయమై భేదాభిప్రాయములు గలవు. పాటక ప్రజక్షేమముల కాపాడుటకే ఎల్లయుక్తవయస్కులకును వోటువేయు సధికార మీయవలయునని తన అభిప్రాయముగనున్నదని సర్ శంకరన్ గారు చెప్పిరి. భారతదేశముందు ప్రజాజీవితమందు నలుబది సంవత్సరములు పాల్గొనుటచే తనకు యానమిక్కు గలిగెనని సభ్యుడు చెల్పెను. విద్యావంతులు, గానివారలకు వోటునీయుటచే అవసరములను ననువాదమందలి పట్టుత్వమును సభ్యుడు గుర్తింపకపోలేదు. తక్కువ జాతులవారు తమ ముక్తికై ఉన్నత జాతుల ఆపేక్షించుట వలన లాభములేదని సభ్యుడు తలంచుచున్నాడు. ప్రజాసామాన్యమునకు విద్య గరవవలయునని వెక్కుసార్లు పైకి వచించినను యిచ్చిన తీర్మానములనుండి ప్రభుత్వము యేమిచేసెను! భాషనుబట్టి అరవజిల్లాలకు స్వపరిపాలన నీయవలయునని తాను గోరుటలేదని సర్ శంకరన్ ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ఆంగ్లముగాని కర్ణాటకులుగాని స్వపరిపాలన బడయట తాను అభ్యంతర పెట్టుటలేదు. బర్మీనుపెట్టు ప్రభువు వచించిన రీతిని ప్రతిరాష్ట్రీయమును ముక్తి కొరకు పాటుపడ వలయును. మరి యేరాష్ట్రీయమునకంటెను మదరాసురాజధాని స్వపరిపాలన కర్వత జూపెను. అని సర్ శంకరన్ నాయరు బట్టెను.

క్రేరారుగారి తుదిసమాధానము

చర్చను ముగించుచు, ఎన్నికవర్గము సంపూర్ణముగ రాజకీయాభివృద్ధి నొందినగాని సంపూర్ణ పరిపాలన యొసంగుట ప్రమాదకరమని క్రేరారుగారు నొక్కి విశ్కాశించిరి. విచారణ గావించుట తొందరచేయుట యందును విశేష భేదము గలదు. తీర్మానము గావించుటకు తొందరచేయుటకు ప్రతిపాదకుడు ప్రయత్నించెనని తోచుచున్నది. అట్టి అపాయమునందు ప్లేటుకొన్నిల చిక్కుకొన రాదు. విచారించవలసినట్టియు, విధానము నిశ్చయించవలసినట్టియు, దానిని కొనసాగించవలసినట్టియు బాధ్యతగల ప్రభుత్వ మట్టి ఉపద్రవమునకు బాటుపడ జాలదు. అది క్రేరారుగారు బట్టిరి. సర్ శంకరన్ గారి తీర్మానము పోటునకు పెట్టబడెను. తీర్మానము ఓడిపోయెను. కేపటివరకును ప్లేటుకొన్నిలసభ నిర్వివేకముబడెను.

రీడింగు ప్రభువు నిష్క్రమణము

పెద్దల సభాసభ్యుల ప్రశంసా స్యాసములు

సర్ ఆర్థర్ ప్రూమ్ గారి వారసత్వ శాసన సవరణ చట్టము.

(అసాసియేటెడ్ ప్రెస్ పత్రిక)

డిల్లీ, మార్చి 17:—తీలు వ్రాయుకుండ పోయినవారికి పి విషయమై విశాలభావముచే ప్రేరేపించబడిన యేర్పాటులను యింగ్లీషు ధర్మశాస్త్ర పద్ధతిని అనుసరించుటకు 1925 సంవత్సర వారసత్వముల చట్టమును సవరణ గావించుటకు ప్రేటుకొనిన సభయందు సేతు సవరణచట్టమును సర్ ఆర్థర్ ప్రూమ్ గారు ప్రవేశపెట్టిరి. చట్టముయొక్క చరిత్రను విస్తృతముచేసి, ప్రస్తుతము ప్రవేశపెట్టిన చట్టముపై చర్చ జరుగుచున్నందున అట్టి ముగియక చట్టమును వారు సభయందుండి ఉపసంహరించెనని సర్ ఆర్థర్ ప్రూమ్ గారు బల్గిరి. 1925 సంవత్సర ఆక్టోబరు దలి 88 పెక్కును బాధ్యులకు, హిందువులకు, పార్సీలకు వర్తింపదు. కాని ఆ పెక్కును విల్లు వ్రాయని యిండియను క్రైస్తవుల ఆస్తి విషయమై వర్తింపదు. భారతదేశముందున్న యూరపియనులు, ఆంగ్లో ఇండియనులు స్వల్పాస్తి విషయమై ప్రకృతచట్టముల వర్తింపవలయునని సభ్యుడు తెల్పెను.

ప్రభుత్వ శక్తుని స్తోత్ర పాఠము

అసతికాలములో దేశమునుండి నిష్క్రమింపవలసిన రాజ ప్రతినిధియు, వారి భార్యయు భారతదేశమునకు గావించిన మహోపకారములను పెద్దలసభయొక్క కృతజ్ఞతను సువ్యక్తము చేయవలయునని ప్రభుత్వ భక్తి కై గ్రగణ్యుడగు సర్దారు చిరంజీవి సింగుగారు సభయందు ప్రతిపాదించిరి. ఘన తపసించిన శ్రీరాజ ప్రతినిధి హిందూదేశమునందు ఆడుగుపెట్టినప్పుడును, వారు ఉద్యోగ కాలానంతరముందు గల పరిస్థితులకు సర్దారుగారు బోగ్గిరి. రీడింగు ప్రభువు రాజ్యాంగపుటోడ చుక్కాని బుట్టునప్పటికి దేశముయొక్క ఆర్థికపరిస్థితులు కక విలుగనుండెను. పారిశ్రామిక వాతావరణము భిభ్రస్సునుగూడెను. తక్కినపన్ను సుండ్లను చేయుచుండెను. అసహాయ్యమును ఉపాసించుచుండెను. ఇప్పుడు భారతదేశము యొక్క ఆర్థికపరపతి ప్రపంచమును నిర్భరింపదు చున్నది. అసహాయాద్యములన్నను సంస్కరణములు జనుప్రముగ కొనసాగింపబడెను. పత్రికలచట్టము, కఠిన నిర్బంధ శాసనములు, జనరలు పై రానున్నుండి రైల్వేబడ్డెలు విభజించుట యింకలకు నిర్వహద ము తార్కాణములు. ప్రతి ఎక్స్ ప్రెస్ పన్ను రద్దుచేయుటచే శ్రీవారు పారిశ్రామికాభివృద్ధికి తోడ్పడిరి.

రీడింగు ప్రభువు ప్రశంసించుట

మానవులబాధల నివారించుటకును, పిల్లలక్షేమమునకును రాజప్రతినిధి భార్య అభిక్షేప వహించెను. ఆతెనీకొనిన శ్రద్ధ, గావించిన సేవలను యితరము వారలె గాక తరతరములవారు సోభ్యును నొందెదరు. రీడింగు ప్రభువు భారతదేశముకొరకు వచ్చిన సేవ అమూల్యమైనది. ఆమె చూసిన భూతదయ, ఆవరణము ప్రజల హృదయమున నాటెను. భారతదేశమును పరిపాలించిన రాజప్రతినిధులలో రీడింగు ప్రభువును నువాయాసముగ అగ్రస్థానము నొసంగవచ్చును భారతదేశమునకును యింగ్లాండు దేశము నకును గల శాంతివ్యయ రీడింగు ప్రభువు మరెంత అభివృద్ధి పరచెను, సర్వీసు ఉద్యోగుల సంక్షేపి పరచెను. భారతదేశమున బహిరించుటకు యింగ్లీషు యువకులు అధికముగ వచ్చుటకు ప్రోత్సహము గలగించెను. తిమ్మాలముననే ఉభయదేశముల మధ్య బంబుధము నానాటికి పెంపొందుటయొ గాక భారతదేశాభివృద్ధి యు జేపారును. భారతదేశక బ్రిటిషుయుగ చరిత్రయందు రీడింగు ప్రభువు పరిపాలన సువర్ణాక్షరములతో వ్రాయవలెను. అని బట్టులె సర్దారు చిరంజీవిసింగు రీడింగు ప్రభువు గావించిన ఘనకార్యముల బొగగెను.

మహమ్మదీయ సభ్యుని ప్రశంస

టర్కిననుస్థు బరిష్టారము విషయమై భారత దేశము దలి ఎల్ల మహమ్మదీయులును రీడింగు ప్రభువునకు కృతజ్ఞతల యుండెదరు అని ఖాథూన్ బాఖరుగారు చెప్పిరి. ఇండియా

యందు మహమ్మదీయులు తక్కువ సంఖ్యాకులుగ నున్నారని. వారు రీడింగు ప్రభువుయొక్క రాజకీయపరిజ్ఞానమును విశ్వసించిరి. భావియందెట్టి రాజ్యాంగాభివృద్ధి సంభవించినను, మహమ్మదీయులకు న్యాయమును నీయ మరుజునవిహింపగూడ బాఖరుగారు గోరిరి. దక్షిణ ఆఫ్రికాయందుగల భారతీయులలో విశేషముగ వడమటినుండి జలసహాయక మహమ్మదీయులు గలరు. దక్షిణ ఆఫ్రికా దొరతనము నిరంకుశత్వమునుండి భారతీయుల రక్షించుటకు రీడింగు ప్రభువు సర్వప్రయత్నముల చేయుచుండెను. భారత వారసులు శ్రేయస్సుకొరకు రీడింగు ప్రభువు గావించిన సేవను ఉద్గతించి, రాజప్రతినిధి యధీనము దామెయు కి ఎల్లర కును సోభ్యావహముగ నుండెనని బాథూన్ బాఖరుగారు చెప్పిరి.

బర్డవాను మహారాజా

ప్రతిపాలనకర్తవములు కొన్ని చోట్లకుండినా, ఆగ్రహము మరొక దరును జూపుచుండినప్పుడు భారత దేశముందలి విశేషము లయిన విశ్వసించిరని సుడుపుటకు రీడింగు ప్రభువు నకు సంతృప్తి కరముగ నుండును. రాజ్యాంగమునందలిలోపముల నున జరిచిన కష్టముల చల్లార్చుటయందు వారి చాకచక్యము చాల ఉపకారి అయ్యెను. రీడింగు ప్రభువు నిష్క్రమించుటయందు బర్డవాను రాజా ఓసిపోలేదు.

రాజా రామ్ పాల్ సింగు

అయిదు సంవత్సరములక్రితము రాజ్యాంగకల్లోలము లగ భారత దేశము డి ప్లూడు శాంతి వాతావరణము గలదు. రాజకీయ పునాదుల సదుద్దేశముతో రాజప్రతినిధి నిర్మించెను.

సర్ ఆర్థర్ ప్రూమ్

ముందు మాట్లాడినవారి ప్రసంగము లందలి భావములతో ఏకీభవించి, భారతదేశ శ్రేయోభివృద్ధి కొరకు యే దీక్షితతో పరిపాలన గావించెనని సర్ ఆర్థర్ ప్రూమ్ గారు బల్గిరి. రీడింగు ప్రభువు గావించిన సేవాక్రమముగ ఫలోన్ముఖమునకు వచ్చును. తీర్మాన మేకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడెను.

భారతదేశమునకు రాజప్రతినిధియై, రీడింగు ప్రభువు గావించిన మహోపకారములను సేవను పెద్దలసభా సభ్యులెల్లరు మెచ్చి బికార్యముగ నెల్లరు నిలచి కృతజ్ఞతా తీర్మానము గావించిరి. రాజప్రతినిధి అసాధారణ పరిస్థితుల పెదుర్కొనుటకు జూపిన రాజనీతిని ప్రశంసించుచు పెద్దల సభాసభ్యులుగాక పల్లెడెందురు సభ్యులు విపులముగ మాట్లాడిరి. రీడింగు ప్రభువు యొక్క పరిపాలన కాలము భారత దేశచరిత్రయందు ప్రఖ్యాతి వహించునని వారు చెప్పిరి. భారతవారసులు నుద్ధరించుటకు రీడింగు ప్రభువు పూర్వ సేవ సభ్యులెల్లరును సంతసించిరి.

సర్ ఉమార్ హయత్ ఖాను

రీడింగు స్తోత్ర పాఠమును సర్ ఉమార్ హయత్ ఖాన్ గారు చేరి, అతిచురుత్కారముగ అసహాయ్యమును అంతరింపజేసెనని ఖానుగారు రీడింగు ప్రభువు దీప్తిభూమును ప్రశంసించెను. భారతీయులకు రీడింగు ప్రభువు సహాయ్యము గావించెను.

రీడింగు దంపతులు గావించిన సర్వమునకును నాయవ్య రాష్ట్ర ప్రజలతరపున కోటివాస్తవ్యులకు మేజరు అప్పర్ ఖాను గారు కృతజ్ఞత చెప్పిరి. వైబరు లైలుమార్గము భారతచరిత్ర యందు ప్రాముఖ్యము వహించును.

సర్ మహమ్మదు హాబీబుల్లా

పెద్దల సభ నాయకుడగు సర్ మహమ్మదు హాబీబుల్లా గారు రీడింగు ప్రభువు విషయమై ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానముతో ఏకీభవించుటకు సగర్వముగ సంతసించెను. పెద్దలయు, పతిభూయు సుఖదుఃఖములతో సంబంధించిన విషయములతో రీడింగు దంపతులు పాటుపడినది పెద్దల సభానాయకుడు వదించెను. వారిసేవ భారతీయుల భావవృద్ధి నాకర్షించెను. అందువలన కోల్లొలది ప్రజలకు సోభ్యులు గలుగును. ప్రజలెన్నట కష్టల నొందుచున్నారో రీడింగు దంపతు లచ్చటకు సహాయ్యము బంప సంసిద్ధులై యుండిరి ఈ సమయమున మున్సివారము నిమిత్తము రాజప్రతినిధి గతసంవత్సరముందు దీసికొనిన శ్రద్ధ 20 లక్షల రూపాయలు లభించెననియు, యాఉద్యముచే విశేషలాభము గలుగుననియు శ్రీవారలసేరు శాశ్వతముగ జేర్కొనబడుననియు సర్ హాబీబుల్లాగారు చెప్పిరి.

కె. సి. రాయగారు

కఠిన నిర్బంధ శాసనములను రద్దు చేసి శాసనసభ్యుని శుభ్ర పరచెననియు, రాజప్రతినిధి యిష్టప్రకారముగ చేయగలిగిన గో మరొన్ని దుష్టశాసనములను మార్పులను అంతమొందించి ప్రకృత పరిపాలన కనువరు శాసనములను మార్పులను రీడింగు ప్రభువు గావించియుండెడి వాడని కె. సి. రాయగారు బల్గిరి. ప్రతిపాల పరిస్థితులందు స్వపరిపాలనకు రీడింగు ప్రభువు పూజీరచెను. రాష్ట్రపైస్యము యేర్పాటుచేసి, పైస్యముందు పెద్దఉద్యోగముల భారతీయుల పశుమచేయుటకు ప్రణాళిక తయ్యగు

జేసి భారతదేశ సంరక్షణకు పునాదులను రీడింగు ప్రభువు నిర్మించెను. ఆర్థిక వాణిజ్య శాఖల అభివృద్ధికొర కాయన టారి బోర్డు నిర్మాణముల నంగీకరించి, విద్యుత్తుతో మాడిన రక్షణానిముటకు తీర్మానించెను విదేశ వ్యవహారముల సంప్రకృత్యాభ్యసహించిన రాజప్రతినిధి రీడింగు ప్రభువు అప్తము స్థానములో శాశ్వతముగ బహుబిజిక గావించెను. మాతనవరతులపై సేపాదేశముతో క్రొత్తసంధి జరిపెను. అగత యిదు సంవత్సరములనుండి రాజప్రతినిధి అవలంబించిన సరిహద్దు విధానము వలన శాంతి చేపాకెను. రీడింగు ప్రభువు శ్రీమై శ్రేయోభివృద్ధికొరకు తీసికొనిన శ్రద్ధకు కె సి. రాయగారు ప్రశంసించిరి. సర్ ఆర్థర్ ప్రూమ్ గారు గోదిన రీతిని షేముముగ స్వదేశము చేరి సోభ్యము ననుభవించెదరుగాక యని రాయగారు రీడింగు దంపతుల నాశీర్వదించెను.

సర్ రీన్ హా వాచా

రీడింగు ప్రభువు పరిపాలనము వలన రీడింగు ప్రభువునకే గాక బ్రిటిషు ప్రతిభను ఆంగ్లో శాక్సును జాతికిని మహాక్షేత్రీ నాటిల్లెనని సర్ రీన్ హా వాచా గారు స్తోత్రపాఠము గావించ ప్రారంభించెను. భారతదేశమును బహిరించుటకు వచ్చిన రాజప్రతినిధు లెప్పుడును రీడింగు ప్రభువు నెదుర్కొని సంతటి కరి న పరిస్థితులు సమస్తము పెదుర్కొన లేదు. అయిదు సంవత్సరములక్రితము భారతదేశమును ఆసేతు హిమాలయునువరకును గజగజలాడించిన రాబియ ఉద్యమము రూపమును సహజభైస్యముతోను రాజనీతి నైపుణ్యమువలనను, మాచెను.

దర్బంగమహారాజా

రీడింగు ప్రభువు పరిపాలనకాలము మరువదగనిదిగాదు అని దర్బంగమహారాజా వదించెను. సాండుహద్దునకమిటి, లి కమిటీలను రాజాగారు తార్కాణముగ చెప్పెను.

బాబ్బిలిరాజా తీర్మానము బలపరచెను మదరాసు రాజధానియందలి భూస్వాములతరపున బాబ్బిలిరాజా తీర్మానమును బలపరచెను.

పెద్దల శాసనసభాసభ్యులు

అగ్యక్ష స్థానమునుండి చెప్పవలసిన సంగతులను పరిమితి గలనని అగ్యక్షుడు వదించెను. భారతదేశ ప్రగర్భజనరణగ నుండి గావించిన పరిపాలనవిషయమై రీడింగు ప్రభువు నుగించి తాను వదించవలసలేదు. కాని రీడింగు దంపతులు యిండియా యందు కాలపెట్టినప్పటినుండియు వారితోగల పరిచయము వలన గలిగిన అనుభవవిషయమై మాట్లాడెనని గొల్ల మాంప్రెస్ స్పిత్తుగారు బల్గిరి. వారలకురించి తనకు చెలిసినవిషయముల యెవకపోవుట కేలము కృతజ్ఞులక నుండును. ప్రతివారమును రాజప్రతినిధియొద్ద సభ్యులు వారి మాజహష్యముక్రింద బుచ్చేయుట తనకు విధాయకమయ్యెను.

ప్రతివారిము రీడింగు ప్రభువుగగ బుచ్చేయుతప్పుప్రము సభ్యులకు గలిగెను. శాసన నిర్మాణ శాఖ కార్యవిధిగనండి కొన్నిటిగలు విషయముల ఇండియా గవర్నరు మొంటయొక్క అభిప్రాయములకు ఎక్స్ ప్లాన్స్ లిఫ్ జప్తు, యింగ్లాడునం దొక ప్లకు ముఖ్య న్యాయమూర్తి పదవి వహించిన రీడింగు ప్రభువు ముందు సేను చెట్టినప్పుడు నాకెంత ఢీకరిచినా సేను మరువలేదు. ఆయన ముందు పరిష్కారముకొరకు విషయముల చెట్టి ప్లకు రాజప్రతినిధి జూపిన సానుభూతి కధ్యక్షుడు కృతజ్ఞత చెల్లెను. ముద్దోగ నివారణోద్యమముయొడ రాజప్రతినిధి దీసికొనిన శ్రద్ధకు గురించి అదృష్టము ప్రశంసించెను. యియువ్యము భారతీయుల హృదయ బడిసెను. రాజప్రతినిధియూ ఉద్యమము కొరకు సచ్చినసేవ భావియందుఫలోన్ముఖమునకువచ్చును. రీడింగు ప్రభువుతో గలసి కృషిచేయు అవ్యవ్యము సర్ హెన్రీ స్పిత్తుగారికి లగించెను. భారతదేశ శ్రీమై అభివృద్ధికొరకు ఆమె జూపిన శ్రద్ధ అపారమైనదని సర్ హెన్రీ స్పిత్తుగారు చెప్పిరి. రీడింగు దంపతు-లీదేశమునకు గావించిన వ్యవహారోపకారములకు కృతజ్ఞత చెప్పుటకు యింగ్లాడువారు అవకాశమును బోగ్గిరి కొనకుండుటచే సభ్యుడు మిలరు సంతసించెను. తీర్మాన సుహృదు నకు చెట్టినప్పుడు సభ్యులు శౌరవాధ్యు వారిని రీడింగు సులంకు నిలుచుననినదని అగ్యక్షుడు గోరెను. లెల్లరు నిలచి యొగ్గిరెను. గ తీర్మానమును ఆమెడి చిరి.

శుక్రవారమునకును స్టేషుకొంగురి పోయబడెను.

క్షయమా? అక్షయమా?

ప్రస్తుతము జరుగుచున్న తెలుగు సంవత్సరమునకు శేరుక్షయమా లేక అక్షయమా? విజ్ఞులు నెల్లించెదరు గాక; (ఒక సంవత్సరం)

చెన్న పురి విశ్వవిద్యాలయము

నిర్బంధ సైనిక శిక్షణ సమన్వయ చర్య

వైస్ చాన్సలరు శారవాద్వాయ్ మై యుడవలెను

(సె నెటు సమావేశము)

చెన్న పురి విశ్వవిద్యాలయ సె నెటుసభ నిన్నటి మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు వైస్ చాన్సలరు, సర్ ఆర్. వెంకట రత్నం నాయకుగారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయెను. రిజిస్ట్రార్ విలియం మాక్లేయన్ గారును సభ కరుడెంచిరి. శ్రీ కట్ట మంచి రామలింగారెడ్డి గారును సభ్యుల స్థానములందు గూర్చుండి యుండిరి. చాన్సలర్ క్రమమున కువక్రమింతులకు ముందు వైస్ చాన్సలరుగారు కీ|| శ్రీ|| డా|| లాజరస్, రాబర్టు సెబెల్, మేజర జనరలు గిఫ్ఫర్డ్, టి. వి. శేషగిరి అయ్యరుగారల మరణములపై వగ వలె మా|| సేవాకృషులను కొనియాడిరి. నిరంజన్ పిల్లల శ్రీ చక్రవర్తి మును సభ్యులెల్లరును నిలిచి ఆదిగాంచిరి. “వైస్ చాన్సలరుగారిని సభ్యులు ఈ త్రయపురుషుల ముందుగానే ఈ సభవారు తమ సంతాపమును తెలుపుచు, ఈ త్రయపురుషుల యభివృద్ధికి చాలలు గావించిన కృషిని ప్రశంసించుచు, వారి కుటుంబములకు సామర్థ్యాన్ని తెలుపుచున్నాను.

“నూనెజరు ఉద్యోగమును తీసివేయుట”

“విశ్వవిద్యాలయ కార్యాలయముయొక్క నిర్వహణ ఉద్యోగమును ప్రస్తుత నియమితకాలము గడువగానే తీసివేయు బలవీతి”ని డి. యస్. వెంకట్రామినిగారు రుపపాదించిరి.

“ఇప్పటివరకే యభివృద్ధిచేయుచున్న విశ్వవిద్యాలయము నకు ఆగాయము స్వల్పముగ నున్నదనియు, తగ్గింపు జేయుటవలసినదనియు, ఈయనోగమును తీసివేసిన సంవత్సరమునకు రు 7,660 లు ఖర్చు తగ్గినదనియు, రు 69,980 లు ఖర్చుగల సిబ్బందిని నిలుపుటకు చాలినంతవరముగాని పనిగాని లేదనియు, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ప్రత్యేకముగ స్థాపింపబడనన్నది గావున తగ్గింపు జేయుట కిది తరుణముని బట్టిరి. బలపరుచువారు సకాలములో లభింపవలసిన ఉపపాదన విగ్రహమును.

అధికధనము

“జిల్లాబోర్డులు, పురపాలక సంఘములు, తమకు సె నెటు నందం ప్రాతినిధ్య మీయబడినందున విశ్వవిద్యాలయనిధికి ధనము నొసంగవలయు”నని వెంకట్రామినిగారు రుపపాదించుచు పట్టణేతర వాసులను సె నెటుతో సంబంధము గలిగియుండి తక్షణ గౌరవ లె తే ననిరి.

ప్రొ|| పి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు రుపపాదనను బలపరచిరి. జి. నారాయణసామిశెట్టి, టి. వి. రామలింగ శెట్టిగారు లుపపాదన ఆక్షేపించుచు స్థానికసంఘములు ప్రస్తుతముండెడిస్థితిగతులలో ధనము నొసంగవలసిన పట్టిరి.

ఈసమయములో ఒక రిసల్యూషను నింతట వదలి రెండవ విషయమును చర్చింప నుపపాదించుచు ఉపపాదన అంగీకరింప బడి అవిషయముపై చర్చ అంతట నిలిపివేయబడెను.

సంగీతము, చిత్రలేఖనము, శిల్పము, వడంగము మున్నగు లలితకళలను విశ్వవిద్యాలయమందు జేర్చుటయనని సె నెటు సభవారు శిఫార్సు గావించుచున్నారను యుపపాదన కె. బాల సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు రుపపాదించుచు ఈ నాలుగు లలిత కళ లును రాజధానియందు అభివృద్ధి నొందియున్న వనియు మహిళ పట్టణములో ఆంధ్ర జాతీయకళల మున్నగు వానియందు చిత్రలేఖనము కాలవాస్తవి నొందియున్న దనియు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమం దీక్షాభి లిపివరకే ఏర్పరపబడియున్నవనియు కావున వీనిని వెంటనే స్థాపింపవలయునని పట్టిరి. సత్యమూర్తి గారు బలపరచిరి. ప్రొ|| పి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి. వేదవరపు రామబాబు పంతులుగారు మాట్లాడుచు “ఈ విషయము అకేడమికి కొన్నిసార్లుకీ అంపబడి వారు “సె నెటు సభవారికి శిఫార్సు గావలయు”నని యుపపాదించిరి. ఉపపాదన ఏర్పడియునని నామోదించబడెను.

“అయ్యలయ్యల యా నానైవ్యధానములో విశ్వవిద్యాలయమునకు డిగ్రీల నొసంగవలె”నని బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్య గారు రుపపాదించుచు ఇయ్యది చాలఅవసరమనియు ప్రభుత్వము వారు జేయుచున్న పాఠశాలను స్థాపించినవివరగూడ నీవిషయమును నిలుపుట యుక్తము గాదనియు బట్టిరి. జి. నారాయణ

సామి శెట్టిగారు బలపరచిరి. ఈ విషయముగూడ అకేడమికు సభ కంపబడవలెనని ఉపపాదించిరి. రా. బ. క్రిష్ణరావుభాస్కర్ శెట్టి గారు బలపరచిరి. పిదప సభేతనుగారి యుపపాదన ఆమోదించ బడెను.

తమిళ విశ్వకోశము

తమిళ విశ్వకోశమును తయారుజేయుటకు ఒక ఎడిటరు ఒక సీనియరు పండితుడు, ఇంకను కావలసినంతవరకు గుమాస్తాలు అన్వేషించుటకు మాత్రమే యుంచి మిగత యుద్యోగులను 1928 సం|| జనవరి నెల నుండి తీసివేయవలసిన దని యు|| ముత్తయ్య మొదలియారుగారు రుపపాదించిరి. ఈ విషయమును పండితబారికి వదిలివే యునెను. జి. వి. సభేతను గారు రుపపాదించగ నీవరకాష్ట్రీగారు బలపరచిరి. టి. వి. రామలింగ శెట్టి, ప్రొ|| కాండేతు మున్నగువారి యుపపాదన నాక్షేపించ మరొకత చర్చజరిగిన పిదప సభేతనుగారి యుపపాదన విగ్రహమును. పిదప ముత్తయ్యమొదలియారుగారి యుపపాదనపై “కె. వి. క్రిష్ణసామి అయ్యరు, పి. టి. శ్రీనివాసయ్యంగారు, సంబంధం మొదలియారు, రా||బి|| ఆర్. క్రిష్ణ రావుభాస్కర్, టి. వి. రామలింగ శెట్టి, సి. కె. సుబ్రహ్మణ్య మొదలియారు, ముత్తయ్యమొదలియారుగారితో జేరినయొక సంఘము”యొక్క విచారణ కంపబడవలెనని అంగీకరింప బడెను.

కళాశాలలందు విద్యార్థులకు విశ్రాంతిగడులు

“విశ్వవిద్యాలయమునకు అనుబంధముగ జేయబడగోరెడి ప్రతి కళాశాలయన్ను, కళాశాలయందే విద్యార్థుల విశ్రాంతి కొరకు, ఒకగదిని ఏర్పాటుజేయుటలో సిండికేటువారికి సం తృప్తిగలగజేయుటలు విశ్వవిద్యాలయ నియమములను మార్పు జేయవలయునని సె నెటుసభవారు రభిప్రాయపడుచున్నారు”అను తీర్మానమును సత్యమూర్తిగారు రుపపాదించుచు కళాశాలలను అనుబంధములగ జేర్చుకొనుటకు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ సె నెటువారికి అధికార మొసంగబడి యున్నదనియు, అందుచే విద్యార్థులు తమ విశ్రాంతికాలమం దొక ప్రత్యేకధనమందు సమావేశమై కాలమును గడుపుటకు ఏర్పాటులు గావించుటవలసినదనియు, ఇంగ్లండు మున్నగు విదేశములం దీ ఏర్పాటు లభి కముగ గలవని పట్టిరి.

ప్రొ|| పి|| సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు ఇట్టిధనము లందుటవలన విద్యార్థుల సాంఘికజీవిత మభివృద్ధి నొందునని పట్టిరి. బుర్రా సత్యనారాయణగారు రుపపాదన నాక్షేపించుచు విద్యార్థుల కవసరముగ గావలసిన దిదియొక్కటి మాత్రమేగాక ఇంక నెన్నియో ప్రధానములగు సౌకర్యములు గావలసియున్నవనియు, అందుచే నీవిషయమును ప్రత్యేక సిండి కేటుసంఘమువారి కంపిన బాగుండుననిరి.

ప్రొ|| సుబ్రహ్మణ్యంగారు మాట్లాడుచు నిర్భాగ్యవంత మగు మనదేశములో ప్రతికళాశాలయందును 3 లేక 4 వందల విద్యార్థులకు చాలెక్విఫైయింగునిర్మించుట ఆర్థికముగ మిశల కష్ట మనియు, అనేక కళాశాలలందు ఉపాధ్యాయులకు గూడ విశ్రాంతి గైకొనుటకు తగిన తావులేదనియు, ఇంతకంటెను ప్రధానములగు విషయము లెన్నియో గలవని బట్టిరి.

డాక్టరు మైస్టరు, కలసత్ హింగ్స్టను, డా|| క్రిష్ణ సామి అయ్యర్, ప్రొ|| యస్. వి. యెన్. సుబ్బారావు, అల్లాడి క్రిష్ణసామి అయ్యరు మురార మంగళం జమిందారుగారల గల ఒకసంఘమున కీవిషయము వదలివేయ బడుటకు బుర్రా సత్య నారాయణగారు రుపపాదన గావించిరి.

తెచ్చాంగారు సత్యమూర్తిగారి యుపపాదన ఆవరణ యందు జెట్టు చాలొప్పమని పట్టిరి.

సత్యమూర్తిగారు మాట్లాడుచు ఇట్టి స్వల్పవిషయము లనుగూడ సభవారు విచారించక ప్రత్యేకసంఘములకు వదలి వేయుట ఉచితము గాదనియు, సభవారి యభిప్రాయము వది లిన చాలనియు బట్టిరి. ఆర్థరు పాలుగారు సత్యమూర్తి గారి ఉపపాదనను బలపరచిరి.

సంఘమునకు వివేదింపబడవలెనను సవరణ విగ్రహమును. “అకేడమికు కొన్నిసార్లుకీ నీవిషయము విచారించబడ వలెన”ని ప్ర. కాండేతుగారు రుపపాదించిరి. డా|| లక్ష్మణసామి మొదలియారుగారు ప్రసవరణను బలపరచుచు సె నెటుకన్నను అకేడమికు కొన్నిసార్లు అధికారము గలిగిన సంస్థగ నెన్న బడవలెననియు, అందుండెడి సభ్యు లీవిషయములో నెక్కును శ్రద్ధతోను, అనుభవముతోడను పరిష్కరింప గలరని బట్టిరి. వి. రామబాబు పంతులుగారు సత్యమూర్తిగారి యుపపాదన యందలి సారాంశము తమ కిష్టమొన దీనిని అకేడమికు కొన్ని సార్లు కంపుటయె యుక్తమని పట్టిరి. పిదప కాండేతుగారి సవ రణ అంగీకరింపబడెను.

నిర్బంధ సైనిక శిక్షణము

“విద్యార్థిగాని సైనికాధికారియే గాని, లేక విశ్వవిద్యాలయము వారిచేగాని నియమింపబడిన వైద్యాధికారులచే ఆరోగ్యపరీక్షితులక్రింద శాస్త్రముగ అత్యుదని తెలుపబడిన పక్షమున తప్పు జెక్కిన పురుషవిద్యార్థులెల్లరు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునం దెడిగ్రీపరీక్షకుగాని చదువగోరువా లెల్ల రును భారత టెంట్రియల్ ఫోర్సులో శిక్షణ సంపాదించు ప్రదీక్షిత్తులు జాపెట్టవలెనని సె నెటువారు రభిప్రాయపడు చున్నారు” అను ఉపపాదనను సత్యమూర్తి గారు రుపపాదించుచు ఈతీర్మాన మిదియలలో “రెండు మూడు మార్లు చర్చింపబడినను తిరిగి సమావేశపెట్టుట తమధర్మముగ నలచితిమని బట్టిరి. అప్పటికిని, నేటికిని పరీక్షితులలో నూపు గలిగినది.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారు దీని సంగీకరించిరి. అతి వారులు గానట్టి నెటు ఆనరబిట్ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారును దీని నామోదించుచు మాట్లాడిరి. ఈయనపాదనకు రాజకీయపక్ష ముల కెట్టిసంబంధములేదు. మాతృదేశ సంరక్షణార్థమై మాత్ర మే దీని నుపపాదించినాను. “బ్రిటిషు సేనలు భారతదేశమును వదలిన మిగతా ఏమగున”ని బర్మన్ హెడ్డుప్రభువు గారిొక మారు నుడివియుండిరి. ఈయనమానమును దేశీయులు సహించ గలరా? నేడు కొలనెలమందిలో ప్రారంభించిన సేమిఫలితము గలగలవని నుడువవచ్చును. కాని కొన్నిసంవత్సరముల కిది యే అభివృద్ధి నొందగలదు. దాదాపు భారతీయ విశ్వవిద్యాలయ ములన్నియు నీతీర్మానము నేదొయొక రూపమున అంగీక రించినవి. కావున ఈతీర్మానమునకు మీ రామోదము నొసంగ వలెను. విశ్వవిద్యాలయ సైనిక శిక్షణమును గోరువారు పూర్వము కంటే నధికముగ నున్నారు. ఆర్థికసమస్యతో మనమిచట ప్రసక్తి పెట్టుకొన వలసిన పనిలేదు. చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు విషయమును జూచుకొన గలరు. నిర్బంధ ముండితీరవలెను. ఈ విధానమును దాదాపు అన్ని విశ్వవిద్యాలయములను అంగీ కరించినవి. “పైమ్మ” పత్రికగూడ ఇందుల కనుకూలముగ వ్రాసినది అని బట్టిరి.

గణేశఅయ్యగారు రుపపాదనను బలపరచుచు ఈ విషయముపై నేదొయొక యభిప్రాయ మొసంగక తప్పదనియు, అదేములు కళాశాలలందలి ప్రభాసరులు ఇట్టిశిక్షణ మేదియైన నుండవలెనని కోరి యుండిరనియు, చుట్టలు, బీడీలు మున్నగు దురభ్యాసములు వదలివేయవలసినదిగ నిర్బంధముగ నొ కయు త్తరువు నిటిను అన్ని విద్యార్థులకును విద్యాభ్యాసాధికారి గారి రంపిరియు, అటులేమంచినవియని తలంచినపు డీవిషయ ముపైన ఏల నిర్బంధముగ జేయరాదనియు బట్టిరి.

గురుస్వామి శాస్త్రిగారు మాట్లాడుచు తాము సైనిక శిక్షణమునకు ప్రతికూలురు గాకపోయినను ఈవిషయమును అకే డమికు కొన్నిసార్లు విచారణ కంపిన యుక్తముగ నుండును శావున అట్లు సవరణ నుపపాదించిరి. ఈవిషయము విద్యకు సం బంధించినది గానందున అకేడమికు సభవారికి సంబంధములేదని నూరి నారాయణశాస్త్రిగారు రనిరి.

జి. వి. సభేతనుగారు సత్యమూర్తిగారి యుపపాదనను బలపరచుచు దేశమునం దంతట ప్రబోధిప్రాయమిందుల కనుకూల ముగనున్నటుల కాన్పించుచున్నదనియు నిర్బంధ సైనిక శిక్షణమం దేవియైన స్వల్పకష్టము ఖచ్చితమని విచారించి పరిష్కరింప వచ్చుననియు, అంతమాత్రముచే సంపూర్ణ ముగ నిరాకరింకరాద నియు విద్యార్థులు దేహమనోబలములు గలిగి షర్లిలవలెనని ఇ య్యది అవసరమే యని బట్టిరి.

సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు ఉపపాదనను బలప రచుచు ఈసభవారి ఎదుట ప్రవేశపెట్టబడిన ప్రతివిషయమున ఏదొయొకరితని నాశనము జేయబడుచున్నదనియు, దీనిని అట్లు జేయక సభవారు తమయభిప్రాయము నొసంగవలసిన దనియు పట్టిరి. చదివెడి విద్యుదగు నిర్బంధ పఠనీయము లెన్ని లేవు?

కావున ఈవిధానమును ప్రవేశపెట్టుట కొరకు రి అంగీకరించి న అనుభవము ప్రై నిజముగ నిది దేశీయుల కపాయకరమని దోచినచో ఆనాడే విడనాడ వచ్చునని బల్కిరి.

సత్యమూర్తిగారు మాట్లాడుచు సిద్ధాంతమందు తప్పక నిర్బంధముండితీరవలెననియు, ఐనను కొన్ని చిక్కులు తలపించ గలవని తెలుపబడినందున సిండికేటుచా రాసిద్ధాంతము మనముం దిడుకొని ఎంతవరకు సాధ్యమో అట్లు సాధ్యము గాకుండుటకు కారణము తెవ్వయో విచారించి రిపోర్టును అంపుట కంగీకరింతు నని బల్కిరి.

వైసు చాన్సలరుగారు మాట్లాడుచు సెనెటువారి కీవిషయముపై సభికారము లేదను కారణముచే ఉపపాదన సక్రమము గాదని బల్కిరి. సత్యమూర్తిగారు కొన్ని నియమములను వివరించిరిగాని వైసు చాన్సలరుగారి కవి సంతృప్తి గలిగింప జాలకపోయెను.

వైసు చాన్సలరు పదవి

వైసు చాన్సలరు గౌరవోద్యోగిగను దినమునకు కొంత కాలమే పనిశేయవారుగను నియమింపబడునటుల విశ్వవిద్యాలయ చట్టమును మార్పుజేయవలెనని సెనెటు సభ్యు లభిప్రాయ పడుచున్నారు అను తీర్మానమును సత్యమూర్తిగారు రుపపాదించిరి. చట్టమునందలి మార్పులను చర్చించుటకు సెనెటు సభవారి కధికారము లేదని యల్. ఏ. గోవిందరావువయ్యగారు ఆక్షేపించిరిగాని ఆయాక్షేపణ నిలువకపోయెను. చర్చ జరుగనుండు సమయములో సభ ముగింపవలసినదిగ ఉపపాదనగావించిరి. ఉపపాదన అధిక సంఖ్యాకులచే నంగీకరింపబడినందున సభ అంతటితో ముగిసెను.

బొంబాయి గవర్నరునతి

ఆరోగ్యము

గవర్నరుగారు సీమదాక వెంటబోవును

బొంబాయి క్రైతగవర్నరు

(ఫ్లి పేసు కంఠి.)

బొంబాయి, మార్చి 18:— విల్సనునతి ఆరోగ్యము కొంచెముకొంచెము అభివృద్ధిలోనే యున్నదిగాని యింకను ఆ మెస్థితి యావదవరకుగనే యుండునట్లున్నది. గవర్నరుగారు యిండిదాక వెంటబోవుటకు నిశ్చయించిరి.

బొంబాయి ప్రభుత్వసర్దుమనందు సీనియరు మెంజరు సర్ హెన్రీ లారెన్సు ఆర్జింగుగవర్నరుగ నియమింపబడుదురని తెలియచున్నది.

మదరాసు హైకోర్టు

న్యాయస్థానములో

ఆర్డినరి బరిజనల్ సివిల్ జ్యూరిస్డిక్షన్

C. S. No 992 Of 1922

వాది:—టి. రత్న వేలు శెట్టియారు

ప్రతివాది:—నాగల గోవిందమూర్తి

ఇందువల్ల ఎల్లరకును తెలియపర్చునది:—పై ఆర్డరులో నమూదయిన ప్రకారం మద్రాస్ హైకోర్టు అఫిషియల్ రిఫరీగారు, 1926 సం॥ మార్చి నెల తే 22 ది సాయంకాలము 4 గంటలకు, ఎల కందప్పన్ వీధి నెం 1 రు యిల్లు, శివము నివేశము లును సేల్ ప్రొక్ల మేషన్లో తెలియపర్చిన పరతుల ననుసరించి బహిరంగయాలము వేయుదురు. ఈ పరతుల వివరములు తెలియగోరువారు హైకోర్టు అఫిషియల్ రిఫరీగారి తావునగాని లేక యీ క్రింది చేవ్రాలు చేసినవారిద్వారాగాని తెలిసికొనవచ్చును.

టి. జి. రాఘవాచారిగారు
వా ది వ క్షి లు.

శ్రీమాన్ యోగి వై. ఎస్. రామచంద్రరావుగారు

వీడ్కోల్సునమావేశము ఈనెల 20 వ తేదీన జరుగును

రాజమహేంద్రవరమునందు కోటిలింగమలనద్ద శ్రీరామచంద్రయోగ వ్యాయామ కళాశాలను ఏర్పరచిన శ్రీమాన్ యోగి వై. ఎస్. రామచంద్రరావుగారు చెన్నపురికి వచ్చి సుమారు రెండుమాడు మాసములనుండి యిటనుండి పథలలో యోగ వ్యాయామప్రదర్శనములను మైలాపూరులో జరిపియుండిరి. వారిపుడు తమ ఆశ్రమమునకు వెళ్లవలసినందున యీ నెల 20 వ తేదీ తనివారమునాడు సాయంకాలము 4 గంటలకు శ్రీయంత హాసరబులు వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారి ఆధ్వర్యతక్రింద వారిమందిరమునందే (పరమాత్మబా.ప.క.చేరికోడు-మైలాపూరు) వీడ్కోల్సుసభ జరుగును. చెన్నపురి ఆంగ్లయును రాజమహేంద్రవరము కళాశాల ప్రాత విద్యార్థులును కలసి యీసభ సేర్పాటుచేసిరి. గాన శ్రీ యోగి రామచంద్రరావుగారిపల్ల గౌరవమును వెల్లడింపుటకు చెన్నపురి ఆంగ్లబంధువు విచ్చేయి బ్రాధ్మికులు.

గమనింపుడు

గమనింపుడు

హిందూదేశ చరిత్రకారుడయిన “హేరన్ థేమక్ విల్సన్” భారతవస్త్రపరిశ్రమ వివాక హేతువులను విశదముగ నిరూపించియున్నాడు.

“ఇంగ్లాండుబహుళులలో తయారుచేయబడు పట్టువస్త్రములకంటెను, నూలువస్త్రములకంటెను, హిందూదేశపువస్త్రములు నూటికి 50 నుండి 60 వరకు తక్కువగనుండిన ధరలకు అమ్ముబడినవని 1818 సంవత్సరపు వ్రాతమాలములందు కనబడుచున్నది. ఇట్టిపరిస్థితులలో, ఇంగ్లాండులోని వస్త్రవ్యాపారమును, విదేశవస్త్రపులను బహిష్కరింపుటచేతను, వానిపై నూటికి 70 లేక 80 వంతున పన్నులు విధించుటచేతను, సంరక్షించుకొనిరి. దిగుబడుతులమీద నిట్టి నిషేధపుపన్నులువేసి రక్షింపక పోయినయెడల మేంజెస్టర్, పీటీ పట్టాములలోని మిల్లులు ఆరంభములోనే అడుగంటిపోవుటయేగాక, ఆవిరి యంత్రసాహాయ్యముచేతనైనను, పునరుద్ధరింపబడలేని స్థితికి వచ్చియుండును. భరతఖండపు చేతిపనులను రూపుమాపి, వీనిని పోషించుట యైనది. హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమే యున్నయెడల దీనికి ప్రతీకారమున్నది, యింగ్లీషువస్త్రపులపై నిషేధపుపన్నులనువిధించి తన చేతిపనులు దుర్బరణ మొందుకుండ నిలుపుకొనియుండేది. అన్యదేశీయుల పయాధర్మములకు లోనై యుండుటచే యిట్టి స్వసంతక ఆదేశమునకు పీల్చినదికాదు. ఇంగ్లాండునుండి వచ్చు వస్త్రములపై పన్ను లేకుండుటచేత హిందూదేశమునం దనియవరిమితముగ వ్యాపించినవి. అన్యదేశ వస్త్రకారకుడు భరతఖండపు పనివాండ్రతో సమానముగ పనిచేయలేక పోయెను. అందుచే నధర్మకాసనము బుడమోగించి వానిని పూర్తిగ అణగద్రొక్క గలిగెను”.

సి. వి. రంగంక్రేష్టి,

వారాయణవరం 16-8-1928.

సంయుక్తపరగణాల జాతీయోపసంఘము

అలహాబాదు, మార్చి 17:—కాశీలో 21 వ తేదీన సమావేశము కాబోవు సంయుక్త, రాష్ట్ర జాతీయోప సంఘ సమావేశమందు కాన్పూరు కాంగ్రెసు మహాసభా తీర్మానముల గూర్చియు డిల్లీలో జరిగిన ఆఖరి భారత జాతీయోప సంఘ సమావేశతీర్మానములగూర్చియు ఆలోచించి అవలంబింపవలసిన విధానమును నిర్ణయింతురు.

(ఆ. ప్రె.)

న్యాయమూర్తులు గౌ॥ బాయస్, లాలు

ముఖ్య గౌర్లను ఖాయపరచుట

ధిల్లీ, మార్చి 16:—గౌ॥ న్యాయమూర్తులు బాయస్, లాలుగోపాలు ముఖ్యగౌర్లు అలహాబాదు హైకోర్టులో సహాయ న్యాయమూర్తులగ ఖాయపరపబడిరి.

(ఆ. ప్రె.)

బాక్సెరిక్ల మేషను స్క్రీము

మహా సభయందు నిరసన

బొంబాయి, మార్చి 17—బొంబాయి రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘము, స్వరాజ్య సభలవారి యాదరణమున ఒకబహిరంగసభ నిన్న సాయంకాలము గెయిట్నాటకశాలయందుజరుపబడెను. యమ్. ఆర్. జయకరుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. కె. యమ్. వారిమనుగారు అభివృద్ధి గోలనుగూర్చి ఉపన్యసింపిరి. ఇండియా గవర్నమెంటు అట్టుక్రింద నేరముమోపి కిత్తు విధించుటకు మంచి కేసనియు అట్టులో డబ్బు ఖర్చుపెట్టుటకు నియమింపబడిన ఉద్యోగములు తెలివి తేలుటతోను జాగ్రత్తతోను తమ స్వంత సొమ్ము ఖర్చుచేసికొననట్లుగా వినియోగించవలసిన దనియు నున్నది. సర్ బాను బుషానుగారు ఎవరో అర్హత ఏమియో తెలియకయే నెలకు 12 నేల రూపాయల జీకెమిచ్చుచున్నారు. మొదట వేసిన అంచనా 8 కోట్లను, ఇప్పుడు 11 కోట్లకు పెరిగినది. అనధికార విచారణసంఘమునకుఒప్పకొను సంతవరకును ఈ బాక్సెరిక్లమేషను విషయమున మిరందరును కంటిరెప్ప వార్చకయే పనిచేయవలెను.

ఆంగ్లో హైందవ సమన్వయ

పయ్యెనీరు ప్రతిక వ్యాఖ్య

అలహాబాదు, మార్చి 17—కల్కలు గిడ్డి గారిచే భారత కాసన సభలో ఆంగ్లో హైందవుల తరపున చేయబడిన వినతి గూర్చి పయ్యెనీరు ప్రతిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. ఆంగ్లో హైందవుల ఆటంకకారణములలో ముఖ్యమైనది నైన్యములలో శేరనీకుండుట. ఇదియు పెక్కుచైన ఇతరములగు విషయములును ప్రభుత్వమువారు సానుభూతితో చూచుచున్నట్లు పయ్యెనీరు ప్రతిక కు తెలియుచున్నది. ఇంగ్లాండు ఈ మధ్య శిల్పి సరాయ బారుల మొరొండము సందర్భము నాలార్డు బచ్చెను హెడ్డు గారు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు పెద్ద కెత్తరమును వ్రాసిరి. ఉత్తరమునందు హైన్యమునందు ప్రత్యేకముగా ఒక ఆంగ్లో హైందవదళమును ఏర్పరచవలసినదిగ ముచింపబడినది. ఈ సంఘము యుద్ధమందు చాల సేవచేసెను కాని గుర్తింపబడలేదు. ఇప్పుడు ప్రతిసంవత్సరమును 5000 ఆంగ్లో హైందవులు పూర్వపు ఉద్యోగముల ఆశలేకయే బైట కు పాతకాలల విడచుచున్నారు. వైనిక దృష్టితో చూచిన అట్టిదళముండుట లాభకరము. ఆంగ్లో హైందవయువకులకు చక్కని మార్గము కనపడును. జనరలు ముక్తముగారును ఆయుధకావలవారును దానివలన గలుగు నష్టములు మూచించిరి. కాని ఆ సష్టములను ఏ ల తొలగింపరాదో!

(ప్రె.)

జీనీవాసభ

(-)-

జీనీవాసభలో ఏమియము తేలదయ్యెను.

నానారాష్ట్రసంఘమునందు జర్మనీని చేర్చి కొని సభను ముగించిన బాగుండెడిది. ఇతరసభ్యులను జేర్చి కొని ఏమియమును సెట్టెబరు సభలో నాలోచించుటకు వీలయ్యెడిది. అందుకు మారుగ పోలెండు మున్నగు దేశములకుగూడ సభ్యత్వ మీయవలె నని ప్రాన్లు కేరేపించెను. జర్మనీ వలకుబడిని తగ్గించుటయే, ఫ్రెంచివారి యుద్దేశ్య మని తేలెను. ఇతర దేశముల స్థానమును ఈ సభలో నాలోచించుచో తాను నానారాష్ట్రసంఘ మున జేరనని జర్మనీ యిదివరకే చెలిపెను. బ్రిటిషు ప్రజాభిప్రాయము ఫ్రెంచివారి ఏర్పాటుకు విరుద్ధ ముగ నున్నను, విదేశరాజ్యాంగ మంత్రి యగు ఛేంబర్లెనుగారు మాత్రము సుముఖులుగ నుండిరి. జీనీవాసభలో తమకు స్వేచ్ఛనొసగవలయు ననియు, ఏసందేశము నొసగి తమను బంధించవల దనియు ఛేంబర్లెనుగారు పార్లమెంటు సభవారిని వేడుకొనిరి. అటుల ప్రసాదించబడిన స్వేచ్ఛ నేడు దుర్వినియోగ పరుపబడెను. ఛేంబర్లెనుగారు ధైర్యముతో ప్రవర్తించి ప్రాన్లును మందలించి యున్నచో, నింతటి దురవస్థ కలిగెడిది గాదు. జీనీవాలో సందరు గూడిన నాటినుండియు, రహస్యాలోచనలతో సరి పోయెను. పలువురు సభ్యులు ప్రతి కూలురు గ నున్నను ఛేంబర్లెనుగారును బ్రయండుగారును తమ యవివేకాలోచనలను విడనాడలేదు. బొమ్మ లాటలో కేతిగానివలె, బ్రెజిల్ పైకి వచ్చినది. బ్రెజిలును పైకి దీసిన దెవరో తెలియదు గాని, కొంచెము బుద్ధిగఱపినచో బ్రెజిలు తన పంతమును మానుకొనెడిది.

అందుకు మారుగ బ్రెజిల్ తనసభ్యత్వము గూర్చి తుదివరకు పట్టుబట్టెను. ఏమియు చేయు నది లేక సెట్టెబరు సమావేశమునందీ ప్రశ్నల నన్నిటినిగూర్చి యోచించుటకు వాయిదావేసిరి. ఇందు వలన నానారాష్ట్రసంఘప్రతిష్ఠ కెంత యవకీర్తి వాటిల్లునో చెప్పనక్కరలేదు. పూర్వపు పరిస్థితులు మారలేదనియు వెనుకటి కుట్ర లింకను తొలగి పోలేదనియు, ప్రపంచశాంతిరక్షణ కింకను సరి యగు నవకాశము చిక్కలేదనియు నానారాష్ట్ర సంఘ మింకను నిర్విర్యమై తనరారుచున్న దనియు పలుడి యయ్యెను. నానారాష్ట్ర సంఘసభలో అనుకూలనిర్ణయము జరుగనంత మాత్రాన ప్రపంచము తలక్రిందులగునా యని లండను ప్రెస్సు పత్రిక యభిప్రాయించుచున్నది. ఈ సంఘము గూర్చి ఇంపీరియలిస్టుల కెంతటి నిరసనభావము గలదో యూహించవచ్చును. వీరి వశమునుండి దప్పినగాని యున్న తాళయములు వ్యాపింప నేరవు.

వివిధజాతులమధ్య నుదయించెడి పోరాటములను మాధ్యస్థముద్వారా పరిష్కరింపవలయు నని విధించిన జీనీవా ఒడంబడిక ఛేంబర్లెనుగారి నిరోధము వలన సంతరించెను. దానిస్థానమున సంకుచిత మగు లోకర్నో ఒడంబడిక ప్రవేశించెను. దీని ప్రకారము జర్మనీ నానారాష్ట్రసంఘమునందు సభ్యురాలు గావలసి యుండెను. ఆ ఏర్పాటుగూడ ఛేంబర్లెను బ్రయండుగార్ల చర్యలవలన వెనుకకు బోయెను. ఇందువలన ప్రాన్లు జర్మనీలమధ్య గల మనఃస్పర్ధ లింకను పెరిగిపోవునుగాని తగ్గజాలవు.

భాషాప్రయుక్తవిభాగము

అత్యంత మితవాదులగుటవలన, శంకరక నాయకుగారి తీర్మానమును కే. సి. రాయగారి రంగీకరింపకుండుట సహజమే మయినను, భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభాగసూత్రము నసలే నిరాకరించుట కేవల మసభ్యము వంగదేశపు విభజనము వలన గలిగిన యుపద్రవమును గ్రహించవలయునని రాయగారి రుదుగుచున్నారు. కాని వీరుజూపినపోల్కినిస్సానమయినది. వంగదేశ విభజనము భాషావిభాగ సూత్రమునకు విరుద్ధమగుటచే, యల జడి గలిగెను. అటుగాక, వివిధభాషలను మాట్లాడు వారికి వేర్వేరు రాష్ట్రముల నొసగుచో, ఎట్టి యాత్మేచ్ఛ యుండజాలదు. వంగదేశమున జరిగిన యాందోళనమునకు, భాషాప్రయుక్త విభాగము అనుగుణ్యముగ నున్నదనుటకు సందియములేదు. కాంగ్రెసు మహాసభవారు గావించిన భాషాప్రయుక్తవిభాగమును, వివిధభాషా ప్రజలంగీకరించుట బట్టి, రాయగారిభీతి కవకాశము లేదని స్పష్టమగును. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిదివరకు జేసిన రాష్ట్రనిర్మాణమున కొకదారి తెచ్చులేదని, అధికారులు పలువు రంగీకరించిరి. భాషాప్రయుక్త విశ్వవిద్యాలయము లంకురించుచున్న యిక్కాలమున, రాయగారు ప్రాతసంగతుల నేకరువుబెట్టుట హాస్యాస్పదము. హిందూదేశమునందు వందల కొలది భాషలను మాట్లాడుచున్నారనుట, నిరర్థకము. ప్రధానభాషల సంఖ్యస్వల్పమే యని గ్రహించవలయును. భాషాప్రయుక్త విభాగము వలన పోరాటములు బెరుగుననుట గాని, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు భంగము వాటిల్లననుట గాని, భ్రమదప్ప వేరుగావు. భాషాప్రయుక్త విభాగ సూత్రమును ప్రాజ్ఞులు పలువు రంగీకరించుచున్న ను, కే. సి. రాయగారిబోలువారల అసభ్యవాదము కొందరను మోచబుచ్చవచ్చును. అందుచే మరల నీసూత్రముగూర్చి సరియగు జ్ఞానమును వ్యాపింపజేయుట నాయకుల ధర్మము.

పోస్టులేట్లు

ఉష్ణపన్నుతోబాటు పోస్టులేట్లను తగ్గించుటకును, ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆర్థిక సభ్యులగు బ్లాకెట్టుగారు నిరాకరించిరి. ఇందు కంగీకరించు నెడల రాష్ట్రకృష్ణములు తగ్గజాలవట. ప్రతిమార్పుకును, రాష్ట్రకృష్ణములను అడ్డుబెట్టుట ఆచారమగుచున్నది. బీదలకుపశాంతి గలిగించు విషయము, బ్లాకెట్టుగారికి సరిపడదు. ఈ సందర్భమున రంగాచార్యులుగారి విలాపము జూచిన సప్రభుత్వము, పోస్టులేట్లను కొంతవర కయినను తగ్గింపని

యెడల, వోటరులయొద్దకు తాము ఏముఖముబెట్టుకుని బోగలమని రంగాచార్యులుగారడిగిరి. మరల ఎన్నికలలో విజయమొందుటకు కొంచెమయినను లాభముజేసి చూడవలదా యని ఆచార్యులవారు మొరలిడిరి. లామెంబరుగారింతకుపూర్వము ముచ్చటించుచు స్వతంత్రపక్షమువారు గెలుపొందవలయునని ఆశీర్వాదించిరి. కాని వట్టి యాశీర్వాదములవలన నేమి ఫలముండును? పాపము ఆచార్యులుగారింత విలపించినను ప్రయోజనము లేదయ్యెను. స్వతంత్రపక్ష సభ్యులు దెచ్చిన సవరణ లన్నియు యోడిపోయెను. తుదకు కార్డుఖరీదు నయినను తగ్గించుటకు వీలులేదనిరి. నీజమాలోచించిన పోస్టాఫీసులో మిగిలిడి సామును తెలిగ్రాఫ్ శాఖకిచ్చుట పాడిగాదు. తెలిగ్రాఫ్ శాఖయందీచ్చెడి వేతనము లధికములు. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలో పోస్టుశాఖకు ప్రభుత్వము వారే ధనసహాయము చేయుచున్నారు. దాని సాము దానికి సరిపోవుటలేదు. డబ్బు మిగిలిన సంవత్సరముననే పోస్టులేట్లను తగ్గింప వీలు లేనిదో తదితర సమయములం దెటుల తగ్గింప వీలగును. ఏపన్ను నయినను ఒకమారు పోచ్చు జేసిన పిమ్మట మరల తగ్గించుట గనుపించదు. ఇట్టి స్థితిలో స్వతంత్రపక్షమువారి మొరలు అరణ్య రోదనము లగుటలో వింత ఏమిగలదు?

మరల ఉదకమండలపథయా?

ఉదకమండలమునకు ప్రభుత్వము వెడలుటయే డబ్బు దండుగ యని, ప్రజలెంతకాలము నుండియో మొరబెట్టుచుండిరి. కాని వారి మొరల నాలకించువారు లేరయిరి. శాసనసభలను మాత్రము ఉదకమండలములో గాక చెన్నపురి యందే జరుపుటకు ప్రభుత్వమువారిదివరకు నిశ్చయించిరి. గ్రుడ్డిలో మెల్లయిననటులు ఈ ఏర్పాటు కొంతకాలమునుండియు జరుగుచుండెను. ఇందు వలన ఎవరికిని ఇబ్బంది గలుగలేదు. చెన్నపురి వేడిమిని యూరపియను లయినను భరింపలేరనుట సరిగాదు. వర్తకులు పలువురు ఇక్కడనే యుండి తమపనులను జరుపుకొనుచుదురు. యూరపియనుల కొకవేళ కష్టమైన తలచినను, చెన్నరాజధానిలో నివసించువారికి ఇబ్బంది యుండజాలదు. సముద్ర తీరమునందున్న చెన్నపురికన్నను ఉష్ణప్రదేశములు పెక్కులుగలవు. సూత్రమును కాపాడునిమిత్తమయినను శాసనసభ్యులు ఉదకమండల భాగమును మానుకొనవలయును. ప్రజలద్రవ్యము వృధగ ఖర్చగు నని వారు గ్రహించవలయును. జాతీయ వాదులు శాసనసభనుండి వెడలిన సందర్భము నవకాశముగ గైకొని, రాబోవు శాసనసభ ఉదకమండలములో జరుగునని లామెంబరుగారు సూచించుటయు, జస్టిసుపక్షసభ్యులగు కృష్ణనాయకు గారు వల్లెయనుటయు, రా. బ. టి. నరసింహాచార్యులుగారు శీతలప్రదేశ నివాస సౌఖ్యము ననుభవింప గోరుటయు, తదితరశాసనసభ్యులు సమ్మోదము జూపుటయు, కాలవైశిష్ట్యమునకు నిదర్శనములు. ప్రజలఖర్చు పైని సర్వసౌఖ్యముల గోరు శాసనసభ్యులు, తగిన ప్రతినిధులు గాజాలరు.

తేడింగు ప్రభువుగారి ప్రశంస

స్తేటు కొన్నింటిని, మామూలు సమయము లందే ప్రజాశయములను నిరోధించుటలో చేరెన్నిక పడసినది. స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు లేచిపోయిన పిమ్మట, కొంచెముగనయినను విమర్శించువారుం డును. ఘడిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు గావించిన స్తేటుమెంటును నిరర్థకము గావించుటకు గాబోలు, స్తేటుకొన్నింటి సభవారు రీడింగు ప్రభువుగారి పరిపాలనమును బట్టవలె పొగడిరి. రీడింగు ప్రభువు గారు పరిపాలనము నారంభించిన పిమ్మట, హిందూ జేతనీతి అన్ని విధములను సత్వరాభివృద్ధి గాంచె వట. ఆర్థికసితి చక్కబడెననియు, అసహాయోద్య మ మణిగిపోయె ననియు, సివిలునర్విసుల వారికి సంతృప్తి గలిగె ననియు మున్నగు సంగతులను పర్వారు చిరంజీవ్ సింగుగారు ఏ క రు వు బె ట్టి రి. మరి కొందరు సభ్యులును రీడింగు ప్రభువుగారిని మిగుల శ్లాఘించిరి. కాని, నిజసితి వీరియూహలకు విరుద్ధము. వెనుకటికన్నగూడ ప్రజలకోర్కె తెలుల విఫలమయ్యెనో దెలుప నక్కరలేదు. నిర్బంధము లధికమగుటయు, వేలకొలది జేతనీతులు కారాగృహమునకు జనుటయు, స్వపరిపాలనాశయ మును విఫలపరచుటయు, బెంగాలు ఆర్డినెన్సును ప్రయోగించుటయు, బర్మా బహిష్కారచట్టము వామోదించుటయు, మున్నగుచర్యలన్నియు రీడింగు ప్రభువుగారి పరిపాలనమునకు శాశ్వత కళంక మాపాదించుచున్నవి. స్తేటుకొన్నింటి తీర్మానము గాంచి, రీడింగుప్రభువుగారు సంతృప్తిజెందవచ్చును. బ్రిటిషు ఇంపీరియలిస్టులు దీని నాధారముజేసికొని, హర్షముజూపవచ్చును. కాని, ప్రపంచము నిందు వలన భ్రమపెట్ట వీలులేదు. స్తేటుకొన్నింటిసభవారి తీర్మానముల కెట్టి విలువగలదో నాగరికప్రపంచము గ్రహింపగలదు.

మ్యునిసిపలు ఎన్నికలు: క్రొత్తనిరోధము

మ్యునిసిపలు స్వాతంత్ర్యము నడ్డగించుట కింకను క్రొత్తనిరోధములు న్నవెలువడు నని నిన్నటి శాసనసభలో బయల్పడెను. ఇంతవరకును మ్యునిసిపలు ఎన్నికలవిషయమై తగాదా వచ్చినచో సివిలుకోర్టులు పరిష్కరించుటకు వీలుండెడిది. అట్టి అవకాశము దొలగింపబడు నని స్థానికస్వపరిపాలన మంత్రి సూచించెను. ఇందుకు కారణ మేమి? కోర్టులలో వ్యాజ్యములను తగ్గించుటయేనట. ఇది చాల గొప్పమార్గము. ప్రభుత్వమువారే అన్ని యధికారములను చలాయించుచో ఇక ప్రజలకు వేరు తరణ్యముండదు. సివిలుకోర్టుల జ్యూరిస్ డిక్షన్ గూడ దీనివైచుచో మంత్రుల కిష్టలయిన వారే సభ్యులగుటకు వీలగును. ఇట్టి చర్యను తీసికొనకముందు శాసనసభవారితో యోచించెదరాయని రంగనాథ మొదలియారుగారు రడుగగ, యోచించరని మంత్రి చెలిపెను. కావున శాసనసభను సయితము త్రోసి పుచ్చి నూతన నిర్బంధమును ప్రయోగించుటకు మంత్రిగారు సంసిద్ధులయినటుల స్పష్టమగుచున్నది. జిల్లా మ్యునిసిపలు సవరణచట్టము తో గాటు సూత్రనిరోధమును గూడ ఏర్పరచుచో, ఇక మ్యునిసిపలు పరిపాలనము నిరంకుశరూపమును పూర్తిగ దాల్చును.

మద్యపానము

మద్యపానమును నిరుత్సాహపరుచుటకు లోకలు ఆస్థనును ప్రవేశపెట్టవలయునని నరసింహాచార్యులు గారు చెచ్చినతీర్మానము నిరాకరింపబడుట వింత గాదు. ఎత్తైనజుపద్ధతిని బలముగ ఖండించువారు గూడ లేరయిరి. అసహాయవాదులు మద్యపాన నిషేధమునిమిత్తము సలిపిన ప్రచారమును నిరోధించినందుకు, నరసింహాచార్యులుగారు ప్రభుత్వమును అధిక్షేపించిరి. పాత్రోమంత్రిగారు మామూలు హేతువులను ఏకరువుపెట్టిరి గాని, మద్య పానమును తగ్గించుట కొక దారి తెన్నుజూపక బోయిరి. ప్రజాసామాన్యజేమమునకు గావలసిన ప్రధానసంస్కరణము విషయమై జస్టిసుపక్ష సభ్యులు తగినసహాయము జేయుటకు మారుగ, ప్రతికూలభావము గనుపటచుట, వారి సంకుచిత దృష్టికి నిదర్శనము. ప్రజలదుర్దశను మాన్పుట కింత కన్నను అనుకూలావకాశ ముండునా? ఈ యవకాశమును కోల్పోవుటచే, జస్టిసుపక్షము ప్రజల యాదరణమున కేంత మాత్రము పాత్రము గాజాలదు.

స్తాంపుడ్యూటీ

స్తాంపుడ్యూటీని హెచ్చుజేయుటకు కారణము, రివిన్యూనష్టమును భర్తీ చేయుటయే. కాని ఆకోర్కె నెరవేరదయ్యెను. పన్నులను హెచ్చుజేసినను రాష్ట్రకష్టములు తగ్గినను డబ్బులోటు గనుపించుచునే యున్నది. ఇట్టిస్థితిలో ప్రభుత్వము వారు ఖర్చును తగ్గించుటయే మార్గముగాని పన్నులను వృద్ధిజేయుటగాదు. పన్నులను హెచ్చుజేసిన ప్రయోజనము గనుపింపనపుడు వానిని తగ్గించుటకు వెనుదీయుటచేత ప్రజలభార మతిశయించుచున్నది. స్తాంపుపన్నును తగ్గింపవలయునని మదరాసు శాసనసభలో గోరగ మాయరుగారు రంగీకరింపక బోయిరి. మీదుమిక్కిలి వ్యర్థవాదము గావించసాగిరి. ప్రస్తుతపాలనావిధానమున కిది నిదర్శనము.

తప్పా?

ఉత్తరార్కాటు జిల్లాలోని పోలూరు తాలూకా బోర్డువారు పదునైదు రూపాయల ఖర్చుకు మించకుండ కీ. శే. దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు గారి ఛాయాపటమును కొనదలచిరట. ఇట్టి ఖర్చు అక్రమమని ప్రభుత్వమువారు రభిప్రాయపడి అంగీకారము నొసగకపోయిరి. తాలూకాబోర్డువారి కిట్టి స్వల్పవ్యయమును గూడ జేయుటకు వీలు లేనిచో ఇకవారికి గల స్వాతంత్ర్యమేమి? మునిసిపలు సంఘములలో కెల్ల ప్రధానమై దనరాచెడి కలకత్తా కార్పరేషనుకు అధ్యక్షులయిన దాసు గారి ఛాయాపటము తాలూకాబోర్డు భవనము నలంకరింప వీలులేదనుటకన్న పరిహాసాస్పదమగు విషయముండబోదు. స్థానికస్వపరిపాలనా శాఖయంద గ్రగణ్యలయిన వారిని గౌరవించుట దోసమని ఎంచుచో, ఇక దోసము గాని దేముండును?

చిత్రకళలు

చిత్రకళల కొక ప్రత్యేకశాఖ నేర్పరుపవలయునని నిన్నటిదినము జరిగిన మద్రాసు సినేటుసభలో

బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు చెచ్చిన తీర్మానము చాల ముఖ్యమయినది. మద్రాసు విద్యావిధానము నందు చిత్రకళలకర్హస్థానము గనుపింపదు. వాని ప్రాముఖ్యము నింతవరకు గుర్తింపకుండుట శోచనీయము. ఇకనయినను ఈ లోపమును తొలగించుట ముఖ్యవసరము. పై తీర్మానమును అకడమిక్ కొన్నింటి వారి యాలోచనకు బంపుటకు తుదకు నిశ్చయించిరి గాని, యిందు వలన ఎంతవరకు లాభముండునో జెప్పవీలులేదు. వృధాకాలయాపన కిది దారిదీయుచో చింతవోషమక మానదు.

అష్టాదు, ఇష్టాదు

నర్ అబ్దుల్ రహీంగారు, బెంగాలు ప్రభుత్వ సభ్యులుగనుండి మడ్డిమెను కమిటీ వారి ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చినపుడు, సంస్కరణములు మార్పు జెందుట కంగీకరింపలేదు. రాయల్ కమిషన్ నియామకము నామోదింపలేదు. కాని, యిటీవల జరిగిన బెంగాలు శాసనసభలో, రాయల్ కమిషన్ తీర్మానము నామోదించుచు ప్రసంగించిరి. ప్రభుత్వసభ్యత్వమును చాలించుకొనినపిమ్మట, తమ యభిప్రాయములు మారినవని, రహీంగారు బలికిరి. ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయములు మారినటులనే, రహీంగారి యభిప్రాయములుగూడ మారెనట. ఇదియయినను కొంచెము మేలేగద.

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య

లండను ప్రెస్సుపత్రిక

జాంబాయి, మార్చి 16:—పి. యఫ్. ఆండ్రూసుగారు డెయిలీమెయిలు పత్రికకు ప్రత్యేక తంతునిచ్చుచు 'లండను ప్రెస్సు' యొక్క దక్షిణాఫ్రికా విశేషి భావనాచలగుర్తి ఇట్లు వ్రాసిరి: వారిమాచనలు ఇట్లున్నవి. ఏషియాటిక్ బిల్డు చర్చ రాయబారముల కొరకు ఇంగ్లండు వాయిదా జేయబడునని యు దక్షిణాఫ్రికాలో పుట్టిన భారతీయుల కొరకు భారతదేశ మందు పుట్టిన భారతీయులు తమ హక్కులనుత్యజించిన రాజీకురురవచ్చునని వ్రాసిరి. దీనికి ఆండ్రూసుగారు ఇట్లువ్రాసిరి. ఈవ్రాత అబద్ధము, అల్పరికీ కారణమునను, కోపమును రగులజేయును. భారతసంఘమును విడదీయుటకు ఇట్టి ఏర్పాట్లు ఈ మధ్య చాల జరిగినవి. వలసరాజ్యములలో పుట్టిన భారతీయులకు ఎక్కువ హక్కుల నిత్తుమని ఆఫ్రికా దక్షిణాఫ్రికా నేటి వుతో విరోధము పెట్టజూచిరి. కాని లాభము లేకపోయెను భారతదేశమునందు ఈవ్రాతలకు ఏమాత్రమును తెక్కచేయరని నమ్ముచున్నాను. ఈయత్తులు భారతీయుల నేకము జేయుటకు ఉపయోగించును. (ఆ. ప్రె)

వృక్షములకు పాముకరి నై

విషమెక్కదా?

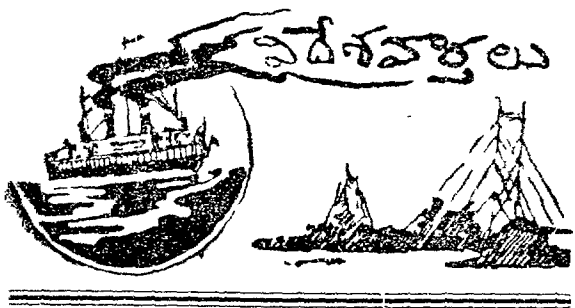
నర్ జగదీశబోసు క్రొత్తగ కనిపెట్టిన

విషయము

కలకత్తా, మార్చి 17:—నర్ జగదీశబోసు వృక్షములకు త్రావుబాము విషమెక్కిన ప్రాణాపాయము మనుష్యులకు వలెనే గల్గునని కనిపెట్టినటుల ఇంగ్లీషుమనుషుత్రికు చెరియచున్నది. (ఆ. ప్రె)

మెయిలుస్టీమరు

జాంబాయి, మార్చి 16:—లండనునుండి టపాతో కైజర్ హిందు ఓడ 11 వ తేదీన బయలుదేరి మార్చెల్ 13 వ తేదీన ఉదయమున 4-30 గంటలకు విడిచినది. మరోటాపాడ జాంబాయినుండి టపాతో 6 వ తేదీన బయలుదేరి పోర్టునెడ్డు 15వ తేదీన చేరి ఆనాటి బయలుదేరిపోయెను. మార్చి 16వ తేదీన వారము సాయంకాలము లండనునుండి ప్రయాణికులతో జాంబాయి చేరెను. (ఆ. ప్రె)

భారతదేశ వ్యవహారములు

స్థాయిసమిష్టి విచారణ సంఘము నియమించుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 16:—ప్రభువుల సభవారుగాని కామ స్వస్థవారుగాని భారత దేశమునకు సంబంధించిన చట్టమును గాని మరియు విషయముగాని అలోచించి తెలియజేసి ఇండియామంత్రి ఈకమిటీవారి కేసంగతిపై న దెలియజేసిన దానిని గూర్చి ఆలోచించి ప్రకటించుటకు స్థాయిసమిష్టి సంఘమును నియమించుటకు భిన్నాభిప్రాయము లేనదే నేడు ప్రభువుల సభలో తీర్మానించిరి. ఈకమిటీలో కామస్థ ప్రతినిధులు, ప్రభువుల ప్రతినిధులు యందురు.

చీనా పరిస్థితులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 16:—ఒడంబడికలో జేరిన ప్రభుత్వమునకు చీనాకు బంపిన ప్రకటనములను గూర్చి దెలుపవలెనని కాంసే వ గ్లోబాల్ గా రడిగిరి. కామస్థసభలో ఈ ప్రకటనము వలన రెండుకొలది యార్థము రావచ్చునని.

తర ప్రభుత్వములో బాటు చర్యను దీక్షానవలెను గాని స్వతంత్రించి ఏమయు చేయరాదని పికింగులోనున్న బ్రిటిష్ ప్రతినిధి కుత్తరువు జేసితిమియు విధిలేకపోయినగాని తాముగ వైస్ర్యమును ప్రయోగించరాదని దెలియజేసితిమియు అక్కడను విదేశీయుల ప్రాణముల కపాయము గల్గునపుడే ప్రయోగించవలెనంటి మియు బార్లిమెంటు ప్రత్యుత్తరము ఇచ్చిరి. తక్షణమే ఈ నిబంధనలు ఉత్తరువులను బ్రిటిష్ ప్రభుత్వాధికారులకు సర్ రోవాల్డు మక్లి గారు బంపినయు ముగిసిరి.

జాతీయమితినభ ముగియుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

జనీవా, మార్చి 16:—జాతీయమితినభ ముగిసెను. జర్మను యువ సాగనంపుటకు చాంబ్లె గారు తొండరగ పోయిరి. డెన్మార్కుకు స్వస్థవార మంతయు ఆఫ్రచేయబడి ననుకొనుచున్నారు.

జాతీయమితినమా వేశము

సభ్యత్వసమస్య

చిక్కులు ఇంకను తేలలేదు

లండన్, మార్చి 15:—మరల ఒడంబడిక కదుగునూచనలు కేడు జనీవాలో ప్రారంభమై. నేటి యుదయమున జాతీయమితినభ మరల రహస్యముగ సమావేశమయెను. తమరి సమర్థులను చిక్కులను సడలింపుటకు క్రొత్తనూచనల నాలోచించిరి. ఏవో అందరును గలిసి ఒక ఒడంబడికను జేసికొనుటకు వీలగునని ఆశ్చర్యము గలుగుటచే జాతీయమితిన అసంబంధిత కేపటికి ఏర్పాటుజేసిన దానిని బుధవారమునకు ఆఫ్రజేసిరి. ఈలోపుక ఒడంబడిక నెట్టులైన సాధించుటకు ప్రయత్నించవచ్చును.

జాతీయమితినభనుండి వెడలినపిమ్మట మనుషటికంటె నేడు ఎక్కువ ఆశ్చర్యమునందరి. జాతీయమితినభలో కాశ్యలేతర స్థానములను క్రొత్తగ ఏర్పాటుజేయు పద్ధతిమీద ఈక్రొత్త ఏర్పాటు చేయబడినది. ప్రస్తుతసమావేశమునందు క్రొత్తస్థానములను కాశ్యముగాని తాత్కాలికముగాని సృష్టించు అవికాశములేకుండజేయుట కేర్పాటుజేసికొనెదట. ఒక్కజర్మనీకిమ్యు స్థానములేవై ఇతరస్థానములనుగూర్చి ప్రవేశమే యుండరాదనుమిచ్చారట. ప్రస్తుతము ఒక్కబ్రెజిలు విముఖురాలుగనున్నది. దానినిగూడ కొంతవరకైన నుముఖురాలుగ జేయుటకు ప్రయత్నించెదరు. బ్రెజిలు త్రిప్పగల వనుచున్నారు.

లండన్, మార్చి 15:—జనీవా పరిస్థితి లోకము చిక్కులుగనే యున్నవి. ఆస్థిరముగనున్నవి. అందరును ఏకాభిప్రాయముతో

తీర్మానించుటకు సర్వవిధముల ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రతినిధులు ఒకవంక ఒకరితోకొకరు సంప్రదించుచున్నారు. రహస్యసమావేశములు జరుగుచున్నవి.

ఈప్రయత్నములు ఫలించినచో జాతీయమితిన అసంబంధిత బహిరంగముగ చర్చింపవలసివచ్చును. అప్పుడు ప్రతినిధులు ఎవరి వైఖరిని వారు ప్రకటించవలసివచ్చును.

డాక్టరు ప్రెస్టెగ్ గారి వైఖరి

జనీవా, మార్చి 15: పోలండునిమిత్తము స్వీడను తనస్థానమును వదులుకొనెనని ఆధికారరీత్యా తనకు తెలిసెనని పత్రికా ప్రతినిధులతో డాక్టరు ప్రెస్టెగ్ గారు దెలియజేసిరి. స్వీడన్ ప్రతినిధి పంచాంగ్నులపక్ష్య బాధపడుచుండెను. ఏదెట్లున్నను స్వీడను జాతీయమితినో 4 సంవత్సరములనుండి యుండుటచే మార్పు కలుగవలసినదే యనిరి. నిన్న స్వీడను తనయుద్వేగమును జాతీయమితినభవారి కి ని దె లి పి న బా గు డె డి డి స్వీ డ ను కొ రి న ం దు న నే డు దా ని ని ప్రవేశపెట్టెదరు. దీనివలన జర్మనీకి చిక్కు ఏర్పడినది. ఇంకను రెండుమార్గము లున్నవి. కాని ఆవిషయమై విస్తరించి చెప్పననిరి. జర్మను జాతీయవాదుల ఆక్షేపణలను తీవ్రముగ డాక్టరు ప్రెస్టెగ్ గురారు ఖండించిరి. ఆఖరు నిమిషమువరకు జనీవాలో నుండెద ననిరి.

నేటి మధ్యాహ్నము ఒంటి గంటకు ప్రతినిధులు తమ ప్రకటనమును మార్పుకొని స్వీడను తనస్థానమును వదులుకొనలేదనిరి. వదులుకొనెద ననుచున్నదనిరి. ఇతరులుగూడ అట్లేదెలుపవచ్చు ననుచున్నారు.

ఇవే అసలుతీర్మానములు గానున్నను పరిష్కారసాధనము గన్పింపవచ్చుననియు యుద్వేగములు ఫలించుననియు ఆనుచున్నారు. జాతీయమితినభ్యత్వమును విస్తరింపజేయని ఏర్పాటులకు ఏదైనాసరే జర్మనీ అంగీకరించునని శ్రేయించి వారనుచున్నారు.

జాతీయమితిన భిన్నాభిప్రాయముగ ముగిసెను. ఇంతవరకు మార్గమెదియు కన్పించలేదు. సభ మధ్యాహ్నము మరల సమావేశమగును.

సభా సమావేశానంతరము పరిస్థితులు ఆశాకరముగ నున్నవి యే యెట్లుగా రనిరి.

బ్రెజిలు బ్రతిమాలుట

జనీవా మార్చి 15:—తనకు కాశ్య త స్థా న ము నిచ్చినగాని జర్మనీకి కేర్పు కొ నుట కు జేయు ప్రతిప్రయత్నమును ప్రతిఘటించెదమని బ్రెజిలు పంతముతో నుండుటచే జాతీయమితినారుకొని రయోడిజనీకోకి తంతుంపి అడ్డురాకుండ బ్రతిమాడెదరు.

పరశురామస్త్రీతి

లీట్, మార్చి 15:—టోక్యోయందు గిడ్డంగులు తలల బడి విస్తారముగ ఉన్నప్రతిదేవు పరశురామస్త్రీతి యాయెను. 100000 ప్రాంతము వస్త్రముగల్గెనని అంచనాజేసిరి. కప్పపడిపోవుటచే 15 నుండి గాయములు తగిలెను. ఇద్దరు నిప్ప ఇంజనులో పనిచేయువారు చనిపోయిరి.

హోంకంపెని సమ్మేదారులు

ఇంజనీర్ల తీర్మానమును నిరాకరించుట

లండన్, మార్చి 15:—హోంకంపెని పనివాండ్లు అందరును సమావేశమై ఇంజనీరుల తీర్మానమును నిరాకరించి, పనిలో ప్రవేశించుటకు నిరాకరించిరి.

కోభంగారి వైమానిక పయనము

లండన్, మార్చి 15:—15 రోజులలో కేపుటపునుండి లండనుకు కోభంగారు విమానముమీద పయనముచేయుగల్గిరి క్రొయడకో వైమానిక శాలలో దిగినవెంటనే కొన్ని గంటలైన పిదప తన ప్రయాణపు సంగతులన్నిటిని బకింగ్ హాం మండ్రిములో రాజుతో జెప్ప మొదలుబెట్టిరి. 10 గంటలైన పిదప ఆ రాత్రియే తనకథనంతకు ఎక్కిడను విసుగుజెందక లక్షలకొలది ప్రజలకు వాయువాల్లద్వారా దెలియజేసెను.

పార్లమెంటు ఉప-ఎన్నిక

ప్రభుత్వవిజయము

లండన్, మార్చి 15:—ఫీడరుగారు రాజీనామానిచ్చుటచే అంగ్ల విశ్వవిద్యాలయకు తీర్పున సర్ లెర్థర్ హార్డిక్సన్ గారు ఒయమొందిరి. బ్రిటన్ రాంకే మూడు గారు పరాజయమునొందిరి.

లండనుకార్మికసభ

అంతర్జాతీయ నిబంధనలు - పనిచేయుగంటలు

లండన్, మార్చి 15:—అంతర్జాతీయ కార్మికసభలో కార్మికులు పనిచేయు గంటలను నిర్ణయించుటకు వచ్చిన ప్రతినిధులను ప్రధానామాత్యుడు ఆహ్వాన మొనర్చిరి. సర్ ఆర్థర్ బ్లైలు మొట్టమొదటగా బ్రిటిష్ ప్రతినిధి, జర్మనీ ప్రాంసు బెల్జియము ఇటలీ ప్రతినిధులు గూడ వచ్చిరి.

ప్రస్తుతముందు సభ సమావేశముగ అంతర్జాతీయ ఏర్పాటులకు తోడ్పడవలసినదేగాని దానిని త్రోసి రాజుజేసి దానిస్థానే ఆక్రమించుకొనుట కుద్దేశించలేదనియు, నిరుడువరకు గ్రేటుబ్రిటను అంతర్జాతీయ కార్మిక ఒడంబడికలను అంగీకరించెననియు కార్మికులకు ఉపాధిని కలుగజేయుదానిని గూడ ఒప్పుకొనరనియు పనిలోనికి ఎంతవయసున్నవారిని జేర్చుకొనవలెనో, రాత్రి స్త్రీలు కిల్లు పనిచేయుటకు గూర్చి ఆలోచించినయు టోయిన పార్లమెంటు సమావేశములో సమద్రుమమీద పనిచేయు శాసనములనుగూడ ఆమోదించినయు వాటినిన్నిటిని అంగీకరించిన కాగితములను జాతీయమితినెక్రిబి జనరలుకు బంపిరనియు బ్రిటిష్ ప్రతినిధి తెలియజేసెను. వాషింగ్టనులో బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు ఒడంబడికకు అనుకూలముగ ఓటుజేసిరి. కాని కొన్ని చిక్కు లండన్ పుట్టచే కార్మికుల కేమము నరయటలో ఎవరికిని దీసిపోని బ్రిటను గంటల ఒడంబడికను అంగీకరించుటకు వీలులేకపోయెను.

ఈ ఒడంబడికలో కొన్నిటియందు భిన్నాభిప్రాయములు భిన్నాభిప్రాయములు బయలుదేరుటచే ఆసలు అర్థమును నిర్ణయించదలించుకొంటిమనిరి. అందరిని బాధించు అర్థము నేర్పాజేయువిధి అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమువారిది. ఈసభలోనే అందరియభిప్రాయములు సామరస్యముతో ఏర్పడనిచో పరస్పర విశ్వాసము కుదరదనియు అసలు విషయమును గూర్చి ఒడంబడిక కుదరనిచో అసలు ఒడంబడికను ధ్వంసపరుచుటయే పడవనిరి. అసలు అర్థము జేయుటలో చిక్కులు సడలినచో ఆప్రకారము ఆ అర్థము ప్రకారము ప్రస్తుతముందున్న శాసనములను పరిక్షించుట బాంధుననిరి. ప్రతిప్రభుత్వము దేనిని ధ్వంసపరచవలసి యున్నదో తేలవనిరి.

బార్లిమెంటు స్వాగతోపన్యాసము

లండన్, మార్చి 15:—బార్లిమెంటు గొట్టు జెప్పిరి. మనము దగము ముందంజవేసినవారిలో జేరిన వారము. మనకు అందఱకంటె సాంఘిక పురోభివృద్ధిలో ఎక్కువ లాభము లుగలవు. మనలో అందరికిని ఏకాభిప్రాయము కుదిరి ఒకే దిశ నవలంబించితిమేని యూరపు నాగరకమున కంతయు ఉపకరించును. అంతర్జాతీయ కార్మిక నిబంధనలు ఒక దేశముకంటె ఇంకొక దేశమునకు ఎక్కువ లాభకరముగ నుండుననెదరు. అది నిజముగాదు. ఒక దేశమునకు వస్త్రమును కలుగజేసి ఇంకొక దేశ మెన్నడును యూరపులో బాంధువులు ఎలుగము. మనవందగము వీలై నంతవరకు విశ్వర్యముతో తులనగగలము. అన్ని దేశములు విశ్వర్యముతో నున్నపుడు మనముగూడ ఎంతయు తోడ్పడుటకు వీలు ఏర్పడును. అపుడు పురోభివృద్ధి కలిసి వచ్చుననిరి.

సామ్రాజ్యసమాధినిధి

విషయమై రెండవపర్యాయము కామస్థసభవారు 15 తేదీని ఆమోదించిరి. 1000 పానులు మొత్తము గావలెను. ఇందులో నూటికి 81 పానులను యునైటెడ్ కింగ్డంవారే ఇచ్చెదరు. మిగతా సామ్రాజ్య దామినియనులు ఇతరులు.

పెరిషియా

చక్రవర్తి జన్మదినోత్సవము

సందర్భమున సార్వభౌముడు తనప్రతినిధి మేజరు జనరలు సర్ హాకోస్ట్రీ విగ్ యంసుగారిద్వారా పెరిషియా చక్రవర్తికి ఆభినందనములను బంపిరి.

బ్రిటిష్ రబ్బరు నిర్బంధములు

అమెరికాకు ప్రతిబంధకములుగ నున్నవి. అందుచే ప్రతిక్రియ నారయవలెనని రిజల్టికనుపక్షమువారునుచున్నారు. అట్లు కూడదని డిమోక్రాటులక్షము వారునుచున్నారు. దీనివలన మరొకక్ష ఎక్కువగు ననుచున్నారు.

సింగపూరు నౌకాశయము

కావలసినకూలీలు

లండన్, మార్చి 15:—రబ్బరుతోటలందు పనిజేయు కూలీలు సింగపూరు నౌకాశయ నిర్మాణమునకు పోవుచున్నారనియు అందుచే తమకు కష్టముగనున్నదని రబ్బరుతోటల యజమానులు తెలియజేసి రనియు కాని సింగపూరు నౌకాశయనిర్మాణమునకు కావలసిన కూలీలసంఖ్య విస్తారముగ లేదనియు రబ్బరుతోటయజమానులు భయపడనక్కరలేదనియు గవర్నరు ఆధిపత్యముగ రనియు నౌకాశయ కాపాడికారి స్థానికప్రతినిధితో మాత్ర ప్రభుత్వమువారు జాగ్రత్తగ ఆలోచించుచున్నారనియు కామన్సు సభలో కర్నలు అమెరిగా రనిరి.

సైనికదళ మదింపులు

2000000 పౌనులను తగ్గించుట

లండన్, మార్చి 15:—సర్ ల్యూమింగ్ట్ డివిజన్ కౌన్సిల్ సభ్యులగు సైనికమదింపుల కామన్సుసభలో ప్రవేశపెట్టిరి. 42500,000 పౌనులు వ్యయమగుననిరి. 1921 లో సైనిక వ్యయము 86000000 పౌనులను మించెను. సినలుగ 42500000 పౌనులు చేరుటకు అధికవేతములందున్న సేనల తరఫున వారు కొంతసామ్యము ఇచ్చెదరని గాని ఇదివరలో అసంతృప్తిగ ఇచ్చుచున్నవారు చాలనట్లు ఇచ్చెదరనిగాని తలచుచున్నారనిరి. సైన్యము వానాటికి చాలసామ్యముతో ప్రవర్తించుచున్నయది. సైన్యముతో బాటే కావలసిన పరికరములను పన్నులను గొంపోవుటకు విమానములవంటి యంత్రముల సేర్వీలుజేయ నిశ్చయించిరి. అనుకొన్న మోస్తరు తయారైనగాని విస్తారముగ అట్టి యంత్రములను తయారుజేయ రనియు ఇదివరకే ఈవిషయములో మన మందరికంపై ముందంజ వేసివార మనియు అందుచే తొందరపడి బృహత్తుడయరాదనియు నుడిచిరి. సీనియరు హోదాలో నున్న ఉద్యోగులగు సమర్థులగువారిని త్వరలో పైకి తీసికొనివచ్చుటకు సైనికసభవారు నిశ్చయించుకొనిరి. మేజరు హోదాపైన ప్రామాణ్యములను జాగ్రత్త జేయవలెననిరి.

ఇటలీయుణము

మొదటివాయిదా మొత్తమునిచ్చిరి

రొమ్, మార్చి 15: 2000000 పౌనులను మొదటివాయిదా మొత్తమును ఇటలీ ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషువారి కిచ్చిరి సేద.

చీనా ముట్టడి

నౌకావ్యాపార మాగిపోవుట

ప్రభుత్వములసం దేశము

లండన్, మార్చి 15: చీనా జాతీయవాదనేసాని పీహో నదిని మాయలుచే ఏర్పడిన పరిస్థితులను కామన్సుసభలో డెలువును ఈవిషయమై ప్రోటోకోలును జేసికొన్న ప్రభుత్వముల కోర్కెలను పూర్తిగ అమలు జరుపలేదనియు ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు సార్వభౌమని మంత్రితో ఆలోచించుచున్నారనియు లాకర్ల్యాంప్సన్ గారు తెలియజేసిరి.

అంత్యసం దేశము

పకింగ్, మార్చి 15:—చూడుకోజాలలో పుగ నదిలో మందుగులను తీసివేయని యెడల నౌకలరాకపోకలకు అడ్డులేకుండ జేయనివో పలయుచున్న దీసికొనుటకు తామే నిర్ణయించెదమని ప్రోటోకోలు (ఒడంబడిక) జేసికొన్న ప్రభుత్వముల వారు టీబీన్సులోనున్న నౌకాధికారులు తామే, రేవుఅధికారులకు తెలియజేయవలెనని అంత్యసం దేశము నంపిరి.

మొదట ఇంతకంటే కఠినచర్యను దీసికొనవలెననిరి. కాని రాయబారులలో భిన్నాభిప్రాయము బయలుదేరెను. విదేశీయుల ప్రాణములను అపాయము రానంతవరకు కొంత ధౌర్జన్యమునే అపి ప్రవర్తించెదమని బ్రిటిషురాయబారి తెలియజేసెను.

రవీంద్రుని అస్వస్థత

ఆతురతకు కారణమగుట

కలకత్తా, మార్చి 17:—రవీంద్రనాథ టాగోరుగారు ఆరోగ్యస్థితి మిత్రమండలికి చాల అదుర్దాను కలిగించుచున్నది. స్నేహితులతో ఆయన మాట్లాడుకొనితేలేదు. జ్వరముచే సంపూర్ణంగా తీసికొనవలసిన దని సలహానీయబడెను. స్వ. వి.

వ్యాయామ క్రీడలు

ద.భా.వ్యాసం|| టెన్ని సుపందెములు

నిన్నటి టెన్ని గు ఆటలన్నియును మిగుల శ్రద్ధతో నవలూకింపబడెను. డబ్బుల్స్ లో విశ్వనాథను బాలగోపాలను, రంగస్వామి, కృష్ణమూర్తిగార్లతో నాడిరి. బాలగోపాలను అనారోగ్యముచే మిగుల బలహీనుడయ్యెను. అందుచే దాదాపు ఆట నంతయు విశ్వనాథను ఆడవలసినవైపును. అట్టి బలహీనపరిస్థితులందు బాలగోపాలను ఆడకుండుటయే మేలనితోచెను. అతని యాటలో శతాంశమైనను ఆడుట కాతని శరీరదౌర్బల్య మాటంకమాయెను. ఆకారణమున మొదటిపెట్టులో వోడినను, విశ్వనాథను ఒకడెంతాడిన సేమి యుపయోగములేక కృష్ణమూర్తి రంగసామిగారు రెండుమాడు పెట్టులందు జయమందిరి. నిజముగ నిది వీరి యవ్వత్వమనియే చెప్పవచ్చును.

ఫలితములు

రంగసామి కృష్ణమూర్తిగారు విశ్వనాథను బాలగోపాలనుల నోడించిరి. 2-6; 6-4; 8-6

పెంటరామానుజులు ప్రసాదుగారు బాలయ్య పెట్టుతో నాడిరి. అలపూర్తిగాలేదు. 6-2; 4-6

బ్లాక్స్ పతి, వాడింగ్స్ పతి నోడించెను. 10-8; 1-6, 6-2

జడోకతి కారికుగారు, అరెస్టాండరుపతి, గాంధరుట్టు నోడించిరి. 8-6; 6-2

బెజవాడ టెన్ని సుపందెములు

ముగియుట

మిక్సెడు డబ్బుల్సు ఆఖరు పందెము

పురుషుల డబ్బుల్సు ఆఖరు పందెము నాడు (సోమవారము) సుబ్బారావు పార్థసారథిగార్లు రానందున సుబ్బయ్య కామేశ్వరరావుగార్లు గెల్చినట్లు ప్రకటించబడెను.

మిక్సెడు డబ్బుల్సు ఆఖరు పందెము చానింగు పియర్స్ పతి నారాయణమూర్తిగార్లు హంప్రీసతి సుబ్బయ్యగార్లతో 16 వ తేదీన అడిరి. ముందనుకొనినట్లే నారాయణమూర్తిగారి పక్షము అతిసులభముగ గెల్చెను.

బహుమతు లిచ్చుట

పందెములు ముగిసిన పిమ్మట ఆటగాళ్లు బహుమతుల నిచ్చినవారు అందరు గలసి ఛాయాపటము తీసికొనిరి. అతిసులకు అల్పాహారములందు జరిగెను. పిమ్మట భవనమున కెదురుగా నున్న యావరణలో సభ జరిగి గెల్చినవారికి బహుమతులు పంచిపెట్టబడెను. బహుమతులు వెండి గిన్నెల నిచ్చిన ధర్మదాతలకు కార్యదర్శిగారు కృతజ్ఞత దెచ్చియు, పజనవ్యా యామ సంఘముగొద్దికాలము లో అంగ్రజింఖానా గామారవలెనని తమకోర్కెను వెల్లడించిరి.

పి. వాల్సునతి (గుంటూరు) గెల్చినవారికి వెండిగిన్నెలు, డాలు బహుమతులుగా నిచ్చివేసిరి. గైకొనినవారి నందరి సభి నందించిరి. 52వండ్ల ప్రాయమునగూడ అంతచక్కగ ఆడిన అంకమ్మనాయకుగారికి వీవర్లుగారు ప్రత్యేకముగ నొక వెండిగిన్నె నొసంగిరి. మినటానరు, డీబ్రాసుపతి, డిజోన్సునతి ము వ్యవస్థగూడ ప్రత్యేకముగ గిన్నె లొసంగబడెను. అంతట హర్షధ్వనులు చెలరేగ సభముగి నెను. సంఘకార్యదర్శి యగు టి. ఎల్. ఆర్. చంద్రుగారిని ఈయాపందెములు జయప్రదముగ కొనసాగించినందుకు అభినందింపవలసియున్నది.

నిన్నటి ఫలితములు

పురుషుల డబ్బుల్సు—సుబ్బారావు కామేశ్వర రావు గార్లు గెల్చిరి.

మిక్సెడు డబ్బుల్సు—పియర్స్ పతి నారాయణమూర్తిగార్లు, హంప్రీసతి సుబ్బయ్యగార్లు నోడించిరి. 6-1; 6-2.

(ప్రత్యేకవిలేఖ)

బొంబాయి ట్రాంక్ కంపెనీకి 48 లక్షల లాభము వచ్చెను.

బెర్లియం జెమానికలు ఆస్సామునకు బయలుదేరి కయిరోనుండి 15 తేదీన.

విలేఖకులకు విజ్ఞప్తి

మే మనుదినమును ఎక్కువపేజీలను ప్రచురింపుచున్నను విలేఖకులు వ్రాసిన వ్యాసములను లేఖలను అన్నిటిని ప్రచురింప లేకున్నారము సల సంకోచమున ప్రచురింపదలచినవియు గూడ ప్రచురింపజాల కున్నాము. విలేఖకులు తమ వ్యాసములను లేఖలను ఎంత క్లుప్తముగ వ్రాసిన నంతమంచిది. (ఆం|| ప|| సం||)

రిస్సాన్సీవు కో ఆపరేషను

రిస్సాన్సీవు కో ఆపరేషను పార్టీలో చేరదలచుకొన్న సభ్యులున్ను ఈపార్టీ తరఫున కవుస్సిల్సుకు స్టాండుకాదలచుచు న్నవారున్న వెంటనే ఈదిగువ చిరవామాకు వారి చిరునామాలు పంపించ ప్రార్థించుచున్నాను.

ఆంధ్రరాష్ట్రములోగూడ బలమైన పార్టీ ఏర్పడినది. ఎల్లవారు పార్టీ పని చేయవలసి వున్నందున త్వరపడవలెనని కోరుచున్నాము.

వాసిరెడ్డి పార్సారధి,

తుమ్మపూడి, దుర్గిరాలపాడు, గుంటూరుజిల్లా.

వాతావరణస్థితి

1926 నవంబరు 18-వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యమైన వర్షపాతము				
	గత 24 గంటలలో	గత 3 దినములలో	గత 5 దినములలో	గత 10 దినములలో	గత 15 దినములలో
గోపాపురం	86.7	77.8	...	5.48	44.96
విశాఖపట్టణము	87.1	80.1	...	5.85	87.09
కాకినాడ	89.0	77.7	...	4.68	89.09
మచిలీపట్టణము	89.2	78.2	...	6.49	41.59
కర్నూలు	102.0	81.0	...	1.10	26.01
బళ్లారి	100.0	77.4	...	0.56	20.51
అనంతపురం	0.88	27.88
కడప	101.9	82.8	...	2.78	81.28
నెల్లూరు	97.7	78.8	...	2.62	87.98
మద్రాసు	92.8	77.2	...	1.11	50.74
కడపూరు	89.1	78.2	...	4.89	52.94
నీలము	98.4	67.6	...	2.18	89.80
కోయంబూరు	95.9	72.8	...	2.74	22.29
తిరుచనాపల్లి	101.7	78.1	...	2.47	88.18
నాగపట్టణము	89.2	82.0	...	9.19	54.98
మధుర	97.9	79.8	...	1.42	88.58
చాంత	91.2	78.4	...	1.40	87.00
తిరునల్వేలి	4.58	28.84
తిరుచేరి	89.1	78.8	0.02	1.81	64.51
కొచ్చిన్	87.6	78.8	...	2.79	114.51
కాళికట్టు	90.2	76.9	...	2.22	117.16
మంగళూరు	89.0	74.4	...	1.07	125.68
తెంగుళూరు	95.2	68.8	0.24	1.82	85.87
మేకార	85.6	60.8	...	1.06	125.48
కాడపా	68.8	52.0	...	9.08	62.18

సర్కారులు:—ఆకాశము నిర్భయముగ నున్నది. కాకినాడలో పగటివేడిమి 31 డిగ్రీలు తక్కువ రాత్రివేడిమి 43 నుండి 53 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్:—మేఘములు లేవనే జెప్పనగు. బళ్లారిలో ఆర్ద్రత తక్కువ కర్నూలులో 9 కడపలో 7 బళ్లారిలో 5 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు పలచగనున్నవి. పగటివేడిమి 23 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 43 నుండి 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

రాత్రివేడిమి ఎక్కువగనుండవచ్చును. వాతావరణ వశమే కూలముగనే యున్నయది.

ఎన్. ఆర్. యు. సామూరు,

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

చెన్నపురి శాసనసభ

ప్రభుత్వ శాసనములకు శ్రమితుల ముందుగ నరసింహా చార్యులుగారు మాట్లాడిరి. ఆ బిల్లుగారిని శాఖయందు ప్రభుత్వము వారి విధానమును చర్చించుటకును లోకము ఆప్తమున ప్రయత్నించుటకును రు. 87. 98 లక్షలకు జేయిరావలయునని తగ్గింప జరిగిన దని టి. యస్. నరసింహాచార్యులుగారు రుపపాదించుచు గడచిన 17 సం. ల నుండి ఆ బిల్లుగారిని మంత్రిగా రెట్టి ప్రత్యేక విధానము ననుసరించి పనిజేసియుండలేదనియు దురభ్యాసముతాతల నాటినుండి వచ్చుచున్నదను కారణముచే ఇందు చాల కష్టమును సృష్టించుచున్నది విధానమును సృష్టించి పనిజేయుటకు దుట పాడిగాదనియు, మంత్రిగారి సహాయమును జెల్లించిరనియు సహాయనిరాకరణోద్యమమును ఆసహాయవాదులు మద్యపాన నిషేధమునకు బ్రయత్నించుచున్న ప్రభుత్వమువారు వారితోగలసి పనిజేసిన సమస్య పరిష్కరింపబడియుండెడిదనియు అట్లు జేయక ప్రభుత్వము మద్యపాన నిషేధ ప్రచారముల బాధలబాలు జేసినదియు ఇప్పుడైనను ప్రజలలో ప్రబోధముగల్గించి ప్రచారము మూలమున ఈ పనిని సెరవేర్చుచున్నది బల్గిరి.

బడ్జెటు డిమాండులపై చర్చ

ఫలహారానంతరము

మంత్రిగారి ప్రత్యుత్తరము

ఫలహారానంతరము ఎక్స్ ప్రెస్ మంత్రిగారు నరసింహాచార్యుల గారి ఆక్షేపణలకు ప్రత్యుత్తర మొసరుచు ప్రభుత్వమువారి విధానము ఏమాత్రమును నిష్పృహ ను గలిగించుట లేదనిరి. ప్రభుత్వము వారి విధానము చాల అభివృద్ధి కరమైనది? సంపూర్ణ నిషేధమున కిది ప్రారంభము. ఆ బిల్లుగారి ఆదాయమును నవలక్షానుట సాధ్యమైన వెంటనే మద్యపానము పూర్తిగా నిషేధింపబడునని ఇదివరకు డిలీషియేటివి. ఇందుకు ప్రజల సహకారమున సరము. మద్యపాన నిషేధ ప్రచార మొనర్చుట ప్రభుత్వమువారి విధి యని ఆ చార్యులు గారు నడిచిరి. ఇట్టి ప్రచార మొనర్చు వారికి ప్రభుత్వమువారు సహాయమునర్పక ఆటంక పరచినందు కియ్యక్షేపా కవసరముండెను. అసహాయవాదుల మద్యపాన నిషేధ ప్రచారమునకు ప్రభుత్వమువారు దోషదక పోవుటకు కారణములుగలవు. ఆయావ్యయము రాజకీయోద్దేశములతో ప్రేరేపింపబడెను. ఆయాదర్శములతో మేమేకీభవింపకా అక బోతిమి. అంతియగాక యువవనలంబకు ప్రారంభించిన పికెటింగు దౌర్జన్యకరమైనది. అట్టి యువ్యమునకు ప్రభుత్వము సహకార మొనర్పజాలరు. ప్రభుత్వమువారు సాంఘికసేవ గానీ ప్రభారము సాగింపరాదాయకు ప్రశ్నగూడ నిరాధారమైనది. ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి సాంఘికసేవను ప్రారంభము గా జాలరు. ఎవరైనను ఇట్టి సేవ యొనర్చుచున్న యెడల వారికిమాత్రము తోడ్పడగలరు. సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధమును గురించి శాసనసభవారినర్చిన తీర్మానముపై దీనుకొను చర్యను గురించి మాటలాడుచు ఈవిషయమున ఆర్థిక సంఘమువారి అభిప్రాయమునడిగితిమనియు వారినివేదిక వచ్చినతోడనే చర్యదీనుకొనబడుననియు నుడివరి. ఇవిగాక లోకము లై సెన్సింగు సంఘముల నియమించుటకు ప్రభుత్వమువారు రుద్దేశించిరి. ఆసంఘములయందు వ్యవహారముల నన్నిటిని ప్రజాభిప్రాయము ప్రకారము నడుపుకొన వచ్చును. ఇది లోకము ఆప్తము గాకపోయినను, ఇంచుమించు లోకము ఆప్తము నజిజే.

ప్రచార మవసరము

ఎ. రామస్వామి మొదలియ్యారుగారు (జస్టిసు) మాటలాడుచు మద్యపాన నిషేధము, అడ్వైజరీబోర్డులవలన లై సెన్సింగు బోర్డులవలన కొంతసేవి జరుగుచున్నను తీవ్రము ప్రచారము గూడ అవసరమని నుడివరి. త్రాగుబోతులను సారా దుకాణములనుండి ఆకర్షించుటకుగాను ఏజెన్సరీలను సేర్వరుపవలెను. మన రాష్ట్రము వాయవ్యమునకు దాదాపు సగభాగ మిత్రాగుబోతులగు పేద బతులనుండి వచ్చుచున్నది. అట్టితరీ ఆయాదాయమునందు సగభాగము పేదప్రజల యుపయోగమున వుపయోగించుట సామాన్యన్యాయము.

మంత్రిగారు హృదయపూర్వకముగ

ప్రయత్నింపలేదు

శాసన సభవారి తీర్మానము నాచరణలో తేల్చుటకు చర్య దీనుకొనెనుని మంత్రిగారు గావించిన వాగ్దానమును

గాంచి పంపింపగలిగినందుడ నెంతయో బాగుగ నుండెడిదికాని ఇంతవరకును మనము సంపాదించిన అనుభవములన ఇట్టిపంపనమున కేమాత్రమును అవకాశము లేకున్నది అని ఎ. రంగనాథ మొదలియ్యారుగారు నుడివి ఇదివర కనేకపర్యాయములు మంత్రిగారి వాగ్దానముల నొసర్చి తరువాత త్రోవేసిన నిదర్శనముల వివరించిరి. ఈ మద్యపాన సమస్యను గురించి నిజముగవిచారించి పరిష్కరించుటకు మంత్రిగారు రంతవర కెప్పుడును హృదయపూర్వకముగ ప్రయత్నింపలేదు. మంత్రిగారు తెలిపిన లై సెన్సింగు బోర్డులు, అడ్వైజరీ కమిటీలు ప్రభుత్వమువారి చేతిబొమ్మలు తప్ప జేరుగావు. ఇందు ప్రభుత్వసభ్యులును, నామినేటెడుసభ్యులును అధిక సంఖ్యాకులుగ నుందురు. అందుచే ప్రజాప్రతినిధుల అభిప్రాయము నెగువని యెంచుట కేమాత్రమును అవకాశము లేదు.

శ్రీలు మద్యమును విక్రయింపనీయరాదు

జె. ఎ. సాల్వానాగారు ప్రతిపాదన బలపరచుచు ప్రస్తుతము మద్య విక్రయముతగ్గినయెడల నది దేశమందలి ఆర్థికనష్టితివలన గలిగెనేగాని ప్రభుత్వమువారు నవలంబించిన చర్యల వలన గాదనిరి. మద్యవిక్రయమునకును సారావిక్రయమునకును శ్రీలను దుకాణదారులుగ నుండుటగాని వారిని విక్రయింప నిచ్చుటగాని చాల అనిశితకరము నాచారమనియు అట్టి పద్ధతిని నిషేధింపవలసినదనియు గోరిరి.

తప్పు త్రోవ

రా. బ. టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగారు తిరిగి మాటలాడుచు, ప్రభుత్వము వారితవరకును తామేమా ప్రయత్నములకొనర్చుచుంటిమని ప్రకటించుచుండిరనియు వారెన్ని ప్రయత్నము లొనర్చినను మద్యపానమును తగ్గింపజాలక పోయెను గనుక, పూర్వపుపద్ధతులను వదలి కొత్తపద్ధతుల నవలంబింపవలెనని నుడివరి. ఇందుకు మద్యపాన నిషేధ ప్రచారము ముఖ్యము. జిల్లాబోర్డులన్నియు, తమ ఆరోగ్యాధికారుల నీ ప్రచారముకొరకు ప్రభుత్వమువారికి సహాయమున గెదరు. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వము వారవలంబించుచున్న త్రోవ తప్పు త్రోవ.

ప్రతిపాదన వోటునకు తెల్పుబడగా రి గురు మాత్రము ఆనుకూలముగను 40 మంది ప్రతిపాదనముగను వోటుజేయుటచే వీగిపోయెను. ప్రభుత్వ సభ్యులు, ఆంగ్లో హైందవులు నామినేటెడు సభ్యులు, జస్టిసు పక్షమువారు మహమ్మదీయ సభ్యులు వి. రామచంద్రారెడ్డిగారు ప్రతిపాదనము. వోటుజేసిరి.

ఎ. రంగనాథ మొదలియ్యారు, సాల్వానా, డా. సుబ్బారాయ ను, టి. ఎం. నరసింహాచార్యులు, అబ్బాస్ అలీగార్లు మాత్రమునుకూలముగ వోటుజేసిరి.

తరువాత ఎక్స్ ప్రెస్ డిమాండు అంతయు వోటునకు తెల్పుబడగా సంగీకరింపబడెను.

స్టాంపులు

గౌ. ఖా. బ. ఉస్మాన్ సాహెబుగారు (హోం మంబరు) గారు స్టాంపులు శాఖకింద రు 505 వేలను గ్రాంటుజేయవలసినదని కోరిరి?

పత్రములపై స్టాంపులూట్ తగ్గింపవలెను

పత్రములపై స్టాంపులూట్ తగ్గింపవలెనని డెలువులుగాను, కె. ప్రభాకరతంపనుగారు డిమాండునందు రు 100 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి. జె. ఎ. సాల్వానాగారు ప్రతిపాదనమును బలపరచుచు, కోర్టుఫీజు స్టాంపుఫీజులనుగూడ తగ్గించుటచాల అవసరమనియు, ప్రస్తుతపు హెచ్చుఫీజులవలన, న్యాయమందుట సామాన్యప్రజలకు కష్టసాధ్య మగుచున్నదనియునుడివరి.

“విచారించుచున్నాము”

లామెంబరుగారు చర్చకు ప్రత్యుత్తరమొసరుచు యూరోపియను దేశములందలి న్యాయ స్థాన పద్ధతులకును, ఆంగ్ల దేశపు న్యాయ స్థాన పద్ధతులకును పోలికలేదని నుడివరి. భారత దేశమందలి ప్రాచీన న్యాయ పద్ధతులును, ఆంగ్ల పద్ధతులును ఇంచుమించు నొకేమాదిరిగనున్నది. కోర్టుఫీజుస్టాంపుల విషయమున పన్నుల విచారణ సంఘమువారి నివేదికమునం దుపయోగకరముగ నూచన లాగుగ్గుబడెను. ఋణ పత్రముల సందర్భమున మరికొన్ని పత్రముల సందర్భమునను స్టాంపుల తగ్గింపవలసినదని వీరు నూచించిరి. ఈ విషయమున భారత ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువులకు యెదురు జూచుచున్నాము. ఈ విషయమున ఏర్పాట్లను కారాష్ట్రము వేర్వేరుపద్ధతి నవలంబించుటకంటె ఒకేపద్ధతి నవలంబించుట సమపాదికరముగ నుండును. ఈ రాష్ట్రమున కోర్టుఫీజుల తగ్గింపువిషయమున హైకోర్టువారియొక్కయు జడ్జిలయొక్కయు మునసబలయొక్కయు న్యాయ

వాదనగ్గులయొక్కయు అభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారు విచారించిరి. వారు చెల్లిన అభిప్రాయములలో విభేదములు గలవు. ప్రభుత్వమువారి నూచనలను త్వరలోనే విచారించెదరు. సాల్వానాగారు, గ్రామ పంచాయితీకోర్టులకు, పత్రములపై నామమాత్రపు ఫీజును వసూలు జేయుట కధికార మొసగవలసినదని నూచించిరి. ఇది చాల విప్లవకరముగ నూచన. ఈ నూచన నవలంబించునెడల పంచాయితీ కోర్టులు ప్రవారణకర్తయును గోల్పోవును.

టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగారు ప్రస్తుతములులోనున్న కోర్టు ఫీజు పద్ధతిని ఖండించిరి. హెచ్చు కోర్టు ఫీజులవలన బాధింపబడునది, పేద ప్రజలుగాని భాగ్యవంతులుగారు. సామాన్యముగ ఋణముల పుచ్చుకొననది పేదలు వారా ఋణములనే తీర్చలేకున్న ఫీజులో కంప్లయింతుజేసి హెచ్చు కోర్టుఫీజులనుగూడ వానివద్ద వసూలు జేయుట పాపకార్యము.

ఎ. రంగనాథ మొదలియ్యారుగారు, పంచాయితీ కోర్టులకు నామమాత్రపు ఫీజును వసూలుజేయుట కధికారమొసగుట యేమాత్రము విప్లవకరము గాదనిరి. పంచాయితీకోర్టులకు వెళ్ళు ప్రజల యుత్సాహము ను తగ్గించుట తన యభిప్రాయము గాదు. ప్రస్తుతము పంచాయితీ కోర్టులు ప్రతిస్వల్పకార్యముకొరకును గ్రామాధికారులపై నాధారపడియుండవలసి వచ్చుచున్నది. గ్రామాధికారుల ప్రతికూల పై ఖరీదలన పంచాయితీకోర్టులపని మూలబడుచున్నది. నీకోర్టులు సరిగపనిజేయుట ప్రభుత్వమువారియుద్దేశ మగునో వారికి కొంతమంది శాకరులను తామైన నొసగవలెను లేనయెడల అట్టి శాకరులను వారే నియమించుకొనుటకు వీలగునటుల, పత్రములపై నామమాత్రపు ఫీజునైన వసూలు జేయుట కధికారమునైన నొసగవలెను.

తంపనుగారు తమప్రతిపాదన నుపసంహరించుకొనిరి. స్టాంపుల డిమాండు నంతను వోటునకు తెల్పుగా నామోదింపబడెను.

అటవీశాఖ డిమాండు

డా. ఉస్మాన్ సాహెబు (హోం మెంబరు) గారు అటవీ శాఖకింద రు 45.26 లక్షలగ్రాంటు నొసగ వలెననికోరిరి.

అటవీశాఖ - పంచాయితీ కోర్టులు

“అటవీశాఖ పరిపాలనయందు ప్రభుత్వమువారు కొన్ని సూత్రముల నవలంబింపవలె”నని కోరుటకు గాను ఎ. రంగనాథ మొదలియ్యారుగారు డిమాండునందు రు 101 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి ప్రభుత్వమువారి అడవులను స్వంతముగా పరిపాలించుకొననపుడు వారి కెంత ఆదాయము వచ్చుచున్నదో, పంచాయితీలకులే మొనర్చబడినపుడుగూడ అంతమొత్తమునే పంచాయితీలనుండిపుచ్చుకొనవలెనగాని ఎక్కువ మొత్తమునువిధింపరాదు. పంచాయితీ అధ్యక్షుని, పంచాయితీదారులసభయందెన్నుకొనవలెను. ఇకను మూడువర్సలములకాల కధికారమున నుండవలెను. సాధారణసభ సంతకమున కొకమార్తైన జరుగుచుండవలెను.

హోం మెంబరు ప్రత్యుత్తర మొసరుచు ఈనూచనల నన్నిటిని త్వరలోనే ఫార్మెట్టు అడ్వైజరీ కమిటీయెదుటకు చెచ్చి చర్య దీసికొనెదనని వాగ్దాన మొనర్చి, ప్రతిపాక్షమున సంచరించుకొనబడెను.

గడ్డిని వంటచెరుకును ఉచితముగ

గొనిపోనిచ్చుట

ఎ. రంగనాథ మొదలియ్యారుగారు “అడవుల అభివృద్ధి” కొరకు ప్రత్యేకింపబడిన మొత్తమునందు రు 101 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించి, ప్రజలు గడ్డిని, వంటచెరుకును అడవులలోనుండి గొనిపోవునపుడు తలమాపుల నుచితముగా గొనిపో నియమలెననియు, బండ్లతో దీనుకొనిపోవునపుడు బండి 1కి ఆరుఅజాల చొప్పున మాత్రమే ఫీజు వసూలుజేయవలసినదనియు, బళ్లారిజిల్లాలో అడవులనుండి గొనిపోబడు పచ్చయెరువునకు బండి 1కి ఒక రూపాయిచొప్పున మాత్రమే వసూలు జేయవలసిన దనియు గోరిరి.

హోం మెంబరు:—అడవులను పంచాయితీల శతమొదర్చు పద్ధతిని గురించి ప్రభుత్వమువారు రాలోచించు చున్నాగు. ఈవిషయమున చిఫ్ కన్వల్యేటరుగారి నివేదికము చేరినతోడనే ఈ నూచనలు విచారించబడెను.

ఎ. రంగనాథ మొదలియ్యారు గారు:— రాష్ట్రమునం దెన్నియో అడవులున్నవి. అవియన్నయు పంచాయితీల వశమొనర్చబడువరకు ఈస్వల్పవిషయములకు గూడ వేచియుండవలెనని చొప్పు యుగభూలు పట్టున. పట్టునాల్గ ప్రజలు అటవీ శాఖవానిరి

కోగములవలన ప్రస్తుతము చాల ఇబ్బందులు పడుచున్నార. వానిని వెంటనే తొలగించుటకు యత్నింప వలెనని ఎప్పటి నరకో ఆగియుండ వలసినదని చెప్పుట నా కర్తవ్యమగు లేదు.

హోమెంబరు గారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు అడవులను పంచాయతీలవలె మొనర్చుటకు గావించుచున్న ఆలోచనలు ఈ వత్సరములోనే కార్యరూపమును దాల్చుననియు అంతవరకును ధా నేమియు జేయజాలననియు నుడివెను.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

గ్రామసరిహద్దులందలి అడవిని

తొలగింపవలెను

ఎ. రంగనాథమొదలియారగారు ప్రెస్ బిక్రీ క్రిందనే రు 101 ల తగ్గింపవలెనని మరెయ్యకప్రతిపాదన మొనర్చుచు, గ్రామములకు అతిసమీపమున నున్న అడవులను తొలగింపవలె ననియు అడవులను గ్రామసరిహద్దులకును అగ్రమును అరమొలు నూరమైనను నుండవలె ననియు ఒక అనుజ్ఞప్రత్యుత్తరముతో రెంపి యందంతటను పశువుల మేపుకొనుటకు అనుమతి నియ్యవలసిన దనియు గోరిరి.

హోమెంబరుగారు ప్రస్తుతము తాము అన్నిటికిని ఐర్లీందు సిద్ధాంతములు నేర్పరుపజాలమనియు, ఒక్కొక్క అడవినిగరించి ప్రత్యేకముగానె రేచైన వచ్చిన గొడవ వానిని విచారించెన ననియు చెప్పిరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను అంతటితో సభ వారు లేచిరి.

నేటిది న చర్చ

బడ్జటు డిమాండులపై చర్చ

ఫారెస్టు డిమాండు అంగీకరింపబడెను

చెన్నై పురి శాసనసభ ఈదినమున తిరిగిసమావేశమైనపుడు బడ్జటు గ్రాంటులపై చర్చసాగెను అటపిశాఖ కొన్ని సవరణ లు ప్రపాదించబడినను, అవన్నియు గూడ కొంతచర్చ జరిగిన తరువాత నుపసంహరించుకొనబడెను. సభయందు సభ్యుల సంఖ్య చాలస్వల్పముగ నుండెను. సభాప్రారంభమున 25 సభ్యులు మాత్రమే గలరు.

ప్రశ్నోత్తరములతో కార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను. ప్రిమియరీ ప్రశ్న లభికముగ లేక పోవుటచే నివి 15 ని॥ ల లో ముగిసెను.

వెళ్లి పోయిన సభ్యుల ప్రశ్నలు

ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగానే, రా. బ. టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగారిొక సక్రమచర్చప్రశ్నను చెప్పిరి. మొన్నటి దినమున చాలమంది సభ్యులు సభనుండి వెడలిపోయిరి. వారు సభకు వచ్చుట లేదు. ఈదినమున వారిపేరుల క్రింద నున్న ప్రశ్నలకు ఇతరులచే సస్టి మెంటరీ ప్రశ్నలుగూడ నడుగ వీయబడెను. ఇది సక్రమమైనదా?

అధ్య. — ఆసభ్యులు సభనుండి వెడలిపోయినను, వారు సభ్యులు గాకపోలేదు. గౌరవనీయ సభ్యుడు ఈశాసనసభయందు నాల్గునవ్వరములకు పైగా సభ్యుడుగ నున్నాడు అట్టి అనుభవజ్ఞున కీమాత్రము విషయములు చెప్పియుండవలెను.

రావుబాద్దర టిం. ఎం. న. ఆచార్యులుగారు: — కేసు నాల్గునవ్వరములకుపైగా సభ్యుడుగానున్నను ఇట్టిసంఘటన మివ్వర కెప్పుడును సంభవించి యుండలేదు.

లేచివెళ్లిన సభ్యుల ప్రతిపాదనలు

లేచివెళ్లిన సభ్యులు నోటీసు నొసగియున్న తగ్గింపుప్రతిపాదనలకు ఇతరసభ్యులంపపాదించుట కనుమతి నొసగవలెనని ఎ. రంగనాథ మొదలియారగారు రభ్యక్షుని గోరిరి. వారు నోటీసు నొసగిరిగా, తిరిగి ఆ విషయములకే మరెయ్యక ప్రతిపాదనను చెప్పు టవసరమని యెంచి, ఇతరసభ్యులు నోటీసు నొసగి యుండలేదు. ఇప్పుడువారు వెడలిపోవుటచే, ఆప్రతిపాదనలు చర్చకు చే వీలులేకున్నది. ఈ విషయమున అనుమతి నొసగు అధికార మధ్యక్షుని చేతులందున్నది. ఆ యధికారముక్రింద నీయనుమతిని నొసగవలసినదని కోరుచున్నాను.

లా మెంబరుగారు మొదలియారగారి నూచన నాడే కిట్టియు అందుకు చాల కారణములు గలవని నుడివీరి లేచి వెళ్లి పోయిన సభ్యులు తిరిగివచ్చి వాని నుపపాదించుటకట్టియాటంక ము ను లేదు. అంతియ గాక ఆయన వ్యయ పట్టిక చర్చ సాంప్రదాయమును బూచినయెడల, ఒకసభ్యుడు నోటీసునొసగని ఇతర సభ్యుల ప్రతిపాదనలకు నోటీసునొస గకుండు నాచారములేదు.

రంగనాథ మొదలియారగారి నూచన సభ్యక్షుడంగీ క్లేరింప లేదు.

ఆర్థిక పరిహారసంఘమునకు ఎన్నికలు

గా. టి. ఇ. మాయురగారు ప్రాత ఆర్థిక సలహా సంఘ ము ఈవత్సరము గూడ నిలిపియుంచవలెనని ప్రతిపాదించిరి ఈ సంఘమునందిప్పడు సి. ఆర్. రెడ్డి, మార్తాండప్పిళ్ల ప్రభాకర తంపన్, నునామ్మదు మూసానేటు, కల్లెళ్ల సామెలు, గౌన్ మియ్య సామెలు గార్లు సభ్యులుగ నుండిరి.

డి. బ. కృష్ణమనాయకు, రామనాడు రాజుగార్లు, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారువై గు చాన్సులరు పదవి నంగీక రించెనుగనుక నతడిసభయందు సభ్యుడుగ నుండజాలవనియు, అందుచే వారిస్థానమున మరెయ్యకరి నెన్నుకొనుట బాగుగనుం డుననియు నుడివీరి.

నెట్టెంబరు నెలలోపున నీ సంఘము రెండుమాడు ప ర్తాయములకంటె నెక్కువ పర్తాయములు సమావేశమగా దని యు నాల్గయిదు సస్టి మెంటరీ గ్రాం టులగురించి చర్చించుట తప్ప ఎక్కడవని లేదనియు, అంతియ గాక ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ వైసుచాన్సులరు పదవి నంగీకరించి సంతమాత్రమున వారి శాసనసభ్యులకు భంగముగలుగదనియు, అ డి ప్రభుత్వోద్యోగములశీర్షికలోనికి రాదని తనకు దోచుచున్న దనియు, కాని ఆవిషయమును విచారించిగాని నిర్ధారణగ చెప్ప టకు వీలులేదనియు నుడివీరి.

పిమ్మట సభవారీ ప్రతిపాదన కంగీకరించిరి. పిమ్మట అటపిశాఖ డిమాండుపై చర్చసాగెను

రేంజర్ల జీతములు

ఫారెస్టు రేంజర్ల జీతములను హోదాలనుఅభివృద్ధి పరుప వలసినదని కోరుటకు గాను జె. ఎ. సాల్దానా గారు “ఎస్టాబ్లి షుమెంటుల” వ్యయమునందు రు100 ల తగ్గింప వలసినదని ప్రతి పాదించిరి. ప్రస్తుతము అధికముగ గావలసినది రేంజర్ల గాని నూ పరువై జర్ల గాదు. రేంజర్ల పని చాలక్ష్మమైనది. నిరతముచాల ఉపద్రవములతో గూడుకొనినది. అందుచే వారిజీతములను సాకర్తములను హెచ్చింపవలెను

హోమెంబరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, రేంజర్ల ప్రస్తుతస్థితి సంతృప్తికరముగనే యున్నదనియు వారిలో ఆసం తృప్తిలేదనియు, అందుచేత నీవిషయమును విచారింపజాలనని యు నుడివీరి. ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

రేంజర్లకు డిప్యూటీతాసిల్దారుల యుద్యోగములు పంచాయతీ డిప్యూటీ తాసిల్దారులను రేంజర్లనుండి ని యమింప వలసినదనియు గోరుటకుగాను ఎ. రంగనాథ మొదలి యారగారు “ఎస్టాబ్లిషుమెంటు” వ్యయమునందు రు50 వేలను తగ్గింప వలసినదని ప్రతిపాదించిరి. డి. బ. కృష్ణమనాయకు, ఎ. రామస్వామి మొదలియార్లు బలపరచిరి.

హోమెంబరు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ప్రస్తుతపద్ధతియే బాగుగ నున్నదనియు, వివను పిలుచుబట్టి, ఈనూచన విచారింప బడుననిరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించు కొనబడెను.

కన్సర్వేటరులసంఖ్యను తగ్గించుట

ఫారెస్టు కన్సర్వేటరులసంఖ్యను తగ్గింపవలసినదని కోరు టకు డి.బ. కృష్ణమనాయకుగారు రు100ల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. ఇదివరకు వీరిసంఖ్య నాల్గుమాత్రమే. ఇటీవల వీరిసంఖ్య యొక్కమారు హెచ్చిపోయెను; ఈసంఖ్యను పూర్వ పు మొత్తమునకు తగ్గింపవలెను.

హోమెంబరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నీనూచనను గురించి తానిప్పు డెట్టివాదాసము నొసగజాలననియు నుడివీరి. కృష్ణమనాయకుగారు ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనిరి.

రిజినరేటరుల తొలగింపవలెను

రిజినరేటరులను తొలగింపవలెనని గోరుటకుగాను జె. ఎ. సాల్దానాగారు రు 15000 ల గ్రాంటును తొలగింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, వీరికి తగిన పనిలేదనియు కొంతమందికి ఉద్యో గముల కల్పించుటకుగాను క్రొత్తిగా నేర్పరుపబడె ననియు నుడివీరి. ఇదివరకు అటపిశాఖయందు సాధారణ శాఖవారీ జేయుచుండిరి.

అటపిశాఖ కార్యదర్శి ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, సాధారణ శాఖవారు, క్రొత్త అడవులను పెంచువనిని సరిగ జేయజాలక పోవుచుండిననియు, అందుచే నీప్రత్యేకశాఖ యేర్పరుపబడవలసి వచ్చెననియు నుడివీరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

మేకల మేపుకొనుట కనుమతి

రైతుల అడవులయందు మేకలను మేపుకొనినీయ్యవలె నని గోరుటకుగాను వి. రామచంద్రారెడ్డిగారు రు 10000 లను తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి. మేకలను మేపుకొనుటకు వస తులలేక ప్రజలు చాల బాధపడుచున్నారు. మేకల సంఖ్య చాల తగ్గుచున్నది. ఇందువలన రైతుల పంటలకు ఆర్థికస్థితికిని చాల భంగము గలుగుచున్నది.

హోమెంబరుగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు నీవిషయమిది వరక నేక మారులు విచారింపబడెననియు మేకల నడవులోనికి పోని చ్చిన యెడల చెట్లు పెరుగజాలవనియు అందుచే మేకల నడవు లలోనికి ప్రవేశింపనీయకుండుటకు ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించుకొనిననియు నుడివెను.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

నాన్ వోటబులు మొత్తము హెచ్చుటకు

కారణమేమి?

రా. బ. టి. నరసింహాచార్యులుగారు “అడవుల శీర్షిక క్రింద” వ్యయమునందు రు 1000 తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు కొన్నిప్రశ్నల సడిగిరి.

ఇదివరకు కంటె 1926-27 సం॥ ఆయవ్యయపట్టిక ఫారెస్టు అంచనాలలో నాన్ వోటబులు మొత్తములు చాల హెచ్చుగ నుండుటకు కారణమేమి? ప్రభుత్వమువారు అడవుల పోషించు విషయమున మాత్రమే క్రేడ వహించి ఇతర విషయముల నిర్లక్ష్యమొనర్చక అడవుల నభివృద్ధి జేసి లాభకరముగ వనర్పట కెత్తించవలెనని లాభకరములు గాని అడవులను తొలగింపవలెను.(4) అడవులను వేర్వేరుతరగతు లుగా విభజించి కొన్నిటిని గ్రామ పంచాయతుల వశమొనర్చు విషయము విచారించుటకు జిల్లాకలెక్టరుల అభ్యుత్తరక్రిందనియు మింపబడిన ఉపసంఘముల నివేదికముపై ప్రభుత్వవారు దీను కొనిన చర్యయేమి?

హోమెంబరుగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు ఇదివరకేశాఖయం దు పనిచేయుచున్న రాష్ట్రీయ శాఖోద్యోగులలో కొందరినిభార తర కార్యదర్శి ఇంపీరియలు సర్వీసు గ్రేడులోనికి దీసికొని రా యలుకమివను శిఫార్సుల ప్రకారము జీతముల హెచ్చించెనని యు అందుచే నాన్ వోటబులు మొత్త మీ వత్సరము హెచ్చైన ని యు ను డి వి రి. అడవుల వలన లాభము రానంతమాత్రమున వానిని తొలగించుటకు వీలులేదు. దేశమందలి శీర్షిష్టపరిస్థితులకును వర్షములకును ఈఅడవు లవసరము. జిల్లాసంగ్రహముల నివేదికములనుప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నా రు. త్వరలోనే చర్యదీనుకొనెదరు.

నరసింహాచార్యులుగారు ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొని నపిదప డిమాండు వోటునకురెట్టుబడి ఆమోదింపబడెను. సభవారంతట ఫలహారములకు లేచిరి.

హిందు మహమ్మదీయ సమన్య

అలహాబాదునాయకుల ప్రయత్నములు

అలహాబాదు, మార్చి 18:—అలహాబాదునందలి హిం దువులకును మహమ్మదీయులకును మైత్రి పెంపొందింపజేయుటకై రెండు సంఘముల నాయకులను ఇష్టాగోష్ఠిప్రసంగములు జరుగుచున్నవి. రెండుసంఘముల నాయకులు కలిసి ఒక ప్రకటన గావించెవరని తెలియుచున్నది. హిందుమహమ్మదీయ సమన్య పరిష్కారము కాక ప్రస్తుతమున్న స్థితియందే యుండిన దేశ ప్రశస్తిభివృద్ధికి భంగముకలుగుననియు కావున భేదములను తొల గించుట అవసరమనియు ఈప్రకటనయందు నూచింపబడును. అన్ని విషయములను గురించి ఆలోచించుటకు త్వరలో రెండు సంఘముల ప్రతినిధుల సమావేశము జరుగును- రెండుసంఘముల నాయకులు ఇంకవరకు సరసముగనే సంభాషణలుజరుపు చున్నారు.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘసభ

ఏలూరు, మార్చి 17:— శ్రీ దండు నారాయణరాజు గారు ఏలూరునుండి ఇట్లు తంజినంపిరి: పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ సాధారణసమావేశము నిడదవోలులో ఖాది బోన్సు ఆఫీసులో 21 వ లేదీ ఆదివారమునాడు మాడును. నూ తనసంవత్సర కార్యనిర్వాహకవర్గపు తెన్నికయు రాష్ట్రీయసం ఘసభ్యుల ఎన్నికయు జరుగును. రాబోవు శాసనసభ ఎన్నికలకు అభ్యర్థులను ఆఖరుసారి ఎన్నుకొందురు. క్రొత్తగా ఎన్నుకొన బడిన జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘసభ్యులందరును రాగోరెవను. ప్రత్యే కఆహ్వానములు పంపబడలేదు. కాంగ్రెసువాదులును కాంగ్రెసు యందు సానుభూతి గలవారును వచ్చి సభాకార్యక్రమమునకు తోడ్పడ కోరు చు న్నాను. కాంగ్రెసు తరపున ఈ జిల్లా నుండి శాసనసభల అభ్యర్థులుగ నిలువదలంచినవా రందరును రాప్రార్థితులు. రాజా టకపాయి న లేమ సమ్మతిని కార్యదర్శివదనన్న సమోనాప్రమా ణములను సంతకముజేసి తెలియపర్చగోరెదను.

నూతన పక్ష నిర్మాణము

భారతజాతీయ పక్షము

ఎన్నికలకు స్వతంత్ర, మితవాద, రెస్పాన్సివు సహకారపక్షము లొకటగునా!

(ప్రీ ప్రెస్)

బొంబాయి, మార్చి 18:—జాతీయ మితవాది సంఘ కార్యదర్శియగు సి. జె. చింతామణిగారి పుత్రుడు బొంబాయిలో నున్నారు. 2 శతాబ్దముల ప్రభుత్వచర్యకు గడంగుట కిష్ట పడు రాజకీయపక్షములన్నిటిని ఒక్కటిగా జేయుటనుగూర్చి యివట స్వరాజ్యవ్యవస్థ ప్రముఖులు వారితో సంప్రదింపులు జరుపారు. 21 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సామ్రాజ్య పౌరసంఘాలయమున సాయంత్రము 4 గంటలకు అన్ని పక్షముల యిష్టాగోష్టికై వర్తమానలు సెటల్యాడుగా రొకసభ జరిపెదరు. చింతామణిగారు జయకరుగారితోను యితర రిస్పాన్సివు సహకారవాదులతోను గోష్ఠిసల్పుచున్నారు. భారతజాతీయ పక్షమును పేరుతో క్రొత్త పక్షమును నిర్మించు నుద్దేశముతో ఏప్రిల్ 3, 4 తేదీలందు బొంబాయిలో అన్ని పక్షముల ప్రముఖుల సభ నొకదానిని జరుపవలెనని గూడ ఆలోచనలోనున్నది. అప్పుడే ఆహ్వానములు బంపినటుల దేశీయులనుండి జనాగారు అందు సంకమజేసినటుల చెలియుచున్నది. ఇందు ఉద్దేశము లిబరలు, ఇండిపెండెంటు, రెస్పాన్సివు కోఆపరేషను పక్షములు యీ భారతజాతీయపక్షమునందొక్కటియై వచ్చేయొన్ని కలందు స్వరాజ్యపక్షముతో పోటీజేయవలెనని తలచినటుల చెలియుచున్నది.

రెస్పాన్సివుసహకారవాదుల యభిప్రాయ మేమనగా లిబరలు ఇండిపెండెంటు పక్షములవారు దేశమును సక్రమ ప్రభుత్వచర్యకు గడంగునటుల జేయగోరునెడల రెస్పాన్సివు సహకారపక్షమున జేరి తరువాత అసకాతము రాగానే కాంగ్రెసులో జేరి దానిని వారీయుద్దేశము ప్రకారము మార్చుచున్న గాని తామీ క్రొత్తపక్షములో జేరలేమనుచున్నారు. కాంగ్రెసువాదులుగానివారి కొక ఆక్షేపణ గలదు.

ఈమధ్య జరిగిన అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభకాంగ్రెసు ఒకపక్షసంఘక జేసెను గాని జాతీయ సంఘక పరిగణించలేదు. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానము నందు కొద్ది మార్పుల జేయునెడల యాక్షిప్తము తొలగిపోగలదు. ఆ ప్రకారము కాంగ్రెసు సంఘలు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు పనిజేయుమండ కాంగ్రెసు వారుకా కాంగ్రెసు పేరగాక మరియొక పేరుతో అభ్యర్థులుగ నుండి అందువలన నెట్టి ఆటంకము లేకుండ యెన్ని కలలో పాల్గొనుటకు హక్కుండవలయునని కోరెదరు. ఈభారత జాతీయ పక్షమునకును దెసాంటు, సప్రూ మానిఫెస్టోనును సంబంధమేమియు లేదు. వారు బొంబాయిలో ఏప్రిల్ చివర రోజులలో సభ జేసి కామవెల్తు లిల్లుపేర దేశమునందు సహకారము గలుగునటుల జేయజూచుచున్నారు.

కరాచీమ్యునిసిపాలిటీ—ఖద్దరు

బడ్జెటుచర్చ

(ప్రీ ప్రెస్)

బొంబాయి, మార్చి 18:—కరాచీ మ్యునిసిపాలిటీ బడ్జెటు చర్చసమయమున పనివారలకులకు 17 వేల రూ పాయలు ప్రత్యేకింపగా జాతీయపక్ష సభ్యులు వారికి ఖద్దరు కొని యియ్యవలెనని పట్టుబట్టిరి. ఈఉపపాదన మప్పటి కాపిజేయబడెను. ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటులకు గానున్న 10 వేల ఖర్చును దీని జేయుటకు జాతీయ పక్షసభ్యు లుపాదించిరి. వై.పెండియరీ మేజిస్ట్రేటులు యీపనిని బాగా జేసెదరని వారి యభిప్రాయము. ఈఉపపాదన మోడిపోయెను.

మద్రాసు కాంగ్రెసుసంఘసభ

మద్రాసు జిల్లాఆంగ్ల కాంగ్రెసు సంఘసభ సాధారణ సమావేశము 22 వ మార్చి సోమవారమునాడు ఆంగ్లవత్రికాలయమున జరుగెను. రాష్ట్రీయ సంఘమునకు 10 మంది సభ్యుల నెన్నుకొనుటయు నూతన సంవత్సరమునకు కార్యనిర్వాహకులను ఎన్నుకొనుటయు కార్యక్రమముగ గలవు. (ఆ. ప్రె.)

మద్రాసు పత్రికలు

విద్యవిద్యాలయములు పరీక్షలు:—ఏప్రిల్ 1-వ తేదీన విద్యవిద్యాలయ కార్యాలయము సెలవగుటచే మాయబడును. తిరిగి 7 వ తేదీన తెరచి పరీక్షలు ప్రారంభించెదరు.

నూతన సర్దుబాటునరలు:—కన్నులు ఎం. ఎస్. షాదరి ఇ. ఎం. ఎస్. జనరలు ఆస్పత్రి నూపర్చెంటుగారిని మదరాసు ప్రభుత్వ స్ట్రమజనరలుగా మేజరుజనరలు టైమన్సుగారి స్థానే నియమించుటని తెలియచున్నది. టైమన్సుగారిని ఇండియన్ మెడికలు సర్కిసు డైరెక్టరు జనరలుగ నియమించిరి. షాదరిగారు యీ రాష్ట్రమునందున్న ఐ. ఎం. ఎస్. ఉద్యోగులందరికన్న యెక్కు వినుభవముగలవారు.

ఎన్నిక తగాదా

సర్ అన్నామలెచెట్టిగారి ఎన్నికనువిచారించుట గా|| ది. బ. సర్ అన్నామలెచెట్టిగారు ప్లేటెకాన్సిలు నకు మదరాసు ప్రతినిధిగ ఎన్నుకొనుట ఎన్నికనిబంధనలు 7 ప్రకారము సక్రమముగాదని కె. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు అజ్ఞీపెట్టియుండిరి. సదరు అజ్ఞీనిగూర్చి విచారణ గా|| న్యాయాలకు, రా. బ. ఎస్. వరదాచారి, కె. కుందరం చెట్టిగార్లను విచారణసంఘముగ గనర్చరు జనరలుగారు నియమించిరి. ఈ సంఘమునకు వాలసుగూరు అధ్యక్షులుగ నుందురు. మదరాసులో విచారణ జరుగును.

మోటారు ప్రమాదము:—నిన్నరాత్రి మద్రా విగ్రహమునద మోటారు ప్రమాదము జరిగినది. ఒక విరోపీయుడు రాత్రి తన మోటారు వైకిలుమీద తిరిగివచ్చుచుండెను. వాలాజాలోడ్డునకు వచ్చునంతలో 40 ఏండ్లవాడొకడు వైకిలు ముందుగా రోడ్డుకడ్డముగా వెళ్లెను. మనిషి పడిపోయెను, చెబ్బులు తగిలెను. విరోపీయుడును వైకిలు నుండి పడెను. ఇరువురును తెలివి తప్పి రోడ్డుపై బడియుండిరి, ఇంపీరియలు ఛ్యాంసుకు సంబంధించిన బుల్లిక్కుగారు తమ వైకిలుపై వచ్చుచు ఇరువురును జూచి జనరలు ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోయిరి. వారాసు పత్రిలో నున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఎల్లెక్ట్రీకు తీగెలలో చిక్కి చచ్చుట

నిన్న మధ్యాహ్నము కొబ్బరి చెట్ల నెక్కుచున్న కొబ్బరి కంట్రాక్టరు మాణిక్య గ్రామణి తీగెలలో చిక్కి ప్రాణముపోయి యుండెను. విచారణలో మధ్యాహ్నము కాయలకొరకువెట్టెక్కి కత్తితో గెలను కొట్టుటకు విసరెను. ఆ కత్తి తీగెలకు తగిలెను. మను తగిలి తీగెలలో చిక్కికొనియెను మైలాపూరులోపోలీసు వారు వచ్చిరిగాని తీగెలలో చిక్కినవానిని లాగుటకు పిలువలేక పోయెను. కార్పొరేషనువారికి కబురంపిరి. బాటరీ ఆఫీసుజి. వానిని తీగెలలో నుండి తప్పించిరి. ఆకస్మిక మరణముని విచారణలో జేర్చిరి (ఆ. ప్రె.)

నేషనలు యూనివర్సిటీ పట్టభద్రుల సంఘము

సాంఘత్వికసభ

నేషనలు యూనివర్సిటీ పట్టభద్రుల సంఘముయొక్క వార్షికోత్సవమును రాబోవు ఏప్రియలునెల 2, 3, 4 తేదీలలో అడయూరులో జరుపుటకు కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు నిశ్చయించినారు.

ఈ సభలో రాబోవు సంవత్సరమునకు అధికారుల ఎన్నికలు, ఆదాయవ్యయపట్టికనిర్ణయము, ఇక ముందు సంఘము వారు చేయవలసిన కార్యమును ఆలోచించి తీర్మానించుట మొదలగు విషయములు ఆలోచింపబడును.

ఇతరవోట్లనుండి వచ్చు సంఘసభ్యులకు అడయూరులో సంఘకార్యాలయమున మజ్జనభోజనాదులకు ఏర్పాట్లు చేయబడును. సభకు వచ్చు సభ్యులు ముందుగా కార్యదర్శికి తెలుపగోరుచున్నారు.

అడయూరు, } వి. ఎస్. శర్మ.
17-3-26. } బి. ఏ. బి. టిక్కి
కార్యదర్శి.

ఆంధ్రనాయకుల పర్యటనము

కాంగ్రెసుప్రచారము

శ్రీయుక్త టి. ప్రకాశం పంతులుగారు సి. టి. యన్. సరసింహారాజుగారు రేవుసాయంకాలము కలకత్తా మెయిన్ లో నెట్లూరుకు వెళ్లెవరు. అచ్చటినుండి 25 వ తేదీ గుంటూరులో జరుగనున్న జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమునకు వెళ్లెవరు. ఈ సభ యందు ఎన్నికలను అభ్యర్థులను నిర్ణయించు విషయమై ప్రజాచింపబడును. సభకు తాలూకాలోనుండి ప్రముఖులు, కాంగ్రెసు సభ్యులు కానివారిహాడ వచ్చి తమతమ అభిప్రాయములు తెలుప ప్రార్థితులు పర్యటన సంఘసభ్యులకు ఉపమాత్రము, పారిసర్వోత్తమరావుగార్లు గుంటూరులో వీరితో కలసికొనెదరు.

స్వరాజ్యపక్షమువారు సామ్రాజ్య శాసనసభ యందు చేసినపని:—

చెన్నపరి నగర కాంగ్రెసు సంఘముల యాజమాన్యమునప్రత్యనియమనీధియందలి గోకలేహాలులో శుక్రవారం 19 వ తేదీ సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఒక సభజరుగును: 'స్వరాజ్యపక్షమువారు సామ్రాజ్య శాసనసభయందు చేసినపని'యను విషయమై ఆర్. కె. మణ్సుగం చెట్టిగారు యం. యల్. ఎ. ఉపవ్యసించెదరు. శ్రీమాను యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

రెండవ నాయుడుమహాసభ:—

ఈ సభ ఏప్రిల్ 2, 3 తేదీలలో మదరాసున జరుగును. సభలో రాజకీయములుండవు. నాయుడుసంఘాభివృద్ధియే చర్చింపబడును.

ఆర్. మదనగోపాలునాయుడుగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు. సర్. కె. వెంకటరెడ్డినాయుడుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. ఆహ్వానసంఘసభ్యత్వమును రూ. 5, ప్రతినిధి రుసుము రూ. 1. బయటివారికి భోజనబహుళములుచితము. కె. వెంకటస్వామినాయుడుగారికి 125, ఆచియప్పనాయక రిఫి విలాసమునకు చందాలంపపడెను. ఏప్రిల్ 4 వ తేదీన ప్రత్యేకముగ స్త్రీలసభ జరుగును.

అడవిపంచాయితీలసభ:—

చెన్నరాష్ట్ర అడవిపంచాయితీల సభ గోఖలేహాలులో యీనెల 22-వ తేదీన జరుగును. గవర్నరుగారు నాడుదయము 11-30 గంటలకు సభను తెరచెదరు. గా|| హోము మెంబరుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

మదరాసు కార్మికసభ:—

రంగస్వామి అయ్యంగారి ఉపన్యాసము:— నిన్న సాయంకాలము ఎడ్వర్డుపార్కులో జరిగిన కార్మిక సంఘ సభయందు ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు ఉపన్యసించిరి. కార్మికులస్థితి నభివృద్ధి జేయుటకై గావింపబసిన ప్రేడు యూనియను చట్టపు ప్రాముఖ్యమును చెలియజేసిరి. కార్మికుల సహాయార్థము స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ ప్రభుత్వమువారికి సహకారమొనర్చి యీచట్టము నామోదింపజేసిరి. ఈచట్టమును నిరుపయోగము జేయుటకై పెట్టుబడిదారులు, ధనాధికులు చాల యత్నించుచుందురు. కార్మికులు వారిమాయలలో ఒటరాదు. తమ కార్మికసంఘములను అభివృద్ధిజేసికొనవలెను. మిల్లు అధికారులు సంఘములు స్థాపించి ఆంధ్ర కార్మికుల జేతుడని కోరుదురు. కార్మికు లెంతమాత్ర మంగీకరింపరాదు. కార్మికులు, కర్షాగారాధికారులు ప్రతిపక్షులు కావున ఎవరిసంఘములు వారికి ప్రత్యేకముగ నుండవలెను. కలసియున్నచో లాభము లేదని అయ్యంగారు చెప్పిరి.

రాకపోకలు—

అమల్ల మే టెడు న్యాయుడు పేషరు కంపెనీతో తన సంబంధము వదలు కొనిన ఆర్. ఎస్. శర్మ సి. టి. ఇ. గారు నేడుదయము మదరాసు వచ్చిరి. ఇకముందిండియాతో వార్తాపత్రికలసంబంధ ముండుకొన దలచుకొన లేదని పత్రికా విలేజిడికి చెలిసిరి. వచ్చేనెలలో యూరప్రెజ్డల నున్నారు. అటునుండి వచ్చిన పిమ్మట జిల్లా మిల్సులో చేరెదరు.

అర్. కె. మణ్సుగం చెట్టిగారు ఎం ఎల్. ఎ హోచ్చరు ఇంజనీరు డంకనుగారు నేడుదయము వచ్చిరి.

డా|| ఆనిబిసెంటుగారు జమ్మదాసుద్వారకదాసుగారు, సర్ విక్టరు శామూనుగారు నేడుదయము వచ్చిరి. నెట్లూరు కలకత్తాగారు పర్. పోటీ ఇన్స్టిట్యు షేబుగారు నిన్న రాత్రి వెడలితి.

పౌరుల హక్కులు-విధానము

శాస్త్రాగారి "కమల" ఉపన్యాసములు

8

గౌ॥ వి. ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రాగారు మొన్న పాఠశాలము ఆందోళన హాలులో భారతీయ పౌరసత్వముల గూర్చి మాడగడ పన్యాసము నొసంగుచు యిట్లు చెప్పిరి.

మతస్వాతంత్ర్యము

మతస్వాతంత్ర్యము విషయమున భారతీయులు అట్టి ఫిర్యాదు జేయవలసిన అవసరముండదు. 1850 సం॥ 21 వ చట్టము ఇందువిషయమునగల ప్రతిబంధకములన్నిటిని తొలగించి నష్టపరిమితిని యీ స్వేచ్ఛను పూర్తిగా అనుభవించుచున్నాము.

విద్యావిధానమున దీనివిషయమున చిన్నపాళ్ళొకటి భాములకు నిరాకరింపబడినది. నాగరిక దేశము లన్నింటిలో ప్రభుత్వధనసహాయము నుపొందు ప్రతివిద్యాసంస్థయందు విద్యార్థులకు మతవిద్యా నిర్బంధము లేకుండ వ్యావహారికవిద్య నేర్పు కొనుటకు అవకాశము గలదు. ఈదేశములో ప్రాబుల్యము క్రైస్తవ ప్రచారకసంఘమువారు పాపిందు విద్యాలయములందు యీ స్వేచ్ఛ లేదు. 1870 సం॥ లోనే ఇంగ్లాండులో గుర్తింపబడిన యీ స్వేచ్ఛ యిచ్చుట యిప్పటికి లేకుండుట విచారమగుచున్నది. ఇతరరాష్ట్రములలో కాసనసభ్యుల బౌద్ధార్యము వలన విద్యావిధానమునందు (కాంపన్యక్లాజు) మతస్వాతంత్ర్య నిబంధన చేర్చబడుచున్నది. మనరాష్ట్రములో విశ్వవిద్యాలయము నెనేలు, కాసనసభ్యులు యింకను వెనుకబడియున్నారని చెప్పవచ్చును. ఈనిబంధన అవశ్యకతను మీరు గుర్తించలేదు. విద్యావిధానమునందు ప్రాబుల్యము మిషనరీలవల మధికమగుచున్నది. వారు ప్రస్తుత మనుభవించుచున్న సౌకర్యమును వదలుకొన నియ్యకొనరు. "విద్యాసంస్థలో మతబోధన విడచి యితరవిషయముల నేర్పుకొనుటకు విద్యార్థులకుగల హక్కు నిరోధించుకాసన మేదియు అమలు జరుపరాదు" అని పైన పేర్కొనిన నిగ్గింప నూచించుచున్నది.

ప్రతికాస్వాతంత్ర్యము

పౌరులు తమ ఆర్థికప్రాముఖ్యతను విరివిగా వ్రాతమాలమున ఉపన్యాసములు పత్రికలద్వారా ప్రకటించుటకు గూడ కొన్ని సక్రమమైనవి. కొన్ని అక్రమమైనవి ప్రతిబంధకములు గలవు. కాని యిదివరకు మనము హోరాహోరీ పోరియుండిన ప్రెసు ఆట్ట యిప్పుడు తొలగించబడినది. ప్రభుత్వమువారు అసాధికారసభ్యులు తాత్కాలికముగ సహకారము కలిగియుంటున్నానని ఇది భవించెను. ప్రెసుఆట్ట తొలగించినను, ప్రతికలవలన ప్రభుత్వమున కేమియు ముప్పువాటిల్లకుండ కొన్నినిబంధనలను యితర చట్టములలో చేర్చిరి. క్రిమినల్ ప్రొసీజ్యుకోడులో 99 సెక్షన్ ప్రభుత్వ ఉత్తరువు ప్రకారము రాజద్రోహపు గ్రంథములను, వార్తాప్రతికలను ముద్రికాలయములను జప్తు చేయుట కధికారముగలదు. కాని దీనికట్టి ఆక్షేపణ యుండదు. ఎగ్జిక్యూటివు ఉద్యోగి లబ్ధునర్హులను హైకోర్టును అపీలు జేసికొనవచ్చును. కావున ప్రజలు సంతృప్తి చెందవచ్చు. పోస్టాఫీసు, నీకస్టేషన్ చట్టములలోగూడ నిట్టి మరతులు గలవు.

ప్రభుత్వోద్యోగములు-సంఘాభిమానములు

ప్రభుత్వోద్యోగముల నిచ్చుటలో అర్హతగల ప్రతిపౌరు యొక్క హక్కుండవలెను. అందరకు సరసమానముగ హక్కుండవలెను. జాతిమతసర్వభేదముల బట్టి యెవ్వరిని తొలగింపరాదని ప్రభుత్వ చట్టములోగలదు. అయినను విరోధియను, ఇండియనుల మధ్య ఉద్యోగముల పంచి యిచ్చుటలో యీ న్యాయము గమనించుటలేదు.

చాలరాష్ట్రములలో ప్రభుత్వమువారిచే గాక కాసనసభల యిచ్చిన యీవిధములు పాటింపబడుచున్నవి. కొన్నిసంఘముల వారికి ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసంగుచున్నారు. ప్రభుత్వోద్యోగ గులందరు ప్రభుత్వసేవకులేగాని అధికారమునందుండు ప్రత్యేక పక్షముయొక్క సాక్షులు కారని జర్మనీకోడులో గలదు. కావున ప్రతిఒక్కరిగూడ తన ఉద్యోగలాభములకై ప్రత్యేక పక్ష న్యాయకుల ఆదరణ కోపము ప్రాకుటాడ నవసరములేదు. కాని, అట్లు జరుగుటలేదు.

ప్రత్యేకసంఘాభిమానములు ప్రబలినచో ప్రత్యేక వ్యక్తులకాక ప్రజాసమాహమున కంతకు నష్టదాయకమగును. సంఘమునగా మానవసంఘములకు చెందును. సంఘాభివృద్ధి దేశాభివృద్ధి జరుగవలెన్న ప్రతిపౌరుడు అధికమైతిక విజ్ఞానాభివృద్ధిని జెందవలెను.

బహిరంగసభలు

బహిరంగసభల విషయమున రెండు అంశములు నూచించవలసియున్నది. క్రిమినల్ కోడులో 127, 132 రెండు సెక్షన్లు అక్రమసంఘముల నణచివేయుటకు నుద్దేశింపబడినవి. ఇవి యితర దేశములో కన్న యెక్కువ కఠినముగనున్నవి. వీని తొలగింపవలెనని స్టేటుకాన్సిలులో నేను ప్రతిపాదించితిని. గాని సెగ్గలేదు. తరువాత ఎసంబ్లీలో డి. బి. రంగాచార్యులుగారు ప్రతిపాదించిరి. గెల్చిరి. కాని స్టేటుకాన్సిలు వారు ప్రతిహేతుముగ నుంటుంటే అమలు జరుగలేదు. ఈసెక్షన్లు ఆక్షేపించుటకు మాడు కారణములు గలవు. అక్రమసంఘముల చెదరగొట్టుటకు పూర్వము పోలీసువారు మేజిస్ట్రేటు హెచ్చరిక జెలువవలెనను నిర్బంధములేదు. హెచ్చరిక చెల్లినపిదప ఒకగంట చర్యదీసి కొనక వేచియుండవలెనని ఇంగ్లాండులో నిబంధనగలదు. ఈమాట వీని స్టేటుకాన్సిలుసభలో నవివరి. కాని విమర్శకు నేను నష్టపరిమితి వచ్చెను (నష్టపు)

ఈగంటలోపున అక్రమసంఘ మనబడు గుంపు చెదరిపోయినచో మేజిస్ట్రేటుకాని పోలీసువారు కాని వేచియుండ నవసరములేదు. ఎగ్జిక్యూటివు ఉద్యోగులు మితిమీరి ప్రవర్తించినచో నష్టపక్షవారు సివిల్కోర్టులో దావాచేసి నష్టపరిహారము బుచ్చుకొనవచ్చును. ఇంగ్లాండు సిపాయిలుగూడ సివిల్కోర్టు న్యాయమునకు బద్ధులు కావలసినదే. తిరుగుబాటు సమాహముల సహమటకు పూర్వము గవర్నరు జనరలుగారి ఆనుమతిని బడయవలసియున్నది. కాని ఈ అనుమతి నామకా యున్నదే గాని యెన్నడు చర్యకు పూర్వము బడయుటలేదు.

1910 సం॥ రాజద్రోహపు సభల చట్టముగలదు. ఈచట్టము ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు నూచించు కొన్ని స్థలములలో బహిరంగసభలు జరుపరాదు. జరిపినను జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికి మూడు రోజులు ముందుగా తెలియ చేయవలెను. వారికివ్యతిరేకమున చో నిషేధించురు. వారి తీర్పుపై అపీలు లేదు. ఇది యెంతమాత్ర మంగీకరింప దగ్గదిగాదు.

క్రిమినల్ లాసవరణ చట్టము ప్రకారము గవర్నరు జనరలుగారు ఏసంఘమునైనను అక్రమసంఘముగ ప్రకటించి చర్యదీసికొనవచ్చును. రెంగాలులో యీచట్టమును అసాలోచితముగ నుపయోగించుచున్నారు. వాలంటరీ సంఘములను గూడ నిషేధించి వందలకొలది యువకులను స్త్రీలను గూడ ఆరెస్టు జేయుచున్నారు.

ఎగ్జిక్యూటివు అధికారములు

ఇండియా ప్రభుత్వ ఎగ్జిక్యూటివుకాఖకు కోరిన అధికారములన్నియు ఒసంగబడినవి. ఇంకను చాలవని మొర జెల్లుచున్నారు. తమ నిరంకకాధికారమును యింక నధికము జేయుమని కాసనసభ్యులను కోరుచుందురు. ఒక పని నుద్దేశించి అధికార మొసంగినచో హోకపని కుపయోగింతురు. చట్టములలోని వాక్యములకు ప్రత్యేకార్థముల దీయుచుందురు. ఈమధ్య 144 సెక్షన్ ను నిల్పి ఉపయోగించిరి. ఈ సెక్షన్ ను నుపయోగించి మన స్వేచ్ఛ నరీకట్టిరి. పానుపాట్ల రిగ్యులేషన్లుగూడ నిల్పి ఉపయోగించుచున్నారు. భారతీయ పౌరులు బయటకు పారిపోకుండ జూచుట కుద్దేశింపబడిన చట్టమును రాజకీయములలో నుపయోగించి బయటనున్న వారిని లోనికి రానిచ్చుటలేదు. ఇండియాలోనివారిని బయటకు పోనిచ్చుటలేదు. ఇట్టి చట్టము దుర్వినియోగము చేయబడుచున్నది. అపెరికావాడుగూడ యీచట్టము అవకాశము దీసికొని మనవారిని నిషేధించుచున్నారు.

ఎగ్జిక్యూటివు కాఖకు యింక వెక్కువఅధికారములుగలవు. కాసనసభలు పేరు మన్ననేగాని కాసనసభల ప్రసక్తిలేకుండ గవర్నరు జనరలుగారు ఇండియా అంతటిలో అమలు జరుగు కాసనముల నిర్ణయించగలరు. కాసనసభలు నిరాకరించిన చట్టములను పునరుద్ధరింపవచ్చును. పన్నులను గూడ గవర్నరు జనరలుగారు స్వయముగ విధింపవచ్చును. ఉప్పుపన్ను నక్షే రట్టింపుజేసిరి. సాల్టు చట్టముప్రకారము గవర్నరు జనరలుగారుమారుమై రూ 8 పన్ను విధింపవచ్చును. భూమి పన్ను గూడ కేవలము వారి

స్వాధీనమునందే యున్నది. మైగా పోలీసు చట్టము ప్రకారము ఎగ్జిక్యూటివువారు అదనము పోలీసును నియమించి పన్నువసూలు జేయవచ్చును.

ప్రభుత్వమువారు నేరముల నివారించుట కుద్దేశింపబడిన 144 మన్ను సెక్షన్లును అతితరుమగ అన్ని కార్యముల కుపయోగించుచున్నారు. ఈవిషయమున మదరాసు కలకత్తామున్నగు హైకోర్టులు ఎగ్జిక్యూటివు కాఖకు నిందించియున్నవి. పోలీసువారు మేజిస్ట్రేటులు తమ పని లేక చేసికొనుటకై అనవసరముగా యీకాసనములను పయోగించుచుందురు. ఎవరి హక్కులను వారు న్యాయముగ ఆదరించు ప్రజల నణచివేయుచు అక్రమముగ కాంతి భంగము జేయువారికి ప్రోత్సాహము గల్గుచున్నది.

న్యాయ కార్యనిర్వాహక కాఖల వేరుజేయుట

న్యాయ కార్యనిర్వాహక అధికారములవేరుజేయవలెనని చాలకాలమునుండి ఆందోళనగలదు. కాని ఆర్థిక యిబ్బందులచే జరుగకున్నది. వేరు జేయుట అవుసరమతి ఆందరంగీకరింతురు కాని చేయకుండుటకు బెల్లు కారణములు సంకల్ప ప్రికరముగ లేవు. ఇతర రాష్ట్రములలో నిండు విషయమై ప్రజలు చాల పట్టుబట్టియున్నారు. మదరాసు కాసనసభ్యులు గూడ యిష్టజిహ్వను శ్రద్ధవహించుచున్నారు. ఉభయకాఖలను కలిపియుండుటవలన ఎగ్జిక్యూటివు కాఖ కెక్కువ బలము గలుగుచున్నది. భూమి భారతదేశ పరిపాలనయందు కార్యనిర్వాహకవర్గమున కెక్కువ అధికారమియ్యకుండ జూడవలెను. న్యాయస్థానముల ధిక్కరించు అధికారమువారి కుండరాదు.

బర్తా శాసనసభ

రంగూను, మార్చి 16:— నేటిదినము బర్తాశాసనసభలో పోర్టుట్రుస్టునకు అప్పుగ ఇవ్వవలసిన మొత్తమున 65 లక్షలు తగ్గింపవలయు నను ఉపపాదనము నిరాకరింపబడినది. ఫైనాన్సు రెగ్యుల్రీ డిపార్టుమెంటు డిమాండు మొత్తము 309423800 రూప్యములు సంపూర్ణముగ ఆమోదింపబడినది. హోంపాలిటికలు డిపార్టుమెంటును 30954800 రూప్యముల గ్రాంటుకు హోంమెంబరుకోరెను. జనరలు అడ్మినిస్ట్రేషన్ గ్రాంటునందు రెండు లక్షలు తగ్గింపవలయునని యుభయగారు (హోంమెంబరు) ఉపపాదించిరి. సిక్కింను సలాము ఇంకను కొన్ని ప్రదేశములందు ఆచరణయందున్నదనియు ఉద్యోగులలో దుక్కితి లంచగండితనము అధికముగనున్న దనియు యుభయగారుచెప్పిరి. ఈఆరోపణ నిరాధారమైనదనియు ఉద్యోగులదుక్కితిని అణచివేయ ప్రభుత్వమువారు దృఢసంకల్పులై యున్నారనియు ప్రధాన కార్యదర్శి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

హోంమెంబరుగారు కూడ ఇట్లే. సమాధానము చెప్పిన పిమ్మట సమ్యుతులు పుచ్చుకోబడినవి. ఉపపాదనము అధిక సంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడినది.

ఉచిట్ జేయంగూరిని రాజద్రోహపు నేరముక్రింద శిక్షించివలెనను ప్రభుత్వమువారి చర్యపై అసమ్మతిని తెలుపుటకు జి. కె. మున్నిగారు లాభకీసరుల డిమాండునందు నామకార్థముగ కొంత మొత్తమును తగ్గింపవలయునని ఉపపాదించిరి. జైయంగూరు చట్టమును అతిక్రమించక సాంప్రదాయబద్ధముగ ఆందోళనమే జరిపిరనియు నారిని శిక్షించి ప్రభుత్వమువారు తమ అధికారములను దుర్వినియోగ మొనర్చిరనియు మున్నిగారు చెప్పిరి.

కాసనసభయందు ఇట్టి విషయములు చర్చించుట ఉచితముకాదనియు, చట్టసమ్మత మగు ఆందోళనమే ఏది అవునో కాదో నిర్ణయించుట కోర్టుల పనియనియు హోంమెంబరుచెప్పెను. ఉపపాదనము అధిక సంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడినది.

(అ. ప్రె)

బుల్ బుల్ ఆటో మాటికు ప్రై అత్తరు

క్రాంతగా జర్మనీవారిచే కనిపెట్టబడినది

వివాహము యితర వేడుక సమయములందు వాడుటకు యింతమంచి నవీన అత్తరు ఇదివర కెప్పుడు అత్తరు వైదలును, బుడ్డిని నింపుగానుంచిన బయటికిరావడము ఆగును. పరీక్షార్థమై ఒకబుడ్డికి అర్ధరయిచ్చి తెప్పించుకొనుడు. తరువాత మీరు మీ స్నేహితులును దేజులకు సంతోషముతో ఆర్దరగిత్తురు. బుడ్డి 1-కి ధర్మ 1-4.0 తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకం.

BAIJNATH MOTHILAL & Co.,
168, China Bazar Road, P. Box No. 163 Madras

దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వర కథాభినందనము

శ్రీమత్పరదేవతాయై నమః.

ఉ॥ ట్రియత ద్వేషమంతటను శీఘ్రగతిన్ వలసిల్లినావు, వి
ద్యాయితము, రిషై సకల ధార్మికమార్గ మెఱిగినావు, చే
దోయి తనంత వృత్తులకుఁ దోడ్పడఁ జెన్నలరారినావు, క
న్దోయి తరింపఁజూతువు వినోదము మోదము నీగుణం బహో.
మ॥ ప ర దేశోద్ధారక భాగ్యసంపదయు "విద్యావేత్త" యనీరుగా
భరతానందము భారతీక గురుకావ్యస్ఫూర్తివాక్యంబులన్
నిరతంబున్ దగ వెల్వరింతువు మహా నిష్ఠాగరిష్ఠాద్యుతిన్
సరసుల్ గాంతురు భావబోధనము నీ శాంతిప్రభావం బహో.
మ॥ ప తి తో ధారకులై మహామహిమ లాభ ప్రాప్తి మొందించు సం
గతులౌ, నా, నన వెల్లిడితురుగ, ప్రజాభూషణుల్ మిమ్ముఁబోల్
మతిమంతుల్ భవవైకరత్నముగ, నీ మార్గము గవ్వట్లు న
మృతిమై నిన్నుఁ గలంతు రెల్లరును నీమం జెంచి నాగేశ్వరా.
చ॥ అ వ స గ్రమై న వచ్చుటను న చ్చట మిక్కిలి యేర్పి కూర్చి, మా
నవునకు నేర్పి లోకమున నచ్చినవానిని జేసి, మోడులున్
చివురుల వెన్నులెత్తుటకుఁ జేవ నొనర్చి, నవీనపద్ధతిన్
నవరసముల్ ధరించితివి న్యాయబుధోత్తమ! సాధున త్తమా.
చ॥ తెలియ క్రమున్నె యర్థము ను తింది గడ్డిందితి వెంతయైనఁ గా
వలె నమృంతాజనము పరిపాటి ధనము విధాన మార! ని
చ్చలు కులదేవతాకృతిని జక్కని చిక్కని భావ మిచ్చి, నీ
విలువకు మూలమైనది వివేకము గల్గుటచేసి, భీనినీ!
మ॥ వ ర రా క్రాంతిపూర్ణ సాధకలనా ప్రాణిణచంద్రాకృతిన్
శిరమందుంచినవాఁడు నీనముఁడు; వాసిగించినా వున్నతిన్
సరివా రెవ్వరులేరు నీ కొరులు వాంఛల్ నింపుచున్నావు ను
స్థిరమా సంపద శ్రీకళ్యాణ్యదయ కాశీనాథ నాగేశ్వరా!
ఉ॥ సా ర స త్రితమారుతవ చః పరిపాత్రిత చందన ప్రభన్
గౌరవపాత్రమై తగిన భ్యాతి వహించిన దాండ్రపత్రికా
ధారము భారతప్రజల ధైర్యము చెల్పును గన్నువిప్పిన్
శ్రీరమణీమణికి విశేషముఁ జూపును దేశనాయకా!
మ॥ య తి నానాజన పోషణ మునకు నై అమృత! సర్వార్థసం
తతి, త్యాగ మొనరించినాడవు దయన్ ధర్మార్థ మిదేహమం
చతిధైర్యమున నిల్చిప్రచేదు మహాత్మా! నీదు పే రన్న! సం
తతసాఖ్యప్రద మయ్య, భారతమణి దాతగ్రణీ! భీమణి!

ఉ॥ శ్రీద ! బుధుల్ విలాసముగఁ జెప్పిరి చయ్యన వ్రాసినారు సం
పాదన కాంధ్రవాఙ్మయము బాగుగఁ జాలదు నీవు పూనికన్
వాదము లేని వాఙ్మయము ఘోషిని బెంచినవాడ వదిరా!
నీదయ యాంధ్రలోకమున నీటును గోటును జూపె నెంతయున్.
ఉ॥ తిం డి కి నిత్యమున్ బాగులు భీరుల తిప్పలు చూచినంత, ను
ద్దండతఁ గల్పనాపతిమ దప్పక పూని యనేకరీతులన్
దండిగఁ బ్రోచుచుండెద వుదార మనస్కుడ వౌట నీకు నా
ఖండలుఁ డిడుగాడనుట గల్పన గాదు ధరామరేశ్వరా!
మ॥ స రి యా నా దినపత్రికార్పణికి శ్రీ ధాంతప్రచారము చా
సరిపాటల్ గలవే? స్వభావమునకుం జంకందునే? యెందు, జే
సరి, వ్రాయంగలవారలందు వడి, వ్యాసంబుల్ లలిన్ నింపు చుం
దురు మోమోటముగాదు పల్కులచవుల్ నోరూచుచుండు బుధా!
ఉ॥ పం డి త గ్రేయ! యెప్పుడు శుభసితి శాస్త్రు వహించుచుండు వే
తొండుఁ దలంపఁ జెప్పడు నోహో యమచుండు వరించుచుండు మీ
పండువు పండుగాఁ దలంచు భావము భేదము నేయఁ జెప్పడున్
దండిని గోరు వృత్తికయి నర్మిలి భూమిసురా ప్రనాయకా!
మ॥ స రి వి శ్వమున లేడు నీకొకఁడు శ్రీ శక్తిప్రియుం డొక్కఁడే
సరి నీ కొను విలాసమాత్రమున వాంఛన్ నీవు నాగేశ్వరాం
తరవర్షిషుడ వైన సాంబుడవు సార్థమైన దేహమునే
తరణోపాయముఁ జేసినాడవు మహాత్మా! తండ్రి నాగేశ్వరా!
చ॥ భ ర త గ్రంథసారమున భావిత వ్రాస వితాన పద్ధతిన్
స్వరవరకల్పనాగరిమఁ బల్లవివీధిని గాయకోత్తముల్
సురుచినాగశబ్దమున శోభితరూపము లొందినార లీ
శ్వర పదమే, కవీశ్వరుల కక్కిరి దావగుఁ బండితాగ్రణీ!
ఉ॥ శ్రీ క వి రాజధర్మము వ రిం చెను నీవయి యుండుటన్ దగున్
లోకము పాడి యియ్యదియె నూతనమార్గము గాదు కాని, యీ
రాకకుఁ గారణంబు దన రాసు గళాభరణంబు గాన ను
శ్లోకుడ వౌట సాధగృహ శుభ్ర యశమును నిల్పు మీశ్వరా!
మ॥ త గ నీవు బెజవాడఁ జేరు టిది యా ధారంబు విద్యాప్తికిన్
దెగువన్ గాంతురు మేలు సజ్జనులకున్ నిక్కంబు నీనామమే
జగి యా, రుచ్యమగున్ వీలాసమిడుఁ బ్రాచీనము మార్గ మృగున్
సిగ పూజెన కళా భి వృద్ధి యల రెన్ నిత్యోత్సవస్ఫూర్తిమై.

విద్యా భమిడిపాటి అయ్యప్ప శాస్త్రీశతావధాని, సంస్కృతపండితుఁడు, బోర్డు హైస్కూల్, గుడివాడ.

బెంగాలు శాసనసభ

మహమ్మదీయులు న్యాయసాసములందు ఎక్కువ
ఉద్యోగములుగోరుట
(స్వకీయవిలేఖరి)

కలకత్తా మార్చి 18:—నేటి సమావేశమందు చర్చ సం
ఘోద్రేకముతో జరిగెను. న్యాయపాలన కాఖ్యై డిమాండు
చేయబడిన రు 8595000 లకును ఒక రూపాయి ప్రభుత్వదృష్టిని
మహమ్మదీయులకు ఆకాఖ్యయందు ఉద్యోగములు ఇచ్చుటలో
హెకోట్టవందు జరుగుచున్న అన్యాయము వైపునకు త్రిప్పుటకు
తగ్గింపవలసినదని గుల్తానాలీగారు తీర్మానమును ఉపపాదించిరి.
మహమ్మదీయులసంఖ్య, సబార్డినేటు జడ్జిలు వీరి ఉద్యోగ
ముల ఏర్పాట్లగుర్చియు మాటాడి ప్రభుత్వ దృష్టిని ఆకర్షిం
చిరి.
అఖ్యై రహిమానుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు
'ఇట్లు చెప్పిరి. 2 కోట్ల 60 లక్షల మహమ్మదీయులు ఈ రాష్ట్ర
పుండున్నారు. న్యాయకాఖ్యోద్యోగములు రి50. మాకాఖ్యవారు
గురు మాత్రమే ఉద్యోగములలో నున్నారు.

అన్నివిధములకేతను తగినవారును కావలసిన పరీక్షలందు
ఉత్తీర్ణులైనవారును న్యాయకాఖ్యోద్యోగములందుండుటకులరు.
హెకోట్ట న్యాయమూర్తుల నడవడిని ఇక్కడ చర్చింపదగదు.
చేసిన, ఉద్యోగమునకు కారణమును. అందువలన ప్రభుత్వము
అట్టిఉద్యోగముల నిర్వహణకారముల న్యాయమూర్తులనుండి లాగి
కొనవలయుననియు లేవన్న న్యాయమూర్తులు సంపాదిత దృష్టి
తో ఇట్టిపనులు చేసినయెడల రాజకీయముగ పెక్కుకష్టములకు
లోను కావలసియుండుననియు చెప్పిరి. న్యాయమూర్తుల గౌరవ
మర్యాదలగుర్చి నేననుమానింపను.
చాలమంది హిందూసభ్యులు అట్టిఉద్యోగముల నిచ్చుట
లో అగ్గతమాత్రమే చూడవలసియుండునని చెప్పిరి. సర్
హ్యుస్టీ వెన్నునగారు న్యాయకాఖ్యారక్షణ దీక్షతో లేచి నిజ
మైన హిందూమహమ్మదీయక్షులు పోనడచుటకు ప్రతియొక్క
ని ఉద్యోగములు నావి అని అనుకొనునట్లు చేయవలెను. అది
యె ఇష్టమ ప్రభుత్వదృష్టియందున్నది.
ఉపపాదకులను తీర్మానము నుపసంహరింపవలెన వలసి
నదని కోరగా అట్లు ఉపసంహరింపబడినది.

నేటుమనుషత్రికకు హెచ్చరిక
(స్వకీయవిలేఖరి)
కలకత్తా, నేటి పంజేశ శాసనసభయందు ప్రశ్నితర
ములైన తరువాత అధికసభ్యుడు జె. హోస్వాలుగారు సభవారికి
సభవారియెదుట నుంచని నెలెత్తుకమిటి నివేదిక నేటుమను పత్రి
కలో ప్రకటింపబడుట వెల్లడించిరి. ఆ నివేదిక రహస్యముగా
నుంపబడవలసినదని తీర్మానింపబడినది. అన్యథుడు సభ్యులుయా
ల్కులోని రి5 వ సెక్షను గుర్చియు నెలెత్తుకమిటి చర్యయం
తయు రహస్యముగనుంపబడవలెనను స్థాండింగు ఆర్డరును తెలిసి
యె యుండురనియు దాని సలహాలను ప్రతిసభ్యునికిని అందు
బాటులోనికి వచ్చువరకును, గజెటులోన ప్రకటింపబడువరకు
ను ప్రకటింపబడు తప్పదు. నెలెత్తుకమిటిలోని ప్రతిసభ్యుడును ఒక
నెలెత్తుకమిటియొక్క చర్యను, కార్యక్రమమును వెల్లడిపరచుట
తన గౌరవ, అధికార భంగమును. ఇది సభ్యులందరును మన
స్సులందు ఉండుకొందురుగాక. ఈసభయొక్క గౌరవ అధి
కారభంగము కాదను నుద్దేశముతో ప్రకటింపి యుండు న ని
త ల ర మ చు న్నా న ని చే ప ప ట ఇ ప ప ట
న అసందర్భము కాదని నమ్ముచున్నాను. ఎది ఎట్లున్నను ఇ క
ముందు పత్రికలన్నియు ఈ సభయొక్క అధికారమును గౌర
వించునుగాక.

సహకారి

ఆంధ్రభారతి

ఒక హైరక్స్ త్యము

మౌనము	6 0 0
మౌనము	6 0 0
మౌనము	8 12 0
మౌనము	9 14 0
మౌనము	7 0 0
మౌనము	7 8 0
మౌనము	6 6 0
మౌనము	6 14 0
మౌనము	7 2 0
మౌనము	6 0 0
మౌనము	6 4 0
మౌనము	6 2 0
మౌనము	6 13 0
మౌనము	6 14 0
మౌనము	6 7 0
మౌనము	7 12 0

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా-1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

మైనూరు పాశ్యపు వెంకటాచలపండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములతో నొకటియగు
కోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

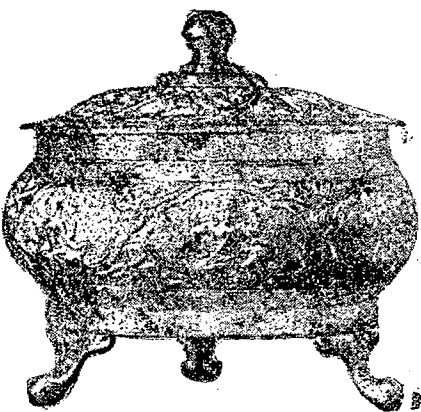
9. మ. జయంతిలాల్ అమృతలాల్ షా. సెడ్ అమృతలాల్ దామోదరదాస్, ఎల్లిన్ బ్రిడ్జ్ అహమ్మదాబాద్ నుండి వ్రాసినది. తమరికస్తూరిమాత్రలను ఒకతూరి వ్రువయ్యెగించ వారు ఎప్పుడునూ దానినే వాడుదురని తమకు తెలియజేయ చాలాసంతోషముగానున్నది. ఇంక 25 సీసాలను బంప ప్రాధాన.
10. మ. ఎ. డేవిడ్. హెడ్ మాస్టర్, హిందూరిజట్టన్ బాస్ దొనకొండ పి. బి. నెల్లూరు నుండి వ్రాసినది. తమరుబంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాలా బాగా పనిచేస్తున్నావని తెలియజేయ సంతోషించుచున్నాను. ఇంక 12 సీసాలను బంపకోరినాను.
- మ. రామచంద్రరావు, డి. పి. డబ్ల్యూ గుమాస్తాడ కవుతరాం పి. బి. కృష్ణా డి. వీరు వ్రాసినది. తమరికస్తూరిమాత్రలు పిల్లలకూ, మరియు పెద్దవారికినీ చాలా వ్రువయ్యెగకరముగా నున్నది. గావున ఇంకనూ 12 సీసాలను బంపించవలెను.
11. మ. ఎ. చంగయ్య రెవిన్యూఇన్స్పెక్టర్ చిత్తేల్ పి. కడప డిస్ట్రిక్టు తమరికస్తూరిమాత్రలు రోగముపైన అత్యద్భుతముగా పనిచేస్తూవున్నవి గావున, ఇంకను 6 సీసాలను బంపుము.

250 నుండి 300 మాత్రలుగల సీసా వెల 4 అణాలు, పోస్టేజీవేర పోస్టేజీతో 6 సీసాలకు 1-8-0, 12 సీసాలు 2-13-0 25 సీసాలు 5-8-0, సీసా 1 కి 4 అణాలచొప్పున అన్నిదుకాణములందును దొరకును. (8)

594

శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైనూరు.

మంచిపనితరము! సకాలమునకు నగలు తయారుచేసి యిచ్చుట సరసమయిన ముజూరి,

వారి స్వలాభముకొరకే ప్రతియొకరున్న దీనిని గమనింపవలయును అన్నివిధములయిన బంగారుసామానులు. గాజులు, గొలుసులు, కాసులపేరు, నద్యాణములు, నాగవత్తులు, వుంగరములు వగైరా వగలున్న చెంబులు, లోటాలు, కప్పులు, వెండిసామానులు, మంతుమధురై మొదలు నీర్లుపోసుకొనే పెద్దఅండాలువరకు సకలవిధమైన సామానులు ప్రస్తుత నాగరికతనుబట్టి అందముగాను శుభ్రముగాను తయారుచేసి యివ్వబడును.

శ్రీలక్ష్మీ వర్మ

తంజివిలాసం. పొవ్వయిటరు, మే. సత్యనారాయణాచారి, "సత్యవర్మ" సెం. 2/19 కోపు వెంకటాచలయ్యుర వీధి, మద్రాసు.

జి. యక్. శెట్టి. స్థాని విజంటు, 2/19, మైసాబజారు మద్రాసు.

నాలుగుభాషలనిఘంటువు

ఇందు కుమారు (5000) అందువలె తెలుగుమాటలు అకారాదిగా వ్రాసి వానికెరుగుగా హిందుస్తానీ, ఇంగ్లీషు, అరబు పదములు చేర్చబడినవి; ఏపదము కావలసినను వెంటనే గ్రహింపవచ్చును. ఇదివరలో ఇట్టిగ్రంథము వెలువడి యుండలేదు. ఇది చదివినచో గురుసహాయ ముక్కురలేకుండ ప్రభావలు మాటలాడు శక్తికలుగును. ఇది స్కూలుమాస్టర్లకు, విద్యార్థులకు, లాయర్లకు, గుమాస్తాలకు, వర్తకులకు, ప్రయాణికులకు, పండితులకు, పామరులకు సమస్త జనులకు, మిక్కిలి యుపయోగించును. వెల 8 అణాలు మాత్రమేగాని 800 రూపాయలకు మించిన సహాయ మొనరింపగలదని నిరాఘాటుముగ జెప్పవచ్చును.

వేద్యాసహవాసఫలితము

(పద్యకావ్యము) వెల 4 అణాలు

ఇది తెలంగాణలో జరిగినకథ. ఒక లుబ్ధుడత్యంత లాభమున నమిత్తై త్రిమంగళాడ తెట్టుటయు నాతని కుమారుడు వేద్యాలోలుడై తద్విత్తమంతయు వేద్యార్థించి తుదకు దానిచే వెడలగొట్టుచుడి యడవుల పాత్రపోవుటయు, మిక్కిలి చక్క వ్రాయబడినది. లుబ్ధుడనము, వేద్యామాత్యవర్ణనము జదువుచో నవ్వు పుట్టకమానదు. ఇందలి నీతిశృంగార పద్యములు చదివి తీరవలయును. ఇది చదువ మొదలిడుచో పూర్తియగుననుభవ విడువ బుద్ధివోడవచ్చును.

చిరునామా:— దాసరి లక్ష్మణస్వామి విరాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

1827

S. U. Narayanachary & Co,
Choukhamba-Benares

2650

S. U. N. & CO.
BENARES CITY.

మాదగ్గర అన్నిరకముల పట్టుబట్టలు, రుద్రాక్ష, బిడ్డలు అడదగిన సామానులు వెంబలగునవి కోరినవారికి సరియైన ధరలకు వీ. వీ. మూలముగా పంపబడును. మంచి పట్టుబట్టెయను 1 కి రు 7 నుంచి 10 వరకు రుద్రాక్ష 108 వుండేవరం 1-కి అణాలు 6 నుంచి రు 10 లు. 82 పూసలువున్న కంటి 1-కి అణాలు 8 నుంచి రు 10 లు గోరికంకరపూస 1-కి రు 8 1/2 నుంచి 25 వరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ముఖముకల పూస 1-కి రు 2 నుంచి 30 లు పాత్రి పంచెలు 7, 8 మూర 1-కి రు 7 నుంచి 12 లు పట్టు పంచెలు మూర 10, 12, 1-కి రు 14 నుంచి 15 లు తెంగుపూరు రకం చీరలు జీప్సినేయబడినవి. 21, 16, 18 మూర మంచురకం, రు 85 నుండి రు 150 వరకు. 12, 16 మూర బనారస్ చీర 1-కి రు 25 నుంచి 150 లు చిన్న పిల్లలు అడదగిన ఇత్తడి సామానులు 32 ఉన్నటువంటి పెట్టె 1-కి రు 1-8-0 మర్రారకం 2-కి అన్నిటికి మెరలి రు 1-0-0 ఇంకా కావలసిన సామానులకు మాకేటలాను ఉచితము. యన్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, చవుకంబా-కాశీ.

ప్రాచీన వైద్యగ్రంథములు

శరభరాజీయము:— బసవరాజీయము వంటి వైద్యగ్రంథము. శరభరాజప్రణీతము. ముఖ్యతెలిసి మంచి యోగములుకలవు. సగముధరకు అమ్ముచున్నాము. వెల 0-8-0
కూటముద్గరము:— మాధవపండిత రచిత మైన వైద్యగ్రంథము. తెలుగుటికతో వెల 0-4-0
చారుచర్య:— భోజరాజకృతచారుచర్యకు తెలు సంగ్రహము. తిక్కన కాలమునాటిది. ఆరోగ్యవిధులను చెలుపును. వెల 0-4-0
మేనేజరు, ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పద్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. చూడుచో లోలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బితో వ్యాధినివ్వాలి మనసు. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుసానము పొందనతెలుసు జోన్ను 3-0-0 రెండును వ్యాధింకునగైరా ఖర్చులతో 6-0-0. 2462

గంధర్వ ఫార్మసీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

వ్రతాపకస్తూరిమాత్రలు

మిక్కిలిపూటును సువాసనగలవి. తొంబాలములోగాని విడిగా గాని 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన మిక్కిలి రుచికరముగా నుండుటయే గాక, అజీర్ణము, జ్వరము, జలుబు, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, స్తేను మొదలగు వ్యాధులను ఖండించును. పతి గృహముం దుండదగినది. 250 మాత్రల సీలి 0-4-0. డజన్ సీలి 2-8-0 వి.వి.ఆ.ఆ. పి. సి. ఏ. అందుకో,

81-8851

ఆయుర్వేదపదాంశం వెలిచేసి. (నెల్లూరుజిల్లా)